

PRED VI. REVIJO DRAMSKIH SKUPIN SLOVENIJE V NOVEM MESTU

Pozdrav najboljšim amaterjem

V sredo, 5. junija, bo Novo mesto ponovno sprejelo drage goste: najboljše gledališke amaterske skupine Slovenije, ki se bodo pomerile na VI. reviji dramskih skupin. Ko izrekamo v imenu gostiteljev pristrčno dobrodoščilo našim najboljšim amaterskim družinam, jim hkrati toplo želimo, da bi se sredi nas prijetno počutili! Že vnaprej se veselimo lepega užitka ob njihovem ustvarjalnem delu, pričakujemo pa tudi, da bo Novo mesto poslej lahko vsako leto pozdravilo v svoji sredi naše najboljše amaterske gledališke skupine. — Ob tej priložnosti smo zaprosili tov. Janeza Gartnarja, podpredsednika okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev, da je odgovoril na nekaj naših vprašanj. Intervju je potekal takole:

Tovariš podpredsednik, leto se je obrnilo in spet smo pred revijo slovenskih dramskih skupin. Prosimo te, povej nekaj značilnosti o delu naših amaterskih gledaliških skupin v zadnjem letu. Kakšen je napredek, ki so ga dosegla društva v bivšem novomeškem okraju, sem kako ocenjuješ reševanje problemov, ki jih je sprožila na našem področju lanska republiška revija dramskih skupin?

tem področju. To velja tudi za sezono, ki jo zaključujemo, čeprav v kvaliteti še nismo dosegli tega, kar želimo. Predobro se namreč zavedamo, da je od vsebine programa in kvalitete izvajanja odvisen obstoj naših amaterskih gledaliških skupin. Vsekakor pa smo z delom teh skupin na področju bivšega novomeškega okraja lahko zadovoljni in menim, da so okrajne in republiška revija, ki je bila lani prvič v Novem mestu, v veliki meri prispevale k pozitivni delu. Zanesljiv dokaz za to je letošnja občinska revija gledaliških skupin v Crnomlju in lep odziv gledališnikov za medobčinsko revijo v Brezicah. Nikakor pa ob letošnji republiški reviji ne bi smeli zamu-

dit priložnosti strokovnega izpopolnjevanja režiserjev z našega področja, ki lahko z obiskom revije, predvsem pa kvalitetnih razgovorov, ki bodo v teh dneh, pridobe več kot na raznih seminarjih. Prav je, da občinski sveti pošljejo na revijo čimveč režiserjev.

Novo mesto z okolico vred nestrjno pričakuje drage goste. Našej, prosim, kdo vse bo letos nastopal na odru novomeškega prosvetnega doma. Kakšni so bili kriteriji za izbiro najboljših skupin?

Ljubitelji gledališke umetnosti in vsa naša javnost so že bili obveščeni, da bo letos na reviji v Novem mestu nastopilo osem gledaliških skupin. Stevilčno najmočnejše je zastopan ljubljanski okraj, žal pa tudi letos ne bomo videli nobene skupine iz koprškega okraja. Med temi osmimi, ki so si le s kvaliteto priborili nastop na najpomembnejši amaterski gledališki manifestaciji v Sloveniji, je tudi gledališče Svobode »Dušan Jerbe« iz Novega mesta. Kandidatov je bilo tudi lesto veliko, (Nadaljevanje na 7. str.)

V nedeljo na Debenecu: prvič mladinci

2. junija bo znana turistična postojanka v Mirenski dolini Debenec ponovno oživila. Tam se bo okrog 10.30 pričelo veliko zborovanje mladine iz vse trebanjske občine, ki se bo udeležila slavnosti sprejemu 352 pionirjev, ki bodo tega dne postali člani ZMS. Vsi novo sprejeti mladinci bodo dobili mladinsko izkaznico, značko in po en izvod mladinskega časopisa »Mladina«. Na mladinskem zborovanju, ki se ga bodo udeležili tudi starši novo sprejetih mladincev in ostali, bo sta govorila predsednik ObLO Trebnje Ciril Bukovec ter predsednik občinskega komiteja ZMS Franci Vovk. Zborovanje bodo poživil s krajsimi kulturno-zabavnimi programi, v katerih bodo učenci osnovnih šol zapeli nekaj pesmi, recitali odlomke iz književnih del ter zaplesali nekaj plesov.

Prve seje novih občinskih skupščin: 3. junija

V ponedeljek, 3. junija, bo ob 8. uri v prostorih Zavoda za produktivnost dela in izobraževanje odraslih v Novem mestu prva seja nove občinske skupščine. Na seji bodo potrdili mandate novih odbornikov, nakar bodo odborniki položili svečano izjavo ter izvolili predsednika in podpredsednika skupščine ter komisijo za volitve in imenovanja in komisijo za statut. V drugem delu seje bo skupščina volila odbornike v okrajno ter poslance v republiško in zvezno skupščino. Izvolili bodo 6 odbornikov v okrajno skupščino, 3 poslan-

ce v republiški zbor (te bodo volilci volili neposredno še na volitvah 16. junija) ter po dva poslance v gospodarski, kulturno-prosvetni, socialno-zdravstveni in organizacijsko-politični zbor republiške skupščine. Odborniki bodo nato izvolili še poslance v zvezni zbor, ki je skupen za 8 občin (volilci ga bodo neposredno volili 16. junija) ter po enega poslanca v ostale zbornice zvezne skupščine.

Seje s podobno vsebino bodo 3. junija tudi v vseh ostalih občinskih skupščinah našega področja.

Volilce pri SGP Pionir v Novem mestu je bilo prav gotovo v petek eno izmed najlepših daleč naokoli. Na sliki: gradbinca bosta po tehtni izbiri kandidatov oddala volilna lista, s tem pa sta tudi glasovala za vse, kar smo volili v petek in nedeljo: za samoupravljanje, za zgraditev socialistične družbe svobodnih ljudi, za naš nadaljnji hitrejši gospodarski napredek in za čedalje boljše življenjske pogoje slehernega našega delovnega človeka. Na volitvah pa smo tudi znova manifestirali enotnost enakopravnih in pobratenih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Vsak naš glas je bil hkrati tudi prispevek za solidarnost vseh delovnih ljudi in za ideale naše revolucije

Eno dolžnost smo opravili, šestnajstega junija bomo drugo

Z izvolitvijo odbornikov občinskih skupščin smo zaključili prvo volilno fazo. Mirne vesti lahko rečemo, da je bilanca prvega volilnega obdobja uspešna. Volilna udeležba v Sloveniji, in podobno tudi drugod po Jugoslaviji, predstavlja doslej najmočnejšo udeležbo v povojnem obdobju na volitvah v Sloveniji. Udeležba na volitvah v zbornice delovnih skupnosti je dosegla 93,7 odstotka, nedeljska volilna udeležba pa 92,1 odstotka. Za tako velik uspeh gre za sluga temeljitim predvolilnim pripravam, predvsem pa organizacijam Socialistične zveze, ki so si prizadevale dati predvolilni aktivnosti delovno obeležje. Pozornost ni veljala le dvema pomembnima dogodkoma: petkovim in nedeljskim volitvam v občinske skupščine. Skrb več kot pol milijona občanov, ki so se udeležili zborov volivcev, je veljala delovnim dogovorom. Zaradi tega smemo upravičeno pričakovati, da je življe-

nje na vseh toriščih družbene aktivnosti dobilo s prejšnjo javno razpravo o ustavi in zdaj s predvolilno aktivnostjo nov polet, ki bo blagodejno vplival na nove in nove delovne uspehe v prihodnosti. Pravzaprav pa smo videli rezultat delovnega razpoloženja že v petek, ko zaradi volitev sploh ni zastala proizvodnja. S tem so delovni ljudje manifestirali upravljavsko zavest: sami sebi bi odrgali od ust, če bi dopustili, da bi bila proizvodnja manjša! Tako ne misli mezdni delavec, tako lahko sodi le gospodar — upravljavalec.

Velika udeležba na volitvah, temeljiti delovni dogovori na zborih volivcev in predvolilnih sestankih obvezujejo nove občinske skupščine, osvežene z novimi in mlajšimi kadri, da se tudi same navzamejo tega delovnega vzdušja. Politika občinskih skupščin mora biti, kakor je dejal Albert Jankovič-Kajtimir, predsednik Glavnega odbora SZDL Slove-

nje, v razgovoru s sodelavcem »Dela«, odprta knjiga za slehernega občana. Pred očmi morajo imeti koristi občanov, upoštevati morajo vse tiste številne pobude, izražene na zadnjih zborih volivcev, pa (Nadaljevanje na 2. str.)

Kako smo volili v nedeljo

Po neuradnih telefonskih poročilih občinskih in okrajnih volilnih komisij je glasovalo v nedeljo v občinske zbornice na našem področju po posameznih občinah:

	% volivcev
CRNOMELJ	86,9
METLIKA	91,2
NOVO MESTO	85,4
TREBNJE	88,8
BREZICE	92,5
SEVNICA	94,6
VIDEM-KRSKO	88,8

V kmetijsko podskupino zborov delovnih skupnosti občinskih skupščin pa je isti dan volilo po posameznih občinah:

	% volivcev
CRNOMELJ	92,1
METLIKA	95,7
NOVO MESTO	88,4
TREBNJE	91,3
BREZICE	95,3
SEVNICA	90,9
VIDEM-KRSKO	89,0

V SRS se je volitev v občinske zbornice udeležilo 92,1% upravičencev. V okraju Ljubljana je glasovalo 90,9% volivcev za občinske zbornice, v okraju Celje pa 91,7% vo livcev.

VREME

OD 30. V. DO 9. VI. 1963

Okrog 2. in med 8. in 9. junijem močnejše padavine z ohladitvijo. V ostalem bo prevladovalo lepo vreme, a s pogostimi krajevnimi nevihtami, zlasti konec maja.

DR. V. M.

Sodobna mehanizacija se uveljavlja čedalje bolj tudi pri gozdnih delih. Na sliki: skupina delavcev gozdnega obrata Novo mesto je pravkar podrla drevo in že ga razrezujejo z motorno ročno žago. Gozdni delavci so opremljeni z najmodnejšimi zaščitnimi sredstvi in tudi torbica za prvo pomoč je vedno pri roki. — Več o delu in problemih v KGPK Novo mesto berite danes na 4. in 5. strani Dolenjskega lista

Okrajna skupščina Ljudske tehnike v Novem mestu

Letna skupščina Ljudske tehnike za ljubljanski okraj bo 2. junija v Novem mestu (začetek ob 9. uri v dvorani kina »Krka«), s čimer bo dano zaslužen priznanje središču razvoja in nadaljnje rasti LT na Dolenjskem.

Skupščina bo v času, ko se je v organizacijah LT zbralo lepo število mladih, ki se hočejo ustrezno izobraziti. Fotoamaterstvo, modelarstvo, prometna vzgoja in kmetijsko strojništvo je le nekaj vej, ki jih v okviru LT najčesteje gojijo, predvsem pa so se uveljavile na Dolenjskem. O tem in o drugih dejavnostih, o uspehih in delovnih programih pa bo govor tudi na skupščini, ki bo svojo nadaljnjo dejavnost in razvojno smer nakazala s sklepi in priporočili. Predvsem je treba naglasiti, da bo okrajna skupščina v času, ko je dobila Ljudska tehnika v družbenem življenju že vidno mesto in ne velja več za zgolj amatersko področje, na katerem je mogoče dosegati uspehe le z idealizmom.

Delegati okrajne skupščine LT si bodo med gostovanjem na Dolenjskem ogledali tudi različne znamenitosti, predvsem pa bodo obiskali Dolenjske Toplice in Bazo 20, dvojce znanih krajev iz NOB.

Eno dolžnost smo opravili, 16. junija bomo drugo

(Nadaljevanje s 1. str.)

najsi gre za izpopolnjevanje sistema delitve dohodka, pospeševanje kmetijske proizvodnje, urejanje vprašanj glede preskrbe ali kaj drugega. »Ko se bodo tako osvežene in okrepjene nove občinske skupščine 3. junija konstituirale,« je dejal tovariš Jakopič, »naj bi imele vse omejenje in še druge naloge pred očmi ter se, spodbujene spricho množično izražene volje in zaupanja delovnih ljudi, lotile novega obdobja naše socialistične graditve, ki ga odpiramo s sprejetjem nove ustave, z volitvami v občinske skupščine ter z bližnjimi volitvami v republiški in zvezni zbor.«

Kaj naj bi povedali o petkovih in nedeljskih volitvah, ko pa je vtisov toliko, da bi lahko popisali cele strani, pa še ne bi vseh izčrpali? Ali naj zapišemo, kako so mladinci in mladinke, ki so tokrat prvič volili, prihajali na volišče z rdečimi nageljni v gumbičih? Pozornost, ki so jo starejši posvečali mladim volivcem, je bila simptomatična: v njej je bilo izraženo veliko zaupanje v mlade ljudi. Prihajali so jim posebne sprejeme, organizirali razgovore in podobno. Po taki pozornosti so pomenile volitve mlademu človeku več kot samo to, da obkroži kandidata in vrže listič v skrinjico. To je bil prvi korak v samostojno samoupravljalno življenje. S tem se začne novo obdobje njihovega življenja, ki jim ne prinaša le pravice, temveč tudi odgovornosti. Ena izmed dolžnosti je tudi ta: vnesti v predstavnike organe, ki so tokrat zelo pomlajeni, še več zvestine in poleta!

Ce bomo zapisali, da je skoraj vsepovsod pesem vabila na volišče, ne bomo povedali nič novega. Novi čas omogoča, da napisana beseda in glas napovedovalca v etru nista edina posredovalca dogodkov. Ljudje so tudi po televiziji spremljali potek volitev. Videli so, kako so v nedeljo godbe z budnicami oznanjale prebujanje velikega dne, kako

so volivci v skupinah in z zastavami prihajali na volišča. Videli smo tudi tovariša Tita, ki je volil na volišču št. 82 v 21. volilni enoti občine Savski venec. Zunaj, pred voliščem, ga je pričakala mladina in zaplesala z njim kolo. Nato so ga spremljali do doma, prepevali pesmi in se veselili, da so v družbi revolucionarja, ki je položil temelje življenju, iz katerega prav mladi tako obilno zajemajo.

Drugo volilno fazo bodo predstavljale občinske skupščine, ko se bodo 3. junija, se pravi v ponedeljek, konstituirale in izvolile odbornike okrajne skupščine, poslance zborov delovnih skupnosti republiške in zvezne skupščine ter poslanske kandidate republiškega in zveznega zbora. Posebej je treba poudariti, da bo tudi na ponedeljskih sejah občinskih skupščin prisotna volja volivcev: odborniki bodo morali izbirati med kandidati, ki so jih postavili volivci na svojih zborih. Občinske skupščine ne bodo smele izpustiti nobenega kandidata, ki je dobil potrebno potrditev volivcev, in tudi dodatni ne bodo smele novega.

Tretjo volilno fazo bomo zaključili 16. junija, ko bomo šli spet vsi na volišča, da bi izvolili poslance republiškega in zveznega zbora. Čeprav vnašamo v volitve, ki jih smatramo za del svoje samoupravne naloge, novega duha, delovno razpoloženje, kakršno je lahko samo v družbi samoupravljanja, bodo volitve 16. junija pomenile tudi manifestacijo naše privrženosti stvari napredka in miru, izraz naše odločnosti, da nadaljujemo po poti, ki nas dolej ni razočarala, čeprav smo srečavali na njej tudi težave. To je pot, na kateri so delovni ljudje prevzeli odgovornost za razvoj družbe v svoje roke, kjer so ljudje spoznali, da so sposobni, da sami upravljajo svoje lastne zadeve, svojo družbo.

Najuspešnejši mali oglasi: v domačem tedniku!

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Afriški vrh je končan. Po izčrpnih govorih delegatov so v Adis Abebi našli tisti skupni imenovalec, ki se imenuje solidarnost afriških držav. Ta je izražena v listini Organizacije afriške enotnosti. Čeprav določa ta listina pravzaprav tista osnovna načela, o katerih je že prej vladalo večje ali manjše soglasje — izkoreniniti vse oblike kolonializma, koordinirati splošno politiko afriških držav, potrditi suverenost vseh teh držav, mirno reševati spore s pogajanjem in posvetovanjem — je dejstvo, da se je vsa Afrika zbrala v eni dvorani in to izpovedala, največja pridobitev. Premier Ugande Milton Obote je na koncu konference nekoliko optimistično dejal, da zdaj ne obstaja več listini Casablance in Monrovijske, ampak enotna afriška listina. V bistvu je povedal po pravici: vsi afriški voditelji so se sporazumeli glede skupnega ideala. Ta ideal pa bo treba zdaj začeti uresničevati.

Po najnovejšem »puču« v iraškem glavnem mestu Bagdadu, ki so ga seveda takoj zatrli, je upanje na skupni trojni sestanek Sirije, Iraka in ZAR v Kairu, na katerem naj bi se dokončno dogovorili o trojni uniji omenjenih držav, skoraj popolnoma zbledelo. Po dogodkih zadnjih dni v Siriji, ki so jasno pokazali, da se hoče stranka Baas sama pogovarjati z Naserjem (brez deložbe tako imenovanih unionističnih ali, kakor jih nekateri označujejo, pronaserjevskih elementov), je prišlo do podobnega procesa v Bagdadu. Pravkar zatrti poskus državnega udara, če je sploh bil poskus državnega udara, je dal baasovskim silam v Iraku priložnost, aretirati in odstraniti najbolj

»nevarne« pronaserjevske elemente, to je tiste elemente, ki so najbolj vneti za čim prejšnjo in čim tesnejšo trojno unijo. Tako je nastal nekoliko nenavaden položaj, ko si nihče v Siriji in Iraku ne upa priznati, da je proti trojni uniji, čeprav je očitno, da je možnost za sklenitev take unije trenutno pokopana. Pot do arabske enotnosti je resnično trnova in polna nepredvidenih ovir.

Malajski premier Tunku Abdul Rahman je naletel na nove težave na poti do ustanovitve Malajske federacije, tako imenovane Malezije, ki naj bi jo razglasili 31. avgusta letos kljub nasprotovanju Indonezije in Filipinov.

Dva izjalovljena puča

Britanska vlada je namreč morala zavrniti prevelike malajske zahteve po finančni pomoči. Vlada v Kuala Lumpur namerava podvojiti dosedanjih 11 milijonov funtov za obrambo, čeprav je cena kavčuku — glavnemu malajskemu izvoznemu artiklu — padla na svetovnem tržišču pod 80 centov. Toda britanska vlada ima morda tudi druge razloge za svoje obotavljanje, ustreči malajskemu premieru. Rada bi počakala na razgovore med malajskim, filipinskim in indonezijskim zunanjim ministrom v Manili, ali bodo prinesli kaj novega oziroma ublažili odpor Ma-

nile in Djakarta proti Maleziji. Hkrati skuša Tunku Abdul Rahman zmanjšati finančno avtonomijo Singapura, sestavštevilo poslancev, ki bi ga to velenost nega dela bodoče Malezije, in skrečiti pošiljalo v zvezni parlament bodoče Malezije. Malajskemu režimu, ki je po svoji usmeritvi reakcionar, nikakor ni po godu socialistična vlada Li Kuan Juja v Singapuru. Britanci pa tu igrajo na več kart in se ne bi radi zamerili ne Kuala Lumpur ne Singapuru.

V Ankari je zadnje dni spet prišlo do poskusa državnega udara. To pot je bil v zaroto vpleten bivši polkovnik Ajdemir, ki je obtožil predsednika Gursela in premiera Inonuja, da sta izdala Atatürkove ideale. Poskus udara so takoj zatrli. Toda čeprav so ga zatrli, je tudi ta zarota pomenljiva za sedanje stanje v Turčiji. Demokratska stranka Menderesa, ki so ga lani obesili z drugimi funkcionarji vred, se je zdaj prekrstila v Stranko pravičnosti, medtem ko je Republikanska stranka na krmlu. Prva ima še zmerom za seboj podeželje in religiozne muslimanske kroge, medtem ko ima druga večino svojih pristašev po mestih, med mladimi oficirji in inteligenco. Za podeželje je Menderes še vedno junak in nedolžna žrtev, obtožbam proti njemu, da je uganjal korupcijo, se kmetje smejejo. Menderes je namreč favoriziral en del prebivalstva na škodo celotnega gospodarstva. Naj si Republikanska stranka še tako prizadeva prepričati celotno prebivalstvo Turčije o korumpiranosti Menderesa in njegovih sodavcev, ostane dejstvo, da je po znanem procesu na Jaši Adi Turčija doživela tak notranji razcep, ki utegne trajati več let.

Reorganizacija sindikatov po strokah

Te dni potekajo v novomeški občini zadnje temeljite priprave na ustanovne konference združenih sindikatov. Združevanje sindikatov sorodnih dejavnosti je plod razprav na kongresih, ki so bili v preteklem obdobju za sindikate teh strok. V zveznem merilu je tudi sprejet sklep, naj bi se število strokovnih sindikatov zmanjšalo od sedanjih 14 na 6.

O združevanju sindikatov sorodnih strok se so pogovarjali tudi v novomeški občini, kjer so v ta namen danil vsi potrebni pogoji (zadostno število sindikalnih po-

družnic itd.). V kratkem pa bo prizadevanje obrodilo prve sadove. Ustanovljeni bodo: sindikat industrije in rudarstva, sindikat uslužnostnih dejavnosti in sindikat družbenih služb. Na ustanovnih konferencah sindikatov teh skupin bodo izvoljeni občinski odbori, ki bodo štel od 5 do 15 članov, in začrtali njihovi delovni programi. Trenutno teko pogovori, da bi nadaljnje tri strokovne sindikate dobili s področja kmetijstva, gradbeništva in prometa, katerim bi seveda načelovali ustrezni občinski odbori.

Z združitvijo strokovnih sin-

dikatov, ki pomeni bistveno reorganizacijo dela posameznih sindikalnih skupin, se vloga občinskega sindikalnega sveta ne bo zmanjšala. Nasprotno bo ObSS še z večjo prizadevanostjo usmerjal delo odborov, ki bodo načelovali sindikatom skupin po strokah, bo pa predvsem politični usmerjevalec njihove dejavnosti. Občinski odbori strokovnih sindikatov, ki bodo svoje delo tehtali na rednih in izrednih skupščinah (samostojnih plenurnov ne bodo imeli) se bodo samostojno poglobljali v delo sindikalnih organizacij v strokah, ki jih bodo zastopali.

V zvezi s tako reorganizacijo sindikatov so mnogi izražali bojazen, da bo treba spet iskati ljudi za profesionalni kader posameznih občinskih odborov, kar da je zvezano s prevelikimi stroški in podobno. Po dosedanjih ocenah, ki jih je napravil ObSS v Novem mestu, pa vsaj v novomeški občini tak kader, ki bi se poklicno ukvarjal z delom sindikatov posameznih strok, za zdaj še ni potreben.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Grški levičarski poslanec Gregon Lambrakis je v solunski bolnišnici podlegel hudim poskodbam, ki so mu jih prizadejali profasistični elementi. Po vsej Grčiji je zavladalo hudo razburjenje.

● Vrhovno sodišče ZDA je prepovedalo rasno segregacijo v glavnem mestu države Tennessee, Memphisu. Oblasti morajo črncem takoj dovoliti dostop k parkom ter otroškim in športnim igriščem.

● Predstavnik indonezijske civilne obrambe je v Djakarti izjavil, da so se na Baliu začele širiti bolezni po katastrofalnih izbruhih vulkana Agung. Ognjenik še vedno deluje, tada trenutno je največja nevarnost, ki grozi prebivalstvu lakota.

● Moskovski list »Izvestija« je zanihal pisanje ameriškega novinarja Hearsta mlajšega, po katerem je več sovjetskih astronautov izgubilo življenje ob izstrelitvi sovjetskih vesoljskih ladij. Sovjetski list piše, da je eden izmed njih izgubil življenje, ko je 1. oktobra 1962 skočil s padalom v stratosferi, medtem ko so vsi drugi astronauti živi in zdravi.

● Sovjetska zveza in Velika Britanija se pripravljata, da bosta poslali skupen poziv vsem političnim skupinam v Laosu, naj ustavijo vojaške akcije, ki povzročajo oborožene spopade.

● Na zasedanju NATO so v kanadskem glavnem mestu Ottawa dosegli kompromisno soglasje o ustanovitvi »medzvezniške jedrske sile NATO«. ZDA se ni posrečilo prodreti s svojim predlogom, da bi ustanovili enotno in čvrsto atomsko silo, ki bi bila odvisna od Washingtona. Zmagal je bolj britanski koncept o multilateralni sili, po katerem naj bi v skupni atomski fond vsak prispeval toliko, kolikor ima.

● Švicarski volilci so zavrnili pobudo socialistov o obveznosti vlade, da bi se morala posvetovati z javnostjo pred vsako akcijo za opremljanje armade z jedrskim orožjem.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Tako je vzklidnil plevaljski maturant Momčilo Knežević, ko je v soboto izročal štafeto palico s pozdravi mladine in narodov Jugoslavije dragemu nam tovarišu Titu. To pa ni samo njegova žarka želja. Tako upa in želi tudi vsa jugoslovanska mladina, ki ji je misel na Tita, ki je vedno najbolj razumel njene želje, kot plamenica v srcu. Tako želijo vsi Jugoslavlani, katerih priznanje Titu je najboljše izrazil Stane Kavčič s temi besedami:

»Tito pa ni ostal dolžnik svojemu ljudstvu in revoluciji. Bogato jima je vračal in vrača. Dajal je in daje vse svoje izredne sposobnosti: odločno nepomirljivo revolucionarnost in predanost delovnemu človeku; sijajno strategijo, dalekovidnost ljudskega voditelja, instinkt, enostavnost in neposrednost ljudskega tribuna; izreden talent masovika, politika, vojaka, organizatorja in diplomata; mirno realnost in smisel za takiko, kadar je bilo potrebno najti izhod med Scilo in Karibdo, in poleten zanos in fantazijo, kadar je bilo treba trasirati nadaljnje poti in odpirati množicam perspektivo.«

V soboto se ni udeležilo veličastne prireditve na stadionu JLA v Beogradu samo 60.000 Beogražanov, temveč smo bili tako ali drugače — s posredovanjem televizije in radia ali pa v mislih — prisotni vsi, ki gojimo željo, da bi bil tovariš Tito še veliko let krmar naše skupnosti, najlepše, ki je kdajkoli obstajala na svetu. Tovarišu Titu, ki so ga letos, kakor vsa leta dolej, obiskali predstavniki delovnih kolektivov, mladine, pionirjev, družbeno-političnih organizacij, ljudske oblasti in JLA, da bi mu čestitali za 71. rojstni dan in mu zaželeli vse najboljše, je bilo zlasti prijetno med najmlajšimi, pionirji in mladimi, ki so mu voščili z jezikom svoje majske razigranosti.

● Zadnje dni pred volitvami odbornikov zborov delovnih skupnosti in občinskih zborov je bilo več velikih zborovanj, na katerih so govorili naši najvišji voditelji. Svetozar Vukmanović, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije, je govoril na zborovanju v Novem Sadu in poudaril zla-

sti naloge delovnih kolektivov, da izrabijo vse obstoječe rezerve. Dejtal je, da so največje rezerve v premagalni produktivnosti dela. V prenekanterem kolektivu ali ustanovi je dejansko produktivnih le 5–6 ur, kar pomeni precej izgubljenih milijard. Vzroki so tudi v preteklosti, ko niso bila dovolj stimulirana prizadevanja za povečanje produktivnosti dela. Zdaj je treba izdelati take ekonomske instrumente, ki bodo omogočili popolno izrabljanje vseh zmogljivosti in obstoječih rezerv.

● Na sestanku političnega aktiva ljubljanskega okraja je govoril Miha Marinko, sekretar CK

ŽIVI NAM ŠE DOLGO, DOLGO!

ZKS. V svoji daljši razpravi se je dotaknil tudi vloge poslancev, ki morajo omogočiti in zagotavljati posredovanje problematike od spodaj navzgor ter prenos širših konceptov, ki se izoblikujejo na višjih nivojih, v osnovne samoupravne enote. Poslanci morajo prispevati k zavesti samoupravnosti. V taki kvaliteti dela predstavniki organov bo dozorevanje skupnih smotrov mnogo hitreje. Ne bi smeli nastopati z ozkih stališč. Zavedati se je treba, da smo vsi skupaj družba in da se mora vsak posameznik v njej vživljati v skupne probleme in delo, drug drugemu moramo pomagati, vprašanje individualne svobode moramo omejiti na zavest o nujnosti družbenega sožitja.

● Na sestanku političnega aktiva v beograjski občini Stari grad je govoril Veljko Vlahović, član Izvršnega komiteja CK ZKJ. Dejtal je med drugim, da družba, ki veruje v moč svoje ureditve, ki zaupa delovnemu človeku, lahko javno obravnava tudi pomanjkljivosti v družbenem življenju. Taka družba se zaveda, da brez čeda-

lje večjega vpliva delovnih ljudi na odločitve o vseh pomembnih družbenih vprašanjih ni naglega napredka. Taki družbi je jasno, da bi prikrievanje slabosti pomenilo kopičenje napak; ob tem bi se krhala zavest delovnih ljudi, širilo bi se malodušje. — Petar Stambolić je govoril na zborovanju v Kosovski Mitrovići in poudaril zlasti napore jugoslovanske skupnosti za razvoj nerazvitih območij. Mijaško Todorović je govoril na zborovanju v Bitoli, dr. Marijan Brecej v Tomosu v Kopru, Djuro Pucar v Sarajevu itd.

● Predsednik republike Josip Broz Tito je v petek odprl VII. sejem tehnike v Beogradu, na katerem razstavlja 1230 razstavljavcev iz Jugoslavije in iz 27 drugih držav. Po ogledu razstavnega prostora je tovariš Tito povedal svoje splošne vtise: letošnji sejem je zelo lepo napredoval. Opazno je, da naši proizvajalci ne ostajajo pri starih proizvodih, temveč prihajajo na trg z vedno novimi in novimi izdelki. Razveseljivo je tudi, da so že storjeni prvi koraki združevanja proizvajalcev.

● Na seji zvezne komisije za jedrsko energijo so sklenili, da bodo nadaljevali z gradnjo reaktorja »Triga« v jedrskem inštitutu »Jožefa Stefana« v Ljubljani. Reaktor, ki bo imel moč 100 kilovatov, bo zgrajen do konca prihodnjega leta.

● Na skupščini Ribiške zveze Slovenije, ki je proslavljala obenem tudi desetletnico obstoja, so se izjasnili za izdelavo novega pravilnika o lovljenju rib, ker je dosedanj pomanjkljiv. Stari pravilnik bo v veljavi še dve ribiški sezoni, da bi ta čas zbrali vse predloge in pobude ribiških družin.

● Strokovnjaki napovedujejo dobro letino. V začetku je sicer kazalo slabo, ker ni bilo dežja in so posevki že začeli rumeneti. Po zadnjem močnem dežju, ki je zajel vso Jugoslavijo, pa se je stanje popravilo. Zdaj je stanje ozimne oziroma jarine zelo dobro. Dež je prišel kot naročeno: v času, ko se pšenica klasi in ko najbolj potrebuje vlago.

V Novoteksu v Novem mestu sta do devetih dopoldne volila v zbor delovnih skupnosti od 289 volivcev že 202 volivca. Drugi so bili bolni ali pa delajo v drugi izmeni

Janez Suštar je kandidat za poslanca gospodarskega zbora republiške skupščine. Rodil se je 1932. Končal je 6 razredov osnovne in 3 strokovne šole. Pri podjetju Kovinar v Novem mestu se je učil obrti, zdaj pa je strojni referent pri SGP Pionir.

— Ker že sprašujete po spominih, naj omenim, da je najlepše, česar se iz mladosti spominjam, obdobje v letu 1952, ki sem ga preživel kot brigadir na mladinski progri Doboj-Banja Luka, ko sem bil hkrati sprejet v Zvezo komunistov.

Kandidiram v delovnih skupnostih, zato bo prav, če se v pogovoru lotimo problemov s področja gospodarstva. Sodim, da bo treba vla-

gati mnogo truda v razvoj samoupravnih organov, zlasti v manjših podjetjih. Zavest proizvajalcev, ki so voljeni v te organe, je v teh kolektivih premajhna in očitno zastaja za razvojem. Ena izmed poglavitnih nalog organov delavskega samoupravljanja je razvijanje odgovornosti, njihove družbene odgovornosti do družbenega razvoja in družbe kot celote. Temu nasproti bi postavil vraščanje organov delavskega samoupravljanja v naš komunalni sistem. Vsekakor smo tu že dosegli precejšnje uspehe. Že dlje časa vedno

Janez Suštar

poudarjamo, da je naše gospodarstvo nedeljivo, da vse jugoslovansko gospodarstvo

Pametni, potrebni in plodni razgovori

Ugodne posledice poklicnega usmerjanja, s katerim se zelo vneto ukvarja Zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu, se že kažejo. Predavanja, razstave, poučni filmi in razgovori s starši ter učenci osemletk ob koncu šolskega leta so pri obojih vzbudili veliko zanimanja za poklice. Ker se bliža konec šolskega leta, prihajajo mnogi roditelji na posvet in razgovor v prostore zavoda. Kljub vsemu je še vedno vse preveč težnja za zaposlitvijo v kovinski stroki. Poročali smo že, da je na primer v gradbeništvu, gozdarstvu in kmetijstvu dovolj kruha in učnih mest. Razvoj je tudi v teh strokah naredil velik korak naprej, zato ni delo v njih nič manj vredno, pogolji za uk vajencev pa so celo boljši kot drugod. Naj omenimo samo to, da nudi SGP Pionir vajencem za gradbeno stroko enake dohodke, kot jih imajo nekvalificirani gradbinci. Obлека, šolanje, hrana, stanovanje in še mesečna nagrada povrh znesejo vsak mesec precej tisočakov.

Na sejmišču je bilo živahno

27. maja je bil običajni sejem za prašiče na novomeškem sejmišču precej živahen. Od 904 naprodaj pripeljanih pujskov so jih prodali 870. Kupcev je bilo dovolj od blizu in daleč, zato so živinorejci nekoliko dvignili ceno. Tokrat je znašala 6.500 do 11.000 dinarjev.

predstavlja enovito celoto. Kljub temu to v delovnih kolektivih še vse preradi pozabljamo in se ekonomsko zapiramo vase. Kolektivi zlasti zadnja leta zelo aktivno sodelujejo pri sprejemanju programov razvoja komunne in ostalih teritorialnih enot. Njihovi proizvodni plani so sestavni del našega razvoja, zato je od vsakega kolektiva odvisno, kako bo plan izpolnjen.

Kadarkoli kaj gradimo, bi se morali vedno vprašati: kakšno korist bo imela od tega družba kot celota? To je ena plat, druga pa je v gospodarskem sodelovanju, v integraciji, kot pravimo s tujo. Ni lepo, da nekateri delovni kolektivi nemalokrat skušajo upoštevati samo svoje interese ter nočejo prisluhni potrebam po širšem povezovanju v proizvodnji. Prav zato ostaja marsikatera naloga neuresničena, čeprav bi jo z združenimi močmi brez večjih težav uresničili. O takšnih pojavih bomo morali zelo resno in odkrito razpravljati.

Ne bi rad ustvarjal vtisa, da se dolžnosti, ki mi jo nameravajo zaupati volivci, bojim, kljub temu pa se zavedam, da naloga ni majhna. Naše gospodarstvo bomo lahko razvijali le, če bomo imeli pred očmi, da je enovito, in če bomo to vedno tudi v praksi upoštevali. Pri uresničevanju tega cilja bom računal na pomoč volivcev, prav zato bom skušal biti z njimi v najtesnejših stikih.

PAVLE ŠKODA

Kolektiv IMV v Novem mestu je pretekli teden spet utrpel hudo izgubo. V avtomobilski nesreči pri Koroški vasi je izgubil življenje član kolektiva PAVLE ŠKODA, dva

njegova sodelavca pa sta se v isti nesreči huje poškodovala. Pokojni Pavle Škoda je bil rojen 28. VI. 1937 v Kamni gori pri Trebnjem. Leta 1953 se je začel učiti v trebanjski mehanični delavnici; le-to je kasneje prešel novomeški Agroservis, ki se je zatem preimenoval v IMV. Konec 1955 je Pavle postal avtomehaničar, po vrnitvi iz JLA pa se je spet zaposlil v IMV. Nekaj

Med 17. in 22. junijem bo v Novem mestu področna konferenca sindikata delavcev kmetijske, živilske in tobačne stroke. Udeležili se je bodo delegati iz sindikalnih podružnic teh strok občin Novo mesto, Crnomelj, Metlika in Trebnje, ki jih bodo podružnice izvolile. Na konferenci se bodo pogovorili o splošni problematiki kmetijstva, zlasti z vidika ločitve gozdarstva od kmetijstva. Posebej bodo podčrtali, da je glavni namen ločitve obeh panog zagotoviti podružbljanje površin tako v gozdarstvu kot v kmetijstvu. Pregledali bodo realizacijo letošnjega proizvodnega in finančnega programa in uresničevanje programa podružbljanja površin. Nekaj časa bo konferenca namenila tudi pripravi za izdelavo 7-letnih perspektivnih programov. Z ostro kritiko se bodo lotili pripravljene statuta v kmetijskih organizacijah, ki, kot vse kaže, čakajo, da jim bodo osnutke statuta predložile zbornice.

Na konferenci bodo izvoljeni delegati za republiški občni zbor vseh treh strok ter 2 delegata za zvezni kongres. Ustanovili bodo tudi odbor sindikata kmetijskih, živilskih in tobačnih delavcev pri občinskem sindikalnem svetu Novo mesto. Sindikalni sveti ostalih treh občin takšnega odbora ne bodo imeli, ker je na njihovem področju premalo delavcev iz živilske, kmetijske in tobačne stroke.

Letos 150 odst. več zaposlenih kot lani

Obdobje po reorganizaciji okrajnih ljudskih odborov konec lanskega leta so v medobčinskem Zavodu za zaposlovanje v Novem mestu pričakovali strahoma, ker so predvidevali porast števila brezposelnih. Dogodilo pa se je prav nasprotno: stanje se je v primerjavi z enakim razdobjem leta 1962 celo izboljšalo. Do konca aprila 1962 je zavod posredoval zaposlitev 650 ljudem, letos pa kar 1500 ljudem. Nadvse pomembna je še ena novost, ki so jo zabeležili letos: del domače delovne sile, ki je iskala zaposlitev, se je končno le preusmerila tudi na delovna mesta v kmetijstvu, gozdarstvu in gradbeništvu, čeprav je na področju zavoda v teh stro-

kah še vedno okoli 700 sezoncev iz drugih predelov. K tolikšnemu porastu zaposlovanja je brez dvoma prispevala večja in bolj razgibana komunalna dejavnost, gradbeništvo ter investicije v kmetijstvo, saj so našete dejavnosti porabile precej težajske delovne sile. Razveseljivo je tudi to, da je letos zavodu uspelo zaposliti precej žensk. Do konca aprila 1962 jih je zaposlil okoli 230, letos pa v enakem razdobju okoli 550.

Kljub malo prej naštetim številkam pa zavodu ni uspelo števila le-teh, ki iščejo zaposlitev, zmanjšati niti za 40 odst., ker je priliv večji, kot so možnosti za zaposlovanje. K temu pripomorejo bolj kot ljudje s podeželja člani delav-

skih družin iz Novega mesta in bližnje okolice, ki iščejo zaposlitev zaradi sorazmerno nizkih dohodkov. V takšnih primerih rešuje zavod socialne probleme v veččlanskih družinah, kjer je zaposlen samo en član.

V industrijskih podjetjih že težijo k priučevanju ljudi za posamezne delovne operacije in delovna mesta, kar je vsekakor cenejše in zahteva manj časa kot pa obrtniški način priučevanja. V tovarni perila »Laboda« v Novem mestu pravkar končujejo dvomesečni tečaj za priučitev 16 deklet in žena, ki se bodo sredi maja redno zaposlile. Strokovno plat tečaja je organiziralo podjetje, ki je dalo na razpolago tudi strokovnjake, pretežni del stroškov tečaja pa nosi Zavod za zaposlovanje. Tečajnice so podpisale pogodbo, da bodo leto dni po tečaju ostale v delovnem razmerju pri podjetju, kjer so se izučile. K zaposlovanju žensk sta veliko pripomogla tudi Iskrina tovarna uporov v Sentjerneju, kjer se je letos zaposlilo 65 žensk, ter Novoteks, kjer se je zaposlilo 42 žensk. Tudi v teh dveh primerih so na novo zaposlene priučili, v maju in juniju pa pripravljajo zavod podoben tečaj za 20 žensk v Industriji obutve v Novem mestu. Taki tečaji so toliko bolj razveseljivi, ker dokazujejo, da industrijska miselnost prodira tudi v priučevanje in strokovno izpolnjevanje zaposlenih.

Pomenek na Debencu

Ob dnevu vajencev, 21. maja, je bilo na Debencu veliko zborovanje vajencev, ki so zaposleni v gospodarstvu in pri zasebnih mojstrih v trebanjski občini. Poleg 51 vajencev iz trebanjske občine so prišli na Debencu tudi vajenci iz sevnjske občine.

Jih mojstri često ovirajo pri udeleževanju v družbenem življenju. Podobne probleme imajo tudi vajenci sevnjske občine. Srečanje na Debencu je bilo vsekakor zelo koristno. Občinski komitej ZMS Trebnje pa med drugim meni, da bo treba pereče probleme, ko so vajenci najbolj zastavljeni, odločneje reševati.

■ Indonezija in Nizozemska sta obnovili letalsko zvezo, ki je bila pretrgana pred tremi leti zaradi spora za Zahodni Irijan. Prvega maja je namreč Indonezija uradno prevzela upravo na Zahodnem Irijanu iz rok administratorja OZN dr. Džalala Abdoha. Združeni narodi so opravljali to ozemlje sedem mesecev in omogočili miren prevzem oblasti po Indoneziji.

AVTODELI

ODDELEK TRGOVSKEGA PODJETJA

„ŽELEZNINA“ NOVO MESTO

nudi

vsem interesentom s takojšnjo dobavo:

- kamione ZASTAVA 620-B**
nosilnosti 2 t, cena 3.120.000 din;
- kamione ZASTAVA 615-B**
nosilnosti 1,5 t, cena 2.900.000 din;
- dostavna vozila – furgon ZASTAVA**
nosilnosti 1 t, cena 2.495.000 din.

Vsa vozila **PRODAJAMO KUPCEM NA KREDIT** z rokom odplačila 3 leta in 30 odst. lastno udeležbo. Postopek za sestavo elaborata je skrajšan in zelo enostaven.

Vabimo vse gospodarske in ostale organizacije, da se poslužijo ugodnih kreditnih pogojev!

Vse informacije lahko dobite po telefonu št. 21-570 Novo mesto.

V petih letih 400.000 novih stanovanj

V zadnjih letih se je v naši državi družbeni standard močno povečal. Hkrati s razvijanjem proizvodnih zmogljivosti se je povečalo tudi število novih stanovanj, obratov družbene prehrane itd. Največji napredek smo dosegli na področju stanovanjske izgradnje. Leta 1957 smo na tisoč prebivalcev zgradili pet novih stanovanj, lani pa 53. Veliko novih stanovanj smo zgradili tudi v zaostalih področjih. Za stanovanja v teh krajih smo doslej pora-

bili že znatna sredstva. Samo iz splošnega investicijskega sklada smo namenili za gradnjo novih stanovanj v Makedoniji, Metohiji in Črni gori okrog 290 milijard dinarjev. Po zbranih podatkih smo 1957 zgradili v Jugoslaviji 44.725 novih stanovanj, leto dni pozneje pa že 61.681. Lani smo zgradili 102.000 stanovanj, v prihodnjih letih pa se bo število novih stanovanj še povečalo, saj vlaga naša

skupnost v te namene vedno večja sredstva. V zadnjih petih letih smo zgradili 400.000 novih stanovanj. To je deset odstotkov vseh stanovanj, ki jih imamo. Razumljivo je, da je vse to močno vplivalo na omiljenje stanovanjske krize. Nekateri pričakujejo, da bomo prihodnje leto zgradili v državi že 150.000 novih stanovanj. Največjo skrb bo v prihodnje na tem področju treba posvetiti pocenitvi gradnje stanovanj.

Razvoj narekuje: gozd in polje ne moreta pod isto streho

Včasih je krivično ocenjevati razvoj iz enega samega zornega kota. Prav tako pa je krivično in enostransko tudi vprašanje: »Zakaj smo pred poldrugim letom ustanovljali Kmetijsko-gozdarski kombinat Novo mesto, če se po tako kratkem času ločuje gozdarstvo od kmetijstva, prav ti dve panogi pa sta predstavljali osnovno dejavnost kombinata?« Krivičnost in enostransost takšnega vprašanja je v tem, ker zapira oči pred vzroki, ki so narekovali nove procese v kombinatu, zlasti v letošnjem letu.

Namenov in vzrokov, ki so pred poldrugim letom narekovali združitve, je bilo več. Prvi je nedvomno ta, da prihaja kmetijska proizvodnja po sodobnih načelih vedno bolj v ospredje. V Jugoslaviji je vedno manj rok, ki pridelujejo hrano, in vedno več ust, ki jo zahtevajo. Dosedanja način proizvodnje niti zdaleč ne more več zadostiti rastočim potrebam. Sodobno kmetijstvo, ki postaja v domača vseh komunah vse bolj pomembno v investicijskih naložbah, zahteva vedno več sredstev. Približno enako je v gozdarstvu, kjer smo več sekali kot vlagali v obnovo gozdov.

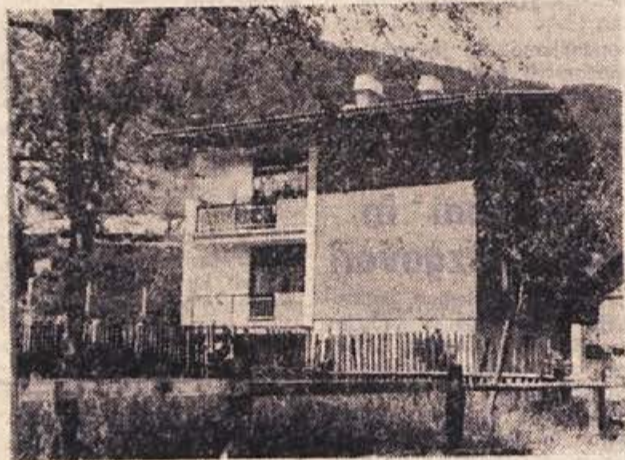
Predelovalna industrija, ki iz polizdelkov naredi končne izdelke, zagotavlja večji zaslužek ali akumulacijo. V Mesariji v Novem mestu bi bilo treba vzporedno z razvijajočo se živinorejo povečati zmogljivost predelave. Mlekarna je kot drugi predelovalni obrat zaradi razvijajoče se IMV ostala brez perspektiv. Morala se bo preseliti. Za modernizacijo Mesarije je potrebnih 40 milijonov; ker ni potrebnih načrtov, je bilo lani namenjenih za zbiranje potrebne dokumentacije in pripravo elaboratov 8 milijonov din. Vprašanje Mlekarne je rešeno, sredstva za gradnjo na novem prostoru bodo pravočasno zbrana. Pet mesecev po združitvi so organi DS ugotovili, da Zadržnika z njegovo dejavnostjo ni mogoče spraviti v zakoniti okvir poslovanja KGPK, zato se je odcepil. Ostali so torej kmetijska in gozdarska proizvodnja ter predelovalna obrata Mesarija in Mlekarna, žal pa tudi v tem sestavu kombinat ne ustvarja akumulacije. ki bi zagotavljala dovolj sredstev za vlaganje v razvoj.

Notranja organizacija se je izboljšala in že kljubuje težavam

Notranja organizacija prejšnjega KGP Novo mesto ni bila najboljša. Podjetje je delovalo na precejšnjem območju, povezovalo je kmetijsko in gozdarsko proizvodnjo v nepovezanih obratih. Analitični podatki, ki so bili na razpolago ob združitvi, so bili dokaj pičli in pomanjkljivi. Tudi v Mesariji in v Mlekarni ni bilo veliko boljše, zlasti v poslovanju Mlekarne je bilo precej nezakonitosti.

Prva in najpomembnejša naloga po združitvi je bila: ugotoviti notranjo organizacijo

dela in razviti službe, ki bodo k temu pripomogle. Delitev dela je v tako velikem podjetju, kot je bil novi kombinat, pomembna stvar. V poldrugem letu so se razvile službe, ki jih današnji čas in razvoj zahtevata. Ni še doseženo vse, kljub temu pa je bilo veliko storjenega. V podjetju so bile ustanovljene specializirane službe s strokovnjaki: planska in analitična služba, oddelek za HTZ, služba kadrovske politike,

Stare logarnice, grajene pred več desetletji, ne ustrezajo več današnjim potrebam. Nove, takšne, kot je ta v Straži, gradi KGPK na raznih krajih

služba za socialno zavarovanje, oddelek za izobraževanje delavcev, v kmetijski in gozdarski stroki pa specializirane službe za rastlinsko in živinorejsko proizvodnjo, veterinarska služba, oddelek za vzgojo in nego gozdov in podobno. Mnogo pozornosti so posvetili ugotavljanju proizvodnje v zvezi s planiranjem in spremljavo dinamike plana. Po vseh obratih so ustanovili skladišča, ki material in proizvode sprejemajo in oddajajo.

Precej je bilo storjenega tudi v interni zakonodaji podjetja. Sprejetih je bila cela kopica raznih pravilnikov (o delitvi osebnih dohodkov, o HTZ, o dodeljevanju stanovanj, o uporabi motornih vozil, o delovnih razmerjih itd.) z namenom uskladiti notranje poslovanje podjetja z zakonitimi predpisi. Kolektiv šteje nad tisoč ljudi, zato je notranja organizacija nadvse pomembna.

Kmetijstvo in gozdarstvo ne moreta več vstrib pod eno streho

Pri ustanavljanju kombinata je bilo kot posebna ugodnost upoštevano medsebojno

prelivanje sredstev, ustvarjenih v raznih panogah in dejavnostih. Na ta način naj bi se izpopolnjevali tehnološki procesi, ki so v podjetju povezani, sredstva pa vlagala tja, kjer so najpotrebnejša. V letih 1960 do 1962 se je prelivalo po 110 milijonov iz gozdarstva v kmetijstvo za pokrivanje investicij in izgub v slednjem. Letos in v prihodnje je za uresničenje planiranih investicij potrebna precej večja lastna udeležba kot

lektiv. KGPK Novo mesto je kot kolektiv, ki združuje kmetijstvo in gozdarstvo ter predelovalne panoge, osamljen primer v SRS. Morda prav zato se problem prelivanja sredstev pojavlja v takšni ostrini. Ko so o tem razpravljali organi OLO, ObLO in DS podjetja, so ugotovili, da je treba gozdarsko dejavnost podjetja ločiti od ostalih. Visok letni posek (po 80 tisoč kubičnih metrov na leto) je opravičljiv samo s pogojem, da bodo gozdna gojitvena dela v sorazmerju z njim. S 1. junijem bo zato ustanovljeno Gozdno gospodarstvo, Novo mesto, ki bo odsej kot samostojno gospodarilo z gozdovi.

Da bo slika o stanju v gozdovih KGPK Novo mesto še jasnejša in da bo potreba po tem, da se loči gozdarstvo od kmetijstva še bolj očitna, še nekaj podatkov.

Posek in pogozdovanje so bili v razkoraku z napri za obnovo gozdov

10-letna analiza vlaganja sredstev v gozdarstvo je pokazala, da je bilo vloženih le tretjino potrebnih sredstev nazaj v gozdove. V gozdnem obratu Poljane so na primer namesto 30 tisoč dni, kolikor je določal 10-letni perspektivni program, vložili le 10 tisoč dni, ker je za ostalo zmanjkalo sredstev.

Na okoli 23 tisoč hektarjih gozdov, ki jih je doslej upravljala KGPK, je bilo 5 gozdnih obratov s po 4 do 5 tisoč hektari. Povprečna zaloga lesa je 190 kubičnih metrov na hektar. Iglavci so z listavci v razmerju 40 proti 60 odst. Iglavcev je premalo za naravno gospodarnost, v bodoče pa se obeta letni posek po 80 tisoč kubičnih metrov.

V načrtu je klasično pogozdovanje na 70 hektarjih

Del gospodarskih poslopij na kmetijskem obratu Crmošnjice. Tu redijo 118 krav molznic; lani so prodali 150.000 litrov mleka in 780 ton gnoja. Obrat šteje med redke rentabilne kmetijske obrate v KGPK. Tudi v tem primeru je rentabilnost posledica specializacije, seveda pa tudi vnete prizadevnosti kolektiva v obratu

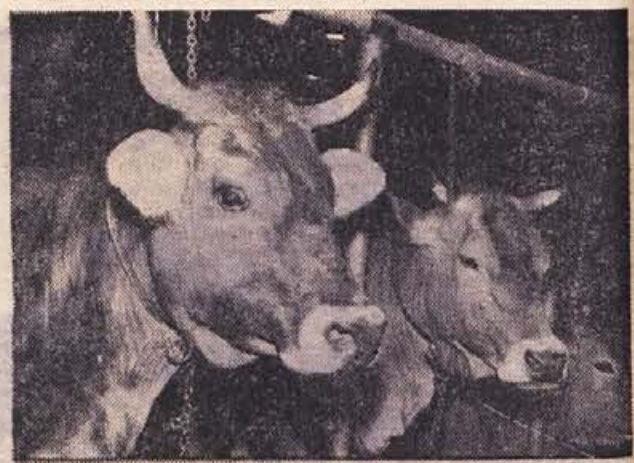

(okoli 15 milijonov dinarjev), snovanje intenzivnih gozdnih nasadov na opuščeni kmetijskih površinah v Rogu (veljalo bo 7 milijonov in pol), čiščenje gozda na okoli 520 hektarjih je v načrtu obžet (okoli 1 milijon 800 tisoč), predvideno je redčenje na 120 hektarjih (2 milijona in pol dinarjev), poleg naštetega pa so v načrtu še obsežna varstvena dela (zaščita pred požari in gozdnimi škodljivci), ki bodo zahtevala novih 6 milijonov dinarjev. Za gradnjo gozdnih poti je potrebnih 62 milijonov, za gradnjo logarnic, upravnih stavb za gozdne delavce 31 milijonov 700 tisoč, za nakup gozdne mehanizacije pa 27 milijonov. Vse to zneso 160 milijonov naložb v letošnjem letu, če ne upoštevamo 10 milijonov, ki so potrebni za revizijsko gozdnogojitvenih načrtov na

so last podjetja, pa izpodbujajo delavce z večjim dohodkom in hkrati ustvarja podjetju korist z nižjimi stroški poseka. Zlasti drobna mehanizacija, kot so na primer motorne žage, je pomembna, ker se gozdni obrati poslužujejo večji del sezonskih delavcev iz južnih predelov in polproletarcev iz okolisa, ki dosega sorazmerno majhno storilnost. Računajo tudi s tem, da bo sodobna mehanizacija pritegnila v gozdarstvo mladino, ki se je doslej tej panogi izogibala.

Drevesnice: da ne bo primanjkovalo sadik in gozdne ceste: za lažji prevoz

Obsežni pogozdovni načrti zahtevajo vedno več gozdnih sadik. Na hektar gozdov je potrebnih vsako leto

Krave molznice v hlevu na posestvu Zalag pri Novem mestu

4500 hektarov gozdov v Brezovi rebri, Soteski in Radolici. Prva v Sloveniji opravljena revizija gozdnogojitvenih načrtov v povojnem času je bila uresničena na 4500 hektarskem območju gozdov v Podhosti.

Tudi drevesnic, ki so pogoj za obnovo in pogozdovanje, nismo zajeli v zgornjem znesku letošnjih investicij. 160 milijonov nujnih naložb pa je zadosten dokaz, da je treba vsa sredstva, ki jih gozdovi ustvarjajo, vrniti vanje.

Mehanizacija se uspešno uveljavlja pri poseku, spravilu in pogozdovanju gozdnogojitvenih delih

Gozdni obrati razpolagajo z 8 kamioni za prevoz lesa, s 5 traktorji in 1 gosničarjem, ki jih uporabljajo za izveleko posekanih debel. Letos so namenili 27 milijonov za nakup nove mehanizacije: kupili bodo 2 traktorja (enega s posebno opremo za vleko hlovdovine od sečišča do ceste), 1 motorni vitel za spravilo lesa, žičnica v Gorjancih bo letos dobila nov voziček, za uspešnejšo gradnjo gozdnih cest bodo kupili 2 kompresorja in 1 valjar, poleg tega pa še 13 motornih ročnih žag. Ze lani so opravili okoli 45 odst. poseka z motornimi žagami. letos pa se bo ta odstotek še povečal. Storičnost je pri mehaniziranem poseku za 20 do 25 odst. večja kot sicer, posebni pravilnik o izkoriščanju motornih žag, ki

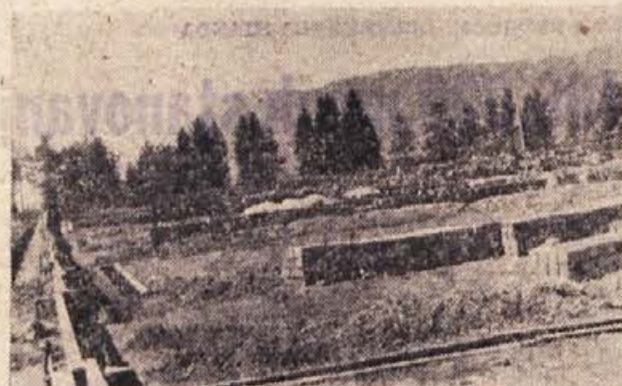
Dobre gozdne ceste pomenijo prevoz. V gozdovih KGPK je le ena tretjina cest, ki bi morale biti za gospodarno spravilo in prevoz lesa. Letos bodo porabili okoli 18 milijonov dinarjev za preureditev nekaterih kolovozov, po katerih bo omogočen prevoz s traktorji. Za vzdrževanje gozdnih cest je letos namenjenih 20 milijonov (naj povemo, da so zlasti one v Rogu takšne, da bi bile lahko cestnemu podjetju za zgled), za gradnjo novih 8 kilometrov gozdnih cest na Brezovo reber, na Padež in na Sredgorje pa bo porabljenih letos 62 milijonov. Cesta na Brezovo reber vodi skozi gozdove, zrele za posek, kamionski prevoz, ki bo omogočen po dograditvi, pa bo veljal samo 60 dinarjev na tonski kilometer (spravilo v vprego velja 1500 din za kilometer). Prihranek bo torej precejšen.

Gozdarji se pri svojem delu poslužujejo tudi raznih sodobnih dosežkov, nove nasade ograjujejo z žičnimi ograjami, mlade sadike ovijajo v pozni jeseni s kovinskimi trakovi, da bi jih zaščitili pred divjadjo, posamezne predele pa poskušajo gnojiti z umetnimi gnojili in podobno.

Potreben je hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje!

V okviru KGPK je 2460 hektarov kmetijskih površin, med njimi pa 280 hektarov poljedelskih in 800 hektarov primernih travnikov. Okoli 60 odst. vseh površin je v občini Crnomelj, največ pa je ekstenzivnih predelov, ki ustvarjajo le 80 do 100 tisoč dinarjev bruto proizvoda na hektar in ne dajejo pomembnejših tržnih presežkov. Povečevanje tržne proizvodnje je glavna naloga v kmetijstvu, ker statistike kažejo, da je bila proizvodnja v novo-meški občini v zasebnem sektorju lani za 23 odst. nižja kot v letu 1961, pogodbeni in družbeni proizvodnja pa sta se istočasno povečali za 11 odst. Družba zahteva od kmetijstva hitrejši razvoj, kar je v

Gradbišče bodoče farme bekonov v Zalogu, kjer bodo zredili po 10.000 bekonov na leto. Stare hleve v bližini preurejajo; tu bodo odkupljene pujske spravljali v karantenskem obdobju

čno tudi iz planov, saj so kmetijski proizvodi zanimivi tako za domače kot za tuje tržišče. Zlasti izvoz kmetijskih pridelkov je gospodarsko zelo zanimiv, ker ne potrebuje surovin iz uvoza. Letos so kmetijski pridelki zanjeli 57,13 odst. vsega izvoza Jugoslavije, letos pa so v SRS v prvem četrtletju kmetijske organizacije uresničile že 43 odst. letnega izvoznega plana. V uvodu smo že omenili, da je hitrejši razvoj kmetijstva potreben tudi za

na kmetijstvu, se je začelo eksperimentiranje, ki je povzročilo precej škode. Poizkušali smo uporabljati marsikaj, kar se je v tujini obneslo, žal pa ni bilo prilagojeno niti strokovni ravni naših delavcev, niti talnim in podnebnim razmeram pri nas in končno niti stopnji razvoja na področju, kjer smo takšne novotarije uporabljali (na primer odprti tipski hlevi).

Tudi subjektivnih vzrokov za izgube je precej: naš

hektarov. V Draškovicu se ni opravljeno zaokroževanje, v načrtu pa je 600-hektarska površina, ki dopuščala vzrejo 2000 glav goved. Zdaj je na Draškovicu 180 hektarov SLP zemljišč, za podružbjanje pa pride v poštev 420 hektarov. Ker prebivajo v okolici kmetije, je treba najti površine za zamenjavo. Začeli so odkupovati zemljišča pri nekmetih in polkmetih. 20 hektarov kmetijskih zemljišč je na ta način že odkupljenih, poleg tega pa krčijo 11 hektarov gozda.

V okviru trškogorskega obrata je pripravljeno zaokroževanje na 45 hektarih v okolici Bršlina in Novega mesta. Iz dosedanjih delovišč in obratov, ki so delovali kot kmečki grunti s tipično drobno blagovno proizvodnjo, bodo z zaokroževanjem zemljišče nastali sodobni kmetijski obrati družbene proizvodnje.

Obrati, njihovi načrti za bodoči razvoj in specializacija

Štirje kmetijski obrati delujejo v okviru KGPK Novo mesto. Obrat Crmošnjice je edini specializiran v živinorejsko-mlečno smer. Gojijo 150 do 200 krav molznic. Počasi bodo pridelovanje krme preusmerjali v pašo in v košnjo. Poleti bodo črede živine pasli na travnikih in v jeseni, ko bo paše konec, dopitovali. Na Planini delajo v zvezi s tem poizkuse s križanjem sivorjavih krav z bikom pasme hereford.

Novomeški obrat je nespecializiran, usmeril pa se bo predvsem v rejo prasičev bekonov na farmi, ki jo gradijo v Zalogu. Zredili bodo po 10 tisoč bekonov na leto. Vse površine bodo potrebne za pridelovanje krme.

Obrat Trška gora je prav tako nespecializiran in je podedoval raznovrstno pro-

dukcijo, v bližini pa ni stanovanj.

Obrat Sentjerne je nespecializiran; ukvarja se s hmeljarstvom, sadjarstvom in poljedelstvom. Vnaprej bo

službe tudi močna krmila in umetna gnojila za pridelovanje krme. Za osvežitev nemško oplemenjene pasme je kupljen merjasec, ki ga ređijo na Grabnu. V gnezdu

vsakem koraku opaziti veliko skrb za delavcevo počutje in za njegov standard, čeprav je sredstev, ki so na razpolago za te namene, sorazmerno malo.

Pogled na del sadovnjaka šentjernejskega obrata. Sadjarstvo bo razen hmelja in živinoreje ostalo še naprej ena izmed poglavitnih dejavnosti tega obrata

specializiran v tri smeri: v pitanje goved (obrat Draškovec), v hmeljarstvo in sadjarstvo.

Sredstva in ukrepi za prehod v sodobnejšo proizvodnjo

Novo usmeritev kmetijske proizvodnje na obratih smo že spoznali. Letos in v prihodnjem letu sta najzanimivejša novomeški in šentjernejski obrat. V novomeškem nastaja pitališče bekonov v Zalogu, ki bo združevalo v prihodnosti 450 do 500 hektarov zemljišč. V šentjernejskem pa pitališče mladih goved v Draškovicu. Za letos je predvidenih 484 milijonov dinarjev naložb. Investicije v Draškovicu se bodo nadaljevale še v prihodnjem letu,

ima tri rodove nazaj po 12 pujskov. V okolici Zaloga bo vsekakor treba regulirati strugo Temenice, ki poplavlja okoli 240 hektarov zemljišč. Investicija bi bila sicer precejšnja, vendar gospodarsko utemeljena v prihodnosti, saj bi stroški znesli le okoli 280 tisoč dinarjev na hektar.

Gradnja pitališča za goveda v Draškovicu se je že pričela, končana pa bo prihodnje leto. Končna zmogljivost obrata bo 2000 stojišč, na katerih bodo letno zredili okoli 1600 spitanih goved. Mlada živina za vzrejo je zagotovljena deloma iz črede krav molznic v KGPK, deloma iz odkupa. Proizvodnja mesa pa ne dosega tržne cene in je izguba na tem obratu očitna tako dolgo, dokler ne bo živinorejski trg sproščen.

Tudi kmetijskemu in gozdnemu delavcu je treba nuditi družbeni standard in mu omogočiti strokovno izobraževanje

Temeljita analiza potreb po objektivnih družbenih standardih, opravljena konec lanskega leta, je narekovala načrtno uporabljanje sredstev iz skladov proste porabe. V KGPK so izdelali perspektivni program za gradnjo stanovanj in ostalih objektov družbenega standarda ter določili v te namene 60 milijonov dinarjev iz posojil in 29 milijonov iz lastnih sredstev. S temi sredstvi bo letos in prihodnje leto zgrajenih 25 stanovanj, ki so razporejene po vsem območju po krajih, kjer je problem najbolj pereč. Poleg tega bo preurejenih 6 stanovanj, 3 milijone dinarjev je DS namenil za posojilo delavcem,

TA PROSTOR SMO ODSTOPILO KMETIJSKO-GOZDARSKEMU PREDLOVALNEMU KOMBINATU NOVO MESTO.

ki sami gradijo. Če bi dopuščala zakonodaja, bi lahko marsikje rešili stanovanjski problem s posojili iz sredstev kolektiva za preureditev zasebnih stanovanj.

Še vedno je nerešen problem stanovanj za delavce pri novih objektih v Zalogu, čeprav tehnološki postopek zahteva, da stanujejo v neposredni bližini. Za gozdne delavce je bilo zgrajenih 8 lepo opremljenih bivačev iz brun, v zadnjih letih je zgrajenih 6 upravno-stanovanjskih stavb in logarnic, 2 pa še gradijo. Po deloviščih sta 2 televizijska sprejemnika. Kolektiv je gozdarskim delovnim skupinam, ki sekajo v gozdovih, daleč od sveta, kupil 30 tranzistorjev. Skratka, trdimo lahko, da je na

Strokovno izpopolnjevanje delavcev v neposredni kmetijski proizvodnji je posebej pomembno, saj smo že ugotovili, da so neuspehi marsikje posledica majhne strokovnosti, izobrazbe in zavesti. Izobraževalna služba pri KGPK je v pretekli zimski omogočila s tečaji pridobitev polkvalifikacije in kvalifikacije 120 delavcev, na kmetijskih, gozdarskih in ekonomskih šolah pa študira 36 študentov. Skrb za človeka veje tudi iz naporov za izboljšanje higienske tehnične zaščite, v katero je bilo v zadnjem letu dni vloženih 12 milijonov dinarjev.

- Poleg vseh investicij, novih objektov, ki so v
- gradnji, in izboljšav ter
- specializacije proizvodnje je najpomembnejša
- postavka človek proizvajalec. Človek, ki bo izpremenil odnose v kmetijski in v gozdarski proizvodnji in z ustvarjalnim delom uresničil velike načrte. Skrb za počutje kmetijskega in gozdarskega delavca in za njegovo izobrazbo ter strokovno izpopolnjevanje pa je prav zato najpomembnejša in hkrati najbolj donosna investicija v KGPK Novo mesto.

Mlade sadike na pogozdenih območjih je treba zaščititi pred divjadjo, ki rada je enoletne poganjke. Ob cesti proti Birčni vasi so gozdarji zaščitili mladi nasad z bodečo žico

to, ker zaostaja za industrijo in ker se je sestav prebivalcev močno izpremenil v korist industrijskega delavca, ki hrano potrebuje.

Bremena, podedovana iz preteklosti, ter odkrit izgovor o izgubah in njihovih vzrokih

Po podatkih, ki so na razpolago, je bilo v kmetijski proizvodnji na področju KGPK v zadnjih treh letih povprečno po 68 milijonov dinarjev izgube na leto. Vzroki so objektivni in subjektivni, nasteli pa bomo oboje. Proizvodnja je bila zelo razdrobljena. Kmetijski obrati v kombinatu so nastali največ iz nekdanjih graščinskih posestev in pristav ter so hkrati s tem podedovali stari način gospodarjenja: pridelovanje vsega, kar raste... Neekonomske cene kmetijskih pridelkov in majhni tržni presežki takšne proizvodnje niso omogočali pomembnejšega uveljavljanja na tržišču. Kljub temu velja poudariti, da obsega v novomeški občini družbeni sektor le 4,3 odst. vseh kmetijskih površin, zasebni pa 95,7 odst., medtem ko je dal družbeni sektor kmetijstva 15 odst. tržne proizvodnje, zasebni sektor pa le 85 odst. Vsemu navkljub je torej blagovnost družbenega kmetijstva veliko večja od one v zasebnem sektorju.

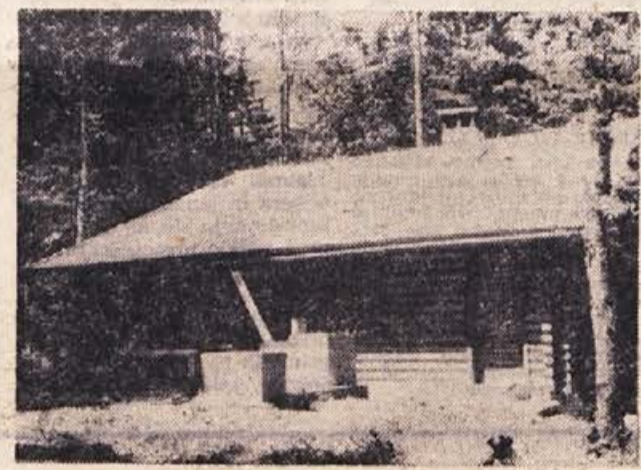
V zahtevi po hitrejšem razvijanju, ki je bila nalože-

na kmetijski obrati delujejo v okviru KGPK Novo mesto. Obrat Crmošnjice je edini specializiran v živinorejsko-mlečno smer. Gojijo 150 do 200 krav molznic. Počasi bodo pridelovanje krme preusmerjali v pašo in v košnjo. Poleti bodo črede živine pasli na travnikih in v jeseni, ko bo paše konec, dopitovali. Na Planini delajo v zvezi s tem poizkuse s križanjem sivorjavih krav z bikom pasme hereford.

Samo v velikih površinah je rešitev!

Iz naštetega je mogoče potegniti samo en zaključek: osredotočiti je treba zemljišča in proizvodnjo in tako ustvariti pogoje za gospodarnjšo izrabo strojev, delavcev, zemljišč in strokovnjakov in hkrati s tem dosegati višjo blagovno proizvodnjo in višje osebne dohodke.

Za uresničitev tega pa sta potrebna dva pogoja: podružbjanje zemljišč in specializirana sodobna kmetijska proizvodnja na njih. S podružbjanjem zemljišč je KGPK začel že lani. Obrat Zalog pri Novem mestu je imel lani 64 hektarov zemljišč, danes pa jih je že 285

Lani so začeli za gozdne delavce postavljati lepe lesenjače iz brun. V njih spijo in si kuhajo hrano, za razvedrilo pa imajo v vsaki taki stavbi tudi tranzistorjski sprejemnik. Pogled na novo lesenjačo na Rdeči luži v Rogu

izvodnjo. Skupaj z okoliškimi delovišči ga bodo spremenili v obrat za pitanje mlade živine, ker bi reja krav molznic zahtevala preveč delovne

Zalog pa bo končan letos. Vsa sredstva iz republiških in zveznih virov so zagotovljena, le za prihodnje leto še ni lastne udeležbe za Draškovec.

V Zalogu bodo zgrajeni objekti pitališča in predpitališča za becone, mešalnica močnih krmil (pocenila bo za 60 odst. močna krmila lastnega izdelka), sušilnica za žito, hkrati s tem pa bo urejeno dvorišče z dovodno cesto, napeljana bosta vodovod in elektrika. Osnovna čreda plemenskih svinj je že kupljena, 60 jih je na Grmu in 40 na Grabnu. Potomke teh svinj bodo dobivali zasebni kmetovalci v pogodbeno rejo ter jih bodo križali s švedsko pasmo in pujske, v teži 15 do 18 kilogramov, prodajali pitališču. Cena bo določena za eno leto vnaprej in sicer 560 dinarjev kilogram. Okoli 200 pogodb te vrste je že sklenjenih. KGPK se trudi izpremeniti kmetovalce iz okolice Draškovec, ki jim bodo zemljišča podružbljena, v kvalitativno reje mladih pujskov za pitališče v Zalogu. Rejcem nudi poleg uslug strokovne

Strojna obdelava v terasastih vinogradih na obratu Trška gora je učinkovitejša, pa tudi cenejša od zamudne ročne obdelave

Več pozornosti otroškemu varstvu!

O otroškem varstvu, posebno o vzgojnovarstvenih ustanovah, se je že veliko razpravljalo, vendar nismo dosegli zaželenih uspehov. Tudi po rešitvi, ki jo je sprejela ljudska skupščina LRS jeseni 1961, se stanje ni kaj izboljšalo, zato so na predzadnjem zasedanju ponovno posvetili posebno pozornost problemom otroškega varstva.

Na našem področju se mreža vzgojnovarstvenih ustanov prepočasno širi in je zajet zelo majhen odstotek otrok. Starši in ostali se vse premalo zanimajo za organizirano otroško varstvo. Nekateri še vedno mislijo, da te ustanove nudijo samo varstvo, nekaj prehrane in nič drugega. Če bi samo delno poznali program teh ustanov in vedeli, kaj vse lahko otrok pridobi v ustanovi, ne bi imeli pomislekov pri pošiljanju otrok v te ustanove.

O vsem tem premalo razpravljajo tudi v naših delovnih kolektivih. Važno vlogo naj bi imele v organizaciji otroškega varstva predvsem krajevne skupnosti, ki pa še nimajo za to področje dela konkretnih programov. Nagli razvoj industrije zahteva, da posvetimo več pozornosti vpra-

šanju otroškega varstva. Vedno več imamo zaposlenih staršev, ki bi varstvo potrebovali, kajti matere bi se potem lažje posvetile delu.

KAKO JE V NAŠIH VZGOJNOVARSTVENIH USTANOVAH?

O razmerah v naših ustanovah so se vzgojiteljice pogovorile na zadnjem sestanku strokovnega aktivna. Na področju Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu imamo šest ustanov.

Na sestanku vzgojiteljice v ustanovi »Vide Tomšič« v Novem mestu so tamkajšnje vzgojiteljice pripravile manjšo razstavo učil, ki jih lahko povsod napravijo z oblikovanjem raznega materiala. Kako se vse to napravi, so tudi same tolmacle. Ob koncu šolskega leta bodo pripravile tudi razstavo izdelkov, ki bo zanimiva za starše in predvsem za učitelje v nižjih razredih osnovnih šol. Da se vsi ti izdelki ne bodo porazgubili, bodo ustanovili metodni kabinet, kjer bodo vse take izdelke zbirali in bodo vzgojiteljicam in ostalim vedno pri roki. Vse vzgojiteljice so obljubile, da bodo pripravile razstavo učil, ki jih lahko povsod napravijo z oblikovanjem raznega materiala.

Posebne težave imajo ponekod naše ustanove s šolarji. Šolarji naj bi imeli lelo v ustanovi razdeljeno na učenje, igre za telesno razgibanje in delo v krožkih. Za vse to pa bi morali imeti primerne prostore, učila in predvsem vzgojiteljice, ki bodo učence uvažale v to delo. Delo v ustanovi ne sme biti nadaljevanje šole, ker bi to učence preveč telesno in umsko utrudilo. Tudi obvezne dodatne pomoči ne morejo nuditi v ustanovi; to je stvar šole in njena bistvena naloga v novi reformirani osnovni šoli.

Šolarji v ustanovi v Kandiji so prepričani sami sebi. Čeprav je že dalj časa razpisano mesto vzgojiteljice, se ni še nihče javil. V tej ustanovi pogrešajo tudi primerno igrišče. Veliko se je že o tem razpravljalo, vendar bodo tamkajšnji otroci tudi letos brez njega.

Lepo sodelovanje med gospodarskim podjetjem in vzgojnovarstveno ustanovo lahko vidimo v Sentjerneju. Podjetje »Upori« ima veliko razumevanja za to ustanovo in za matere z otroki, ki tam delajo; lahko se v miru posvetijo delu, saj je za njihove najmlajše dobro preskrbljeno. V novomeški občini bi bila potrebna taka ustanova v Bršlinu. Straži in mogoče še v kakem drugem kraju.

Ustanova v Trebnjem nima primernih prostorov, kar zelo ovira potek dela, saj una tam vzgojiteljica v istem prostoru otroke vseh starosti in tudi šolarje. Mogoče bi kazalo ustanoviti vrtec tudi na Mirni.

Prav prijetna se počutis v novo urejenih in lepo opremljenih prostorih vzgojnovarstvene ustanove v Metliki. Vso pohvalo nekaterim, ki so vložili veliko truda, da so tamkajšnji otroci tako lepo preskrbljeni, samo škoda, da jih ni več, saj je v ustanovi še dovolj prostora! Nekateri starši so se najbrž ustrašili prispevkov za vzdrževalnost, ne vedo pa, koliko otrok lahko pridobi v ustanovi za kasnejše delo v šoli.

V Crnomlju imajo možnost, da bi ustanovo razširili in tako lahko ločili starejšo skupino od mlajše. Delo bi bilo potem veliko lažje in uspehi boljši. Tudi vprašanje šolarjev bi bilo potrebno rešiti, ker jih je dovolj, ki bi potrebovali pomoč in varstvo.

REŠUJMO VPRAŠANJE OTROKOVEGA PROSTEGA CASA

Nastete ustanove pa niso samo za stalne osebne, temveč vabijo tudi ostale otroke k lutkovnim igram, malim kino predstavam, proslavam in drugim prireditvam. Če bi imele ustanove urejena igrišča in potrebno opremo, bi lahko nudile še veliko več ostalim otrokom ob njihovem prostem času. O pravilni izpolnitvi otrokovega prostega časa zelo malo razpravljamo, morali pa bi ji posvetiti veliko več pozornosti! Pri otrokovem prostem času moramo poleg učenja upoštevati še čas za telesno razgibanje in ostalo, vendar ne smemo ovirati otrokove lastne spodbude in individualne usmerjenosti.

Naše ustanove v tem vprašanju zaradi objektivnih težav ne morejo veliko napraviti. Marsikaj pa bi lahko napravile šole, vendar zaradi turnusov, celodnevnega pouka in popolne obremenitve učiteljev v glavnem samo z učenjem v šoli ne moremo pričakovati, da bi šole lahko skrbele za otrokov prosti čas.

Veliko bi lahko napravila kulturna in prosvetna društva, telesnovzgojna in športna društva, taborniki, planinci in predvsem društva prijateljev mladine, katerim so ravno te naloge glavna njihova skrb. Vsa ta društva bi imela dovolj dela in tudi otrok. Vendar pa je vprašanje delovnih kadrov, sredstev in urejenih pogojev za delo prav tu dostikrat še odprto.

- Vprašanje otroškega varstva v komuni ni samo vprašanje vzgojnovarstvenih ustanov. Statuti in družbeni plani komun naj bi obravnavali otroško varstvo, v finančnih načrtih pa je treba konkretizirati obveznosti komun do te dejavnosti.
- Jože Glonar

Tudi zdravstveni in socialni delavci so volili svoje zastopnike v socialno-zdravstveno skupino zbora delovnih skupnosti občinske skupščine. Na sliki: volivka na volišču v novomeškem Zdravstvenem domu

Veliko dela zaradi izprememb v invalidski zakonodaji

1. julija letos bo pričeli veljati novi invalidski zakon, odsek za invalidske zadeve pri ObLO Novo mesto pa ima zaradi izprememb, ki jih prinaša, polne roke dela. Med drugim je treba zaradi izpremenjenega načina izplačil invalidnim zbrati 1300 invalidskih izplačilnih knjižic in okoli 400 zdravstvenih izkaznic. Invalidnine nekaterih skupin bodo povišane, spremenjene bodo operativne številke na knjižicah, na

izplačilnih knjižicah, ki jih bodo še posedovali invalidi od I. do VII. skupine, bo treba žigosati obračunske liste, osebnim invalidom od VII. do X. skupine in družinskim invalidom pa bo invalidnina odslej nakazana 1-krat na leto po nakaznicah. Zaposleni osebni invalidi in upokojenec bodo lahko imeli zdravstvene izkaznice samo iz naslova socialnega zavarovanja, samo tam pa bodo lahko prejeli tudi otroški dodatek.

Gradnja stanovanj se mrzlično nadaljuje

V Novem mestu je letos v gradnji okoli 20 stanovanj, ki so bila začeta lani ali letos ali pa bodo v gradnjo pričeli v prihodnjih dneh. V Zabji vasi se bo prav kmalu pričela gradnja dveh 20-stanovanjskih stolpčev, v Br-

šlinu bo SGP Pionir za svoje potrebe gradilo 12 stanovanj, Novoles v Straži bo gradil 9 stanovanj, v Dol. Toplicah 9 gradijo 4 stanovanja, na Otočcu bo hotel Grad Otočec pričel graditi 12 stanovanj, v Sentjerneju dograjujejo lani začetno stanovanjsko stavbo, skratka: povsod se odpirajo nova gradbišča. Zasebnih prosilcev, ki bi radi gradili stanovanjske hišice, ni nič manj kot lani, malce težje pa je z lokacijami, ker je treba upoštevati urbanistični program.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Organizacija slepih na novi poti

Zaradi reorganizacije okrajev je bilo treba spremeniti tudi shemo organizacij slepih, ki so delali doslej združeni v okrajnih društvih. Na podlagi statuta te organizacije smo že v začetku leta začeli pripravljati ustanovitev osnovnih organizacij ZS, ki naj zavzamejo področje ene ali več občin in se potem organizacijsko vežejo naravnost na republiški odbor Zveze slepih. S tem je dana organizaciji in odboru slepih večja samostojnost.

Po odcepitvi občin Brežice, Videm-Krško in Sevnica so prešli člani s tega področja k celjskemu okraju. Bivši okrajni odbor ZS Novo mesto pa je 19. maja sklical konferenco ZS za člane s področja občin Trebnje, Crnomelj, Metlika in Novo mesto. Udeležba je bila zelo lepa, tako članstva kot tudi zastopnikov družbenih organizacij in oblasti.

Dosedanjí odbor je predložil članstvu poročilo o delu organizacije v času od leta 1960 do sedaj. Iz njega smo razbrali veliko prizadevnost odbora in pomoči družbe pri zaposlovanju slepih. Storjenega je bilo precej, čeprav je odbor večkrat naletel tudi na težave, saj je družbena pomoč v večini primerov še vedno premajhna. V prenekaterih primerih pa je oblast podprla šolanje, rehabilitacijo in po-

skrbela za socialno ogrožene člane.

Novo izvoljeni odbor je prevzel vrsto nalog, ki bodo pripomogle k čim boljsemu delu te organizacije. V Novem mestu je sedaj več članov, imajo tudi svoj prostor, s tem je dana možnost za razne krožke in športno udejstvovanje. Organizirali bodo tudi izlet po Sloveniji z ogledom Zavoda za slepe v Ljubljani, delavnice v Stari Loki

in počitniškega doma v Piranu.

Ustanovna skupščina osnovne organizacije ZS je bila prva te vrste v Sloveniji, zato je toliko pomembnejša. Zelim ji uspehov in vsega, kar so na skupščini spodbudnega povedali navzoči zastopniki družbenih organizacij in ObLO Novo mesto, in da bi prihodnjic prišli na skupščino tudi tisti vabljeni, ki so tokrat ostali doma. — mtr

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anica Hrovat, Ernest Vončina, Ciril Rebršček, Angela Brajer, Franc Nemeč, Miha Obravnič, Alojz Močnik, Franca Brodrič, Jože Pričnik, Valentin Slivnik, Marjan Novak, Vlado Ban, Viljem Fortun, Viktor Antončič, Marija Pureber, Boris Jurejevčič, Anton Murn, Mišo Mihajlovič, Karel Bobnar, Jože Ancejl, člani postaje LM Novo mesto; Fani Zagar, gospodinja iz Bircne vasi, Ana Hrovat, gospodinja iz Bircne vasi, Marija Zagar, gospodinja iz Bircne vasi, Jožefa Zagar, gospodinja iz Bircne vasi, Silva Ancejl, gospodinja iz Bircne vasi, Justina Rataj, gospodinja iz Stranske vasi, Jožeta Muhlič, gospodinja iz Bircne vasi, Angela Kastelic, gospodinja s Hriba, Marija Pavšič, gospodinja iz Orešja, Ivan Hostnik, Rajko Zakovšek, Vera Drenik, Jožica Jelovčan, Bernard Zhačnik, Alojz Golobič, Peter Gimpel, Milan Korčec, Andrej Burger, Damir Kondrič, Jožica Rajk, člani kolektiva Iskre iz Novega mesta, Jože Flašar, član kolektiva hotela Metropól, Ivan Pograje, član kolektiva splošne bolnišnice v Novem mestu, Franc Avguštin iz vojnega oddelka v Novem mestu, Jože Kazar, gospodinja iz Bircne vasi, Silva Ancejl, gospodinja iz Bircne vasi, Novem mestu.

23. aprila so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Antonija Dvoracek, Ana Rifelj, Ivan Turk, Martin Kosmrič, Anton Petje, Jože Jerele, Jože Saje, Stane Kastelic, Vinko Osoinik, Ivanka Macedonič, Alojzija Novak, člani kolektiva tovarne zdravih Krka, Novo mesto; Viktor Senica, član kolektiva Gorjanci; Straža; Anton Henigman, član kolektiva »Bor« Dolenjske Toplice; Stane Progar, Ivan Bradac, člana kolektiva Mesarija, Novo mesto; Marija Markelj, Albina Kacin, Cvetka Pavlič, Terezija Hočvar, Marija Medoš, dr. Nada Cimerman, člani kolektiva splošne bolnišnice v Novem mestu.

Vsa kri ji je zapustila lice. Pogled pa, ki ga je obrnila proti meni, je bil podoben pogledu srne, če si v zelenem gozdu streljal nanjo ter jo težko obstrelil. »Jezus, kdo pa govori o meni?« V veliki zadregi je vstala ter viknila: »Tam rastejo Kristusove srajčke.« Oddaljila se je po tratini, trgala je neko cvetje, o katerem ne vem, ali vedno tako pozno cvete, dokler se ni skrila v bukovju, kjer so prejkone cvetele tudi »Kristusove srajčke«.

Smilila se mi je, da sem ji moral izpodkopati načrt, do katerega je bila prišla v nočeh, ko ni mogla spati: samo gospodinja in kuharica je hotela pri meni postati in drugega nič. In kako modro mi je vse to odkrila, tako da po njenem mnenju ne bi bil mogel priti na to, da misli samo sebe! Sedaj pa se je sramovala ter se pred menoj skrila v gozd.

Ko se je vrnila, je imela v rokah velik šop Kristusovih srajčk, ali oči so ji bile odločno objokane. »Meta,« sem spregovoril, »sedaj je čas, da grem.«
»Malo še počakaj, se nič ne mudi.«
»Drugeče zamudim, je že pozno.«
»Nič se ni pozno.«
»Kako naj pridem v Ljubljano, če še odlašam?«
»Pa v Loki manj časa ostani.«
»Podaj mi roko v slovo. Midva bova pač mislila drug na drugega.«

Podala mi je roko: »Jest želim!«
Taktar me je premagala skušnjava in pozabil sem popolnoma na svoje sklepe:

»Po mestih, poglej, Meta, je navada, da se prijatelja, ki se imata rada, poljubita, kadar gresta drug od drugega. Recimo na lice če ni drugeče, na usta. Tako delajo prijatelji Midva pa sva prijatelja!«

»Sva žea« je zastokala, »če ni greh?«
»Kaj če biti greh!« Ze sem jo imel v svojih rokah, poljuboval sem jo na obraz, kjer sem jo mogel, na usta in povsod. Ni se branila. Ko sem se odtrgal od nje, pa je obstala na mestu kakor Lotova žena.

Spodaj pri Lovskem brdu, kjer zavije pot v dolino, sem se ozrl zadnjic po nji.

Meta je še vedno stala kot kip »Na poklonu«

in s prsi, h katerim je pritiskala roko, se ji je svetila bela zvezda Kristusovih srajčk.

IX.

Zopet sem bil v mestu, zopet v mlinu, ki melje za mlinarja, za tistega pa ne, ki je prinesel mlet. Vsega sem pogrešal, kar se je bilo zadnjih šest tednov zvezalo z mojim življenjem: najprej gorski zrak, ki sem ga moral zamenjati z izpuhi ljubljanskega barja, pogrešal pa sem posebno kmetske obraze ter se le težko privadil na obrbite in umite, posebno težko sem se privadil na vaše ženske obraze in na nemožne vaše obleke. In kaj naj govorim o svojem delu, ki tako rekoč nikakor delo ni: kakor bi sejal pesek na razorano njivo ali pa pekel potice iz rumene ilovice!

Razkačili so me tudi prijatelji in prijateljice. Kdor me je srečal, mi je silil pod nos, kako krepak in mlad sem videti. Moj zdravnik — da se mi te slaba volja do skrajnosti pomnožila — mi ni dal miru, da me je smel vestno in točno preiskati. Prekljuval mi je hrbet in prsi, tipal me je okrog srca in jeter, potem pa sodil: pljuča kakor hlođ, srce kakor risovo in tudi jetra so se prav čedno skrčila do svojega dopustnega obsega. Potem je še zakričal: »Zdaj vidiš, kako dober svet pomaga! Da spet ne začneš preveč piti, zverina!«

Tudi gospod Bon me je srečal ter gostobesedil: »Tak si kot roža. Ni vruga, da bi se sedaj ne ženil! Pridi k nam kaj pogledat.« — med tem časom se je bil revež oženil — »z ženo imava zate že nekaj iz-

branega.« Ker ni hotel izginiti v deveto deželo, sem ga pustil sredi ceste, ne da bi mu kaj odgovoril. Se to! Ko sem bil vendar sklenil, da pred enim letom o ženitvi ne govorim!

Vzlic temu sem neprestano mislil na svojega dekliča na Jelovem brdu, in to še celo pri delu, ko sem koval najdolgčasnejše tožbe. Njena podoba me je obdajala ponoči in podnevi. V sanjah sva hodila na Goro, na Blegaš ter še enkrat preživela šesttedensko skupno bivanje pri Presečnikovih. Včasih so me ti spomini tako preobdali, da sem vrgel delo v kot, zapustil suhoparno pisarno ter taval okrog Rožnika in po njegovih plešastih gozdovih, jezen na ves svet in predvsem nase, zaljubljenega starca!

Tisto leto je bila dolga in lepa jesen. Zadnjega vinotoka pa je vendarle malo deževalo, zato sem čepel v svoji kovačnici. Kar se odpro vrata, vstopi pa moj znanec Danijel s človekom, ki ga prvi hip ni ti spoznal nisem.

»Tega moža sem pripeljal,« je spregovoril Danijel. Bil je posvaljkan in jako revno oblečen. Na kozavem obrazu se mu je videlo, da je moral zadnje čase jako neredno živeti in nespametno pijančevati.

Vprašal sem: »Kaj bo, Danijel?« In znova je odgovoril: »Tega moža sem pripeljal.«

»Pri Presečnikovih vse prav.«
Zadri se je: »Kaj vem, kdaj sem že od tam ušel! S tem možem govori! Mlačan je z Jelovega brda, in ravno Mlačan bi rad s tabo govoril.«

Sedaj sem spoznal moža, ki ga je pripeljal Danijel. Mlačan z Jelovega brda je imel bolj majhen gruntec, na katerem je redil kakih osem govedi in tudi nekaj drobnice. Travniki so bili pripravljeni in njivice dobre. Ko je stari Mlačan posestvo izročil svojemu sinu, ni imel sicer dolga, imel pa je štiri otroke, ki jim je skoraj toliko izgovoril, kot je bil gruntec vrden. Po izročitvi se je mladi oženil, ženil pa se je po ljubezni in vzjel je dekló, ki je bila prav čedna, pa ni imela prav ničesar. Mlačan je torej težko gospodaril in z velikim trudom izsesal vsako leto iz zemlje obresti, ki jih je moral šteti v tujo roko.

Božidar Jakac: „Avnojska pot 1943“

Na potovanju po Bosni smo se ustavili tudi v Jajcu. Bila bi neodpuščljiva izguba priložnosti, da vidimo to zgodovinsko, herojsko mesto, če se ne bi ustavili v njem vsaj za nekaj ur. Pravi pravcati užitek pa je tudi doživljanje naravnih lepote, znameniti slap na Plivi, ki ga poznamo tudi s starih tisočdinarških bankovcev, čudovito jezero, okrog in okrog ovenčano s hribi, in še marsikaj. Nepozabno je nadalje srečanje s preprostimi bosenskim ljudmi, živimi pričevalci slavni dni, ko je zasedal AVNOJ, prvi parlament delovnih ljudi, borečih se za novo življenje.

Sram me je priznati, da nisem vedel za srečanje preživetih članov slovenske avnojske delegacije in za Jazčevno razstavo, ki so jo slovesno odprli en dan pred našim pridozidom. Na to nas je opozoril šele velik napis, razpet na hribu: Dobrodošli vijeonci! Kasneje smo zvedeli, da so se v Jajcu sestali preživeli člani slovenske delegacije, ki so prisostvovali otvoritvi Jakčeve razstave. Njim na čast so priredili tudi svečan sprejem, na katerem jih je toplo pozdravil direktor Muzeja revolucije iz Sarajeva. Nato so nadaljevali pot po svojih lastnih sledovih iz leta 1943. Obiskali so več krajev v Bosanski krajini, da bi obudili spomin na doživljanje pred 20 leti, se pogovarjali z ljudmi, ki so jim takrat izkazali ganljivo gostoljubje in se seznanili z napredkom, ki je tudi v teh krajih izredno velik.

Naš umetnik novomeški rojak Božidar Jakac razstavlja v spominskem muzeju v Jajcu 90 del, ki so nastala na poti v Jajce in med samim II. zasedanjem AVNOJ. Med njimi zlasti izstopa portret tovariša Tita v rdeči krdi. Vse umetniške stvaritve, razstavljene v okviru proslavljanja 20-letnice II. zasedanja AVNOJ, so najvernejši pričevalci vsega, kar se je zgodilo v Jajcu pred 20 leti, ker to niso navadni dokumenti, temveč umetniške izpovedi doživljanja tega velikega trenutka. O pomembno-

mentu neprecenljive vrednosti.

Kako je nastala zbirka podpisov? Znano je, da je zbiranje podpisov Jakčev konjiček, ki se mu ni odpovedal niti v težkih dneh narodnoosvobodilnega boja. Konjički so zvečine osebno zadovoljstvo posameznikov, v tem primeru pa smo po Jakčevi zaslugi dobili dokument, ki bo tudi še znanecem pričal o rojstvu nove Jugoslavije. Kako dragocen je bil ta konjiček, dokazuje tudi zbirka podpisov delegatov Kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda. Če Božidar Ja-

zvedeli, da pripravljajo zbornik spominov na II. zasedanje AVNOJ. Vodstvo muzeja je prejelo že lepo število rokopisov, med njimi tudi spomine slovenskih delegatov, ki so jih že prevedli v srbo-irvaščino. Zbornik bo obsegal okrog 700 strani, izšel pa bo bržčas 29. novembra letos. Umetniške priloge zanj bo izdelal Božidar Jakac.

Like delegatov bodo posneli tudi na filmski trak. Besede vseh, ki so prisostvovali prelomnemu dogodku, najverjetneje v zgodovini jugoslovanskih narodov, bodo posneli tudi na magnetofonski trak. Tako bo dobil muzej v Jajcu nove, prepričljive dokumente in pomnike velikega časa.

F. MIHALOVČAN

Prosvetni delavci so tokrat prvič volili svoje predstavnike v kulturnoprosvetno skupino zbora delovnih skupnosti nove občinske skupščine. Prizor z volišča v novomeški osnovni šoli

Miroslav Kugler: Bratec in sestra

ki je, čeprav enako pomemben za vse jugoslovanske narode, vendarle povezan z imenom njihovega rodnega mesteca. Zlasti jih je vzradostila Jakčeva gesta, ko je ob otvoritvi razstave podaril muzeju zbirko podpisov poslancev AVNOJ, med njimi tudi podpis tovariša Tita. To neprecenljivo zbirko je izročil muzeju, da bi služila kot pričevalec slavne zgodovine ti sočem bodočih obiskovalcev. Zaradi tega se je umetnik, čeprav strasten zbiralec podpisov, odpovedal doku-

kac ne bi bil zvest svoji navadi, da zbere podpise delegatov, še sedaj ne bi vedeli, kdo vse so bili delegati prvega svobodnega slovenskega parlamenta. V tem primeru je hobby prišel v zgodovino. Zanimali smo se tudi, kako se v Jajcu pripravljajo na proslavo 20-letnice II. zasedanja AVNOJ. V muzeju smo

(Nadaljevanje s 1. str.)
vendar žirija, ki si je ogledala vse prijavljene predstave in ki ji je bilo edino merilo kvaliteta, ni imela posebnih težav pri izboru.

Ponovno slišimo glasove, da naj bi bile republiške dramske revije poslej stalno v Novem mestu; ali je glede tega že sprejet dokončni sklep?

Novo mesto ima res vse pogoje, da vsako leto pozdravi v svoji sredi amaterske gledališke skupine iz vse Slovenije. Izreden obisk, gostoljubnost, brezhibna tehnična izvedba revije lani — prepričan sem, da bo tudi letos tako — ugodne prometne zveze, naravne lepote in zanimi-

vosti Novega mesta in Dolenjske sploh, vse to govori v prid pobudi občinskega sveta Svobod in PD Novo mesto, naj predsedstvo Zveze Svobod in PD Slovenije sprejme sklep, da postane Novo mesto stalni kraj revije dramskih skupin Slovenije.

Zadnja medobčinska revija v Brežicah je preseгла vsa naša pričakovanja glede udeležbe in kvalitete nastopajočih. Kaj sodiš o takih medobčinskih revijah na našem področju v prihodnjih letih? Medsebojno izmenjavo izkušenj ter sodelovanje društev se je obneslo in priljubilo; mar ni že to dokaz, da so taka srečanja še potrebna?

Mislím, da sta mišljenje kulturnih delavcev na področju bivšega novomeškega okraja, da sedanje okrajne meje niso razdružile hotenj in sodelovanja Svobod in PD Spodnjega Posavja, Dolenjske in Bele krajine in izkušnje ob letošnji reviji, kjer je to mišljenje našlo potrditev v tej veliki manifestaciji in priskrbenem srečanju, bili osnova sklepu, ki smo ga že sprejeli v Brežicah ob zaključku letošnje medobčinske revije, da bodo srečanja v podobni obliki tudi v bodoče. Tako naš okrajni svet kot tudi celjski, ki sta letos z vsem razumevanjem podprla medobčinsko revijo v Brežicah, bosta prav gotovo še naprej podpirala idejo medobčinskega sodelovanja občin bivšega okraja Novo mesto. Občani Brežic in njihove okolice pa so kot dve leti prej v Vidmu-Krškem navdušeni za take prireditve, saj so večer za večerom polnili dvorano in dali priznanje nastopajočim in organizatorjem. To pa je tudi najzanesljivejše potrdilo, da so take prireditve potrebne in koristne.

M. KOZINA:

Svet operne glasbe

Nedavno je Cankarjeva založba v Ljubljani v svoji zbirki »BIOŠ« izdala nad 380 strani obsegajoče delo znanega slovenskega skladatelja Marjana Kozina »Svet operne glasbe«. Knjiga je razdeljena v tri dele, od katerih vsak na poljuden način prikazuje življenje in delo največjih mojstrov operne glasbe s posebnim poudarkom na smeri, v katerih so ustvarjali. Knjiga prinaša v tretjem delu tudi kratke vsebine 60 oper, izbranih iz svetovnega repertoarja. Z njo je Marjan Kozina nedvomno zelo obogatil poljudnoznanstveno glasbeno literaturo na Slovenskem.

Koncert mešanega pevskega zbora „France Prešeren“ iz Celja

25. maja je nastopil v Domu ljudske prosvete mešan pevski zbor »France Prešeren« iz Celja s celovečernim koncertom. Zbor, ki šteje okrog 60 članov, je izvajal dela Radovana Gobca, Josefa Haydna, Jakoba Gallusa, Franza Schuberta, Stefana Foersterja, Franca Liszta, Sveinikova, Borisa Hristova, Adolfa Groebmanga, Blaža Arničca, Emila Adamiča, Danila Bucarja, Jakoba Segula, Alojza Srebotnjaka in Josipa Gotovca. Zbor vodi mladi dirigent Edo Goršič.

Program je bil v prvem delu morda malo pretežak, kljub temu pa je pokazal veliko pevsko disciplino, lepo dinamiko in enotno izgovarjavo. Zbor je prijetna zvočna celota in obeta, da bo z vztrajnim delom z lahkoto odpravil pomanjkljivosti, ki jih je bilo čutili. Zelo lepo so zazvenele Naša zastava, Starček, Ljubavi snen, Pesem in črnska duhovna pesem Deep River. Manj je ugajal »Pater noster« Jakoba Gallusa in »Stari ženine« Borisa Hristova. »Pater noster« je bil dinamično sicer zelo lep, ritmično pa bi moral biti bolj natančen. Tudi stilno še ni bil izdelan, čeprav sta zbor in dirigent vložila v to delo veliko truda. Tudi »Stari ženine« bi bil lahko za spoznanje hitrejši in z večjim poudarkom na bolgarski folklori.

Ves prvi del programa z Verdijevim »Zborom suznjev« iz opere »Nabucco«, ki jo je zbor dodal, je pokazal, da je sposoben interpretirati najzahtevnejše zborovske skladbe. Nakazal je tudi program, ki se ga redki zbori lotevajo, saj

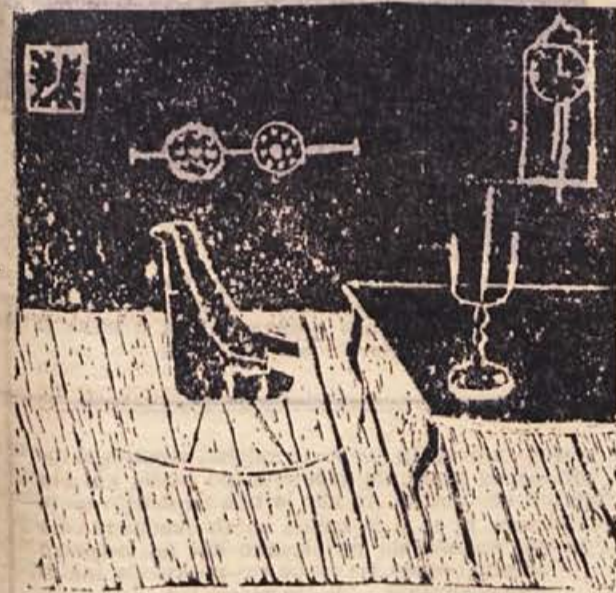
Miroslav Kugler: Učenka

smo ta večer poslušali le neznane skladbe, kar je redkost pri amaterskih zborih. Drugi del programa, ki je obsegal narodne in umetne slovenske skladbe, je za-

zvenel sveže, ubrano, tako da je zbor počel za vsako skladbo dolgotrajen aplavz. Vidi se, da mu te skladbe bolj ležijo, kar pa re zmanjšuje vrednosti zbora, saj kakor rečeno zbor z vztrajnim delom dosega tudi pri zahtevnejših skladbah zelo pomemben kvaliteten vzpon.

Ob poslušanju pevskega zbora iz Celja pa se nam pojavlja vprašanje, zakaj tudi pri nas nimamo vsaj nekaj številnejšega mešanega pevskega zbora, saj je Novo mesto v preteklosti imelo zelo kvalitetne glasbene ansamble. Drugo, morda še bolj pereče vprašanje pa je, zakaj ob kvalitetnih koncertih, kot je bil sobotni, v dvorani ni dovolj publike. Čudno, da je bilo na koncertu tako malo aktivnih pevcev novomeških pevskih zborov, članov orkestra, godbe in ostalih ljudi, ki se bavijo z glasbo. Prav tako smo pogrešali v dvorani mladino, predvsem pa smo pričakovali, da bodo dvorano napolnili stanovski tovariši železničarji, saj je vendar to zbor železničarskega prosvetnega društva »France Prešeren« iz Celja.

Zboru, ki nam je pripravil tako lep koncertni večer, želimo veliko uspeha in upamo, da ga bo, ko nas bo prihodnji obiskal, poslušalo več Novomešanov.
Ernest Jazbec

Jesenšek, 6. b razred šole v Brestanici: V MUZEJU (rez v podolit) — Z razstave otroških grafik v Brežicah

Večje zanimanje za knjige Pomurske založbe

Ko je letos dobila Pomurska založba status manjšinske založbe, je primerno razširila založniški program v madžarskem jeziku. Da ga ni razširila še bolj, je pripilni dovolj večjih prevajalcev v ta jezik. Ze v prejšnjih letih ni mogla v celoti uresničiti založniškega programa v madžarsčini prav zaradi tega, ker ni bilo ustreznih prevodov. Vsekakor je teže dobiti dobre prevode v madžarsčino kot na primer prevode v španščino, angleščino ali nemščino, čeprav je madžarsčina jezik naše narodne manjšine.

Tako je med drugim naloga založbe, da čimprej reši vprašanje prevajalcev v madžarsčino.

Kljub omenjenim težavam bo založba letos izdala vsaj štiri dela v madžarsčini, in sicer: Miška Kranjca »Izbrane povesti«, Frana Levstika »Martin Krpan«, eno Cankarjevo delo, Kmečki koledar Pomurja in morda ponatis Prežihovih »Solzica«.

Tudi ostali program Pomurske založbe dopolnjuje založniško dejavnost drugih slovenskih založb. Ves čas po osvoboditvi smo na primer zaman čakali na drugo izda-

jo Kardeljeve knjige »Potovanja skozi čas«, ki je prvič izšla pred tridesetimi leti pri Mladinski matici; sedaj bo to vrzel izpolnila Pomurska založba. Knjiga bo izšla v zbirki poljudnoznanstvenih del. Od tistih, ki so v tej zbirki že izšle, naj omenimo le »Progressivno preusmeritev političnega gibanja med vojnama v Sloveniji in Trstu«, ki bo kmalu razprodana, ter zbornik »Prekmurški Slovenci v zgodovini«. Letos bodo poleg Kardeljeve knjige izšle še naslednje: Franc Zadravec »Miško Kranjec«, Ovetko Golar »Mladostna srečanja« in

Božidar Borko »Na poteh življenja«. Konec leta bo izšla verjetno še publikacija, posvečena osemdesetletnici Ivana Regenta.

Med izrednimi izdajami bodo izšle: spominska izdaja o Slavku Ostercu, ki jo je uredil Vanek Šiftar, »Prispevki k zgodovini Pomurja« kot zbirka del, nagrajenih iz Sklada Stefana Nogača, ter Zadravni koledar za leto 1964. V programu je tudi delo Nikice Brumnove: »Tiskarne in časopisi v Pomurju«.

Letos bodo izšla naslednja dela izvirne proze: Oskar Hudales »Med dvema svetovoma

II. del, Miško Kranjec »Rdeči gardista«, France Bevk »In sonce je obstalo« ter Ferdo Godina »Bele tulpike« (ponatis predeležanega romana). Za izvirno poezijo je poskrbel Jože Ternar z zbirko pesmi »Sejalec«. Iz tuje literature bo založba posredovala tale dela: Arturo D. Hernandez »Sangama, dedič Inkove«, Jokai Mor »Zlati človek«, Nigel Balchin »Sam sebi rebelja«, Louis Bromfield »Mister Smith« in Drago Grah »Zlato črni dlanie«.

Največje zanimanje je vsekakor za literarna dela priznanih domačih avtorjev, pa tudi za poljudnoznanstvena dela je dovolj zanimanja, saj sega po njih predvsem šolska mladina.

Čeprav je propaganda za publikacije Pomurske založbe pomanjkljiva, so si nekateri njena dela prav hitro utrla pot na slovenski knjižni trg. Naj navedemo samo primer poljudnoznanstvenega zbornika »Progressivna preusmeritev političnega gibanja med vojnama v Sloveniji in Trstu«, ki so ga ljubljanske knjigarne v nekaj mesecih prodale nad 300 izvodov. Upamo, da bodo ljubljanskemu primeru sledile tudi druge knjigarne, saj iz programa Pomurske založbe izhaja, da je dobro premišljen in da v marsičem dopolnjuje dejavnost drugih slovenskih založb.

Ivan Kreft

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

20

Vse te priče — delavci Nickel, Eschke in Neoke — pred sodiščem zanikajo in izjavljajo, da njihove izjave v predhodni preiskavi niso točno zabeležene.

Tako Eschke izjavlja: »Pretili so mi, da me bodo ubili, če ne bom pribral vsega, kar so mi predlagali.«

Dimitrov vpadel in štiti te delavce: »Priča izjavlja, da so mu grozili. To je zelo značilno in tipično... Zahtevam, da se tukaj zasliši policijski uradnik, ki je od priče izvekel te izjave. Ta zgodba mora biti pojasnjena do konca.«

Ker priče izjavljajo, da so na njihovih sestankih govorili samo o enotni fronti delavcev — Dimitrov zaključuje:

»Te priče je sodišče pozvalo kot priče obtožbe. Toda le-te se popolnoma odrekajo svojih prvih izpovedi kot izpovedi, ki so bile izsiljene.«

Dimitrov postavlja vsem delavcem, ki jih je poklicalo državno tožilstvo, naslednje vprašanje:

»Ali ste požar v Reichstagu razumeli kot signal za oboroženo vstajo?«

Vsi delavci (tu je bil tudi aktivni komunist Yes- sel in delavec Fenix, ki je izstopil iz partije) so na to vprašanje odgovorili negativno. Dimitrov je spret- no formuliral vprašanja in priče so s svojimi odgo- rami dajale procesu popolnoma drugo smer, kot je sodišče želelo. Skupini delavcev je postavil nasled- njo skupino vprašanj:

1. Ali se je v januarju 1933. leta kompartija Nem- čije pripravljala na oboroženo vstajo za primer, da bi prišel Hitler na oblast? Ali so se komunisti orga- nizacijsko in politično pripravljali v tej smeri?

2. Ali je prišlo v februarju, po prihodu nacional- socialistične vlade na oblast, v vašem rajonu do množ- ničnih aretacij komunistov, do zaplembe komunistič- ne literature, do prepovedi komunističnih zborovanj in sploh do tega, da so bili komunisti v predvolitvi- ni borbi ovirani? Kaj je nameravala ukreniti kompar- tija kot odgovor na ta preganjanja in prepovedi?

3. Ali so v tem obdobju nacionalsocialisti napa- dali delavce-komuniste?

4. Ali so bili v tem času nacionalsocialisti v vaš- em rajonu oboroženi in ali so bili v kasarnah?

5. Ali so v vašem rajonu nacionalsocialisti in po- licisti zapirali delavce-komuniste?

6. Ali ste na sejah partijskih organov v vašem rajonu govorili o terorističnih akcijah in o tem, da bi izkoristili za ta namen v prvi vrsti tujce?

Vrhovni tožilec nasprotuje vsem tem vprašanjem. Sodišče se umakne na posvetovanje. Toda sedaj ni niti več važno, ali sodišče odobri ta vprašanja ali ne. Dimitrov se je že dogovoril z delavci s pomočjo svoj- jih vprašanj in delavci ta jezik dobro razumejo. Če so bili zstrašeni s dolgim zaporom, z množičnimi umori in z nečloveškim mučenjem, tedaj se jim se- daj samozavest vrača in pred sodiščem junaksko hra- njajo kompartijo. Na eno od gornjih šest vprašanj, ki jih je postavil Dimitrov in ki ga je sodišče dovo- lilo, so delavci odgovorili, da se kompartija priprav- lja na množične demonstracije in na generalni štrajk v primeru, če bi oblast kompartijo prepoveda- la.

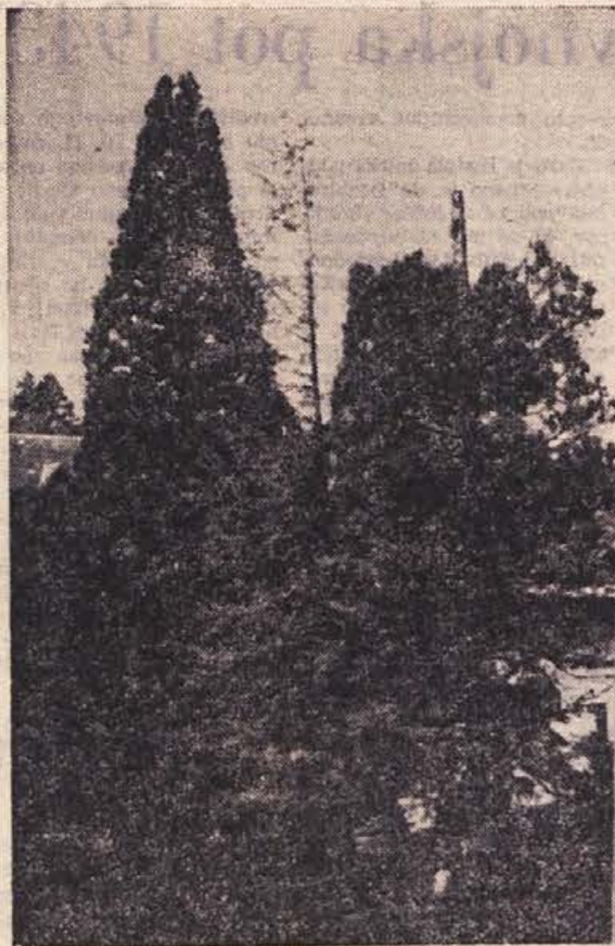
Za prvo povedajo na sodišče drugo skupino de- lavcev. Dimitrov postavi dvanajst novih vprašanj. Vsem delavcem istočasno. Vprašanja postavlja zato, da bi prisilil priče, da govorijo resnico. Z vprašanj- ma sama so razkrinkala tiste priče, ki so v nacistič- nih zaporih klonile.

Predsednik sodišča je zmeden. Grobo prekinja Dimitrova in ukazuje, da naj neha v vprašanja. Dimi- trov protestira, ker mu sodišče omejuje pravico do obrambe in doseže svoje zahteve. Njegova vpraša- nja razsvetljejo politični položaj pred požarom in po njem. S svojimi vprašanji pojasnjuje linijo komu- nistične partije Nemčije in dokazuje, da je obtožni- ca neresnična. Toda Dimitrova poslušajo delavci — priče, poslušajo vsa Nemčija. Pripravljajo jim o nji- hovi partiji in o njenem delu v pogojih ilegale. Jas- no jim zaertava naloge. Ko vidijo, kako je Dimitrov razkrinkal izdajalca Grotheja, se mimogrede naučijo, kako se morajo v bodoče čuvati podobnih pro- katorjev. Taktika Dimitrova je naravnost vzorna.

Ostro izjavlja sodišču: »Vem, da mnoga od mojih vprašanj niso prijet- na, toda tega nisem jaz kriv. Na zatožni klopi nisem prostovoljno. Meni nikakor ni prijetno, da sedim tu- kaj, da postavljam vprašanja in da dajem izjave. Zelen bi bil na svobodi, da bi se boril za komuni- zem in da v svoji državi zanj delam. Toda ker me postavljajo za zatožni klop, tedaj se jaz tukaj bo- rim za svoje nazore. Mnoga vprašanja bodo neprijet- na, toda jaz nisem kriv, če se je pokazalo, da je ka- ša, ki jo je zavrnila obtožba, za jed neprijetna. In ko nedolžen sedim na obtožni klopi, tedaj se kot ko- munist branim z vso svojo energijo.«

NACISTIČNO SODIŠČE SE UMIKA

Dimitrov odločno zahteva, da kot pričo pokliče- jo Ernesta Thälmana, da bi pojasnil linijo kompar- tije Nemčije. (Thälmana so nacisti zaprli že 3. mar- ca 1933 — bil je generalni sekretar kompartije Nem- čije.) Dimitrov dalje zahteva, da pokličejo za priče Kusinena, Cachina in Katajama, da bi kot predstavn- iki Kominterne osvetlili linijo in direktive Izvršne- ga komiteja Kominterne. (Katajama je bil tedaj že mrtev, česar pa Dimitrov še ni vedel.)

Zalostna slika: zdravo drevo se posavlja od usihajočega tovariša na dvorišču pleterske kartuzije

Živ po 20-metrskem padcu!

Sreča, kakršno je imel 24- letni Franc Plohl iz Rueman- cev 3 (Tomaž pri Ormožu), je zares neskandala. Plohl je padel 20 metrov (ali natanč- neje 19,80 m) globoko in si zlomil samo nogo!

To se je zgodilo prejšnji teden pri novi gradnji »Mar- lesae v Mariboru v Can- karjevi 2. Na vrhu zgradbe je stal terasac »Konstruktor- jas Franc Plohl in čakal, da bo konzolno dvigalo dvignilo pohodne plošče. Ko so bile plošče pri vrhu, so se nena- doma nagnile. Plohl jih je ho-

tel zadržati, toda bile so pre- težke in so padle z dvigala, hkrati pa so spravile iz rav- notežja mladega teraserja, da je strmoglavil 20 metrov v globino in padel na peč za indijanski rod Cherokee. Bil je star že 60 let, ko je le- ta 1821 po dolgoletnem stu- diju dokončal novo indijans- ko abecedo, v kateri so tiskali knjige in slovarje v indijanskem jeziku in evrops- kih jezikih. Eden prvih po- budnikov, ki je napisal in iz- dal ta indijansko-angliški slovar, je bil slovenski rojak Friderik Baraga, doma iz Knežje vasi pri Dobriču, ki je bil misijonar in škof med Indijanci v Ameriki.

Sekvoja je eno najstarej- ših dreves na svetu in dose- že izredno visoko starost, tu- tel zadržati, toda bile so pre- težke in so padle z dvigala, hkrati pa so spravile iz rav- notežja mladega teraserja, da je strmoglavil 20 metrov v globino in padel na peč za indijanski rod Cherokee. Bil je star že 60 let, ko je le- ta 1821 po dolgoletnem stu- diju dokončal novo indijans- ko abecedo, v kateri so tiskali knjige in slovarje v indijanskem jeziku in evrops- kih jezikih. Eden prvih po- budnikov, ki je napisal in iz- dal ta indijansko-angliški slovar, je bil slovenski rojak Friderik Baraga, doma iz Knežje vasi pri Dobriču, ki je bil misijonar in škof med Indijanci v Ameriki.

ŠE TAKO HUDE ZIME?

Znani ameriški meteorolog Luis Rubin je izjavil, da bodo še tri naslednje zime prav tako hude, kot je bila letošnja. Rubin je dal to napoved po analizi najnovejšega izbruha vulkana Agung na indonezijs- kem otoku Baliu.

Meteorolog Rubin, ki je tudi za letos predvi- deval zelo hudo in dolgotrajno zimo, je avtor teorije, po kateri ustvarja vsak večji vulkanski izbruh ogromne oblake drobnega prahu posušene lave. Zaradi svoje gostote ti oblaki, ki se ustvar- jajo v velikih višinah, vrskavajo sončne žarke, zato pride do ohladiče zračnih plasti med oblakom in Zemljino površino.

PRVO POGlavJE

»Oprostite, gospa...«
Maigret si je že nekaj časa potrpežljivo priza- deval in zdaj se mu je slednjic posrečilo, da je obli- skovalki pretrgal besedo.

»Zdaj mi pravite, da vas vaša hči počasi zastrup- lja...«

»To je resnica...«

»Pravkar ste mi enako resno zatrjevali, da vaš zet na hodnikih zmerom prekriža pot hišni, zato da vam stresa strupa v kavo ali v katerega raznih dra- vilnih čajev...«

»To je resnica...«

»Vendar pa...« pogledal je ali se naredil, kot da je pogledal v opazke, ki si jih je zapisal med pogovo- rom, ta je trajal že več kot uro, »ste mi v začetku povedali, da se vaša hči in njen mož sovrážita...«

»Tudi to je resnica, gospod komisar.«

»In sta se dogovorila, da vas spravila s poti?«

»Kje pa Saj to je...« Zastrupiti me skušata vsak zase, me razumete...«

»In vaša nečakinja Rita?«

»Tudi ta sama zase...«

Bilo je v februarju. Vreme je bilo toplo, sečno, včasih je nebo osvežil ohlapan nevihtni oblak. Odkar je imel pri sebi obisk, pa je Maigret že trikrat kar tako pobezal po peči, po poslednji peči v poslopju sodne policije, ki si jo je s tolikim trudom obvaro- val, ko so na Zlatarskem nabrežju napeljali centralno ogrevanje.

Gospo v kunjem kožuhu, v obleki iz črne svile,

V Pleterjah poslej le ena sekvoja

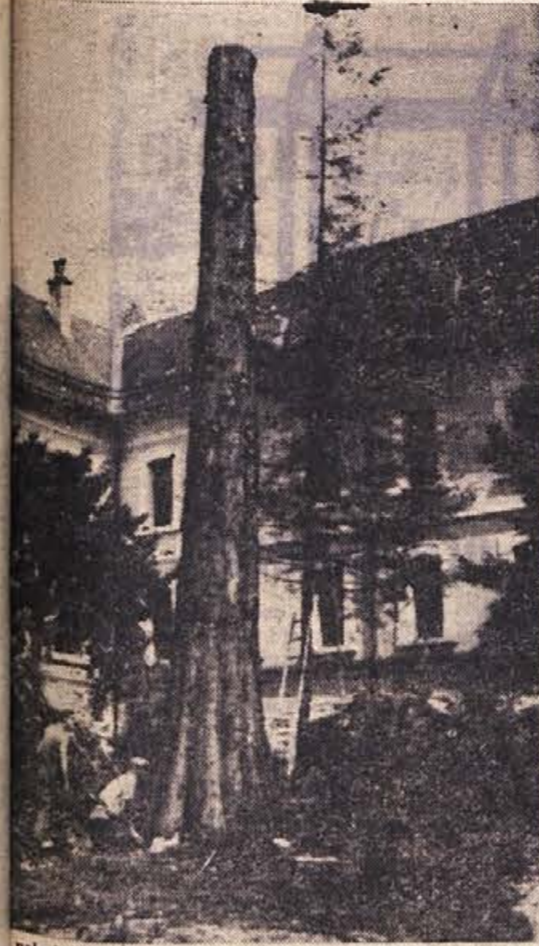
Leta 1904 je bil dokončan novi samostan kartuzijancev v Pleterjah pri Sentjerneju. Takrat so na šestem dvori- šču kartuzije vsadili dve miadi drevesci »sekvoja«, — ki sta lepo rasti in se zadnja leta že dvigali nad fasado nove cerkve. Pred nekaj leti pa se je drevo na levi strani dvorišča začelo v vrhu sušiti, končno pa se je letos popol- noma posušilo. 15. maja so ga morali podreti, tako da je zdaj podoba notranjega dvorišča precej žalostna, saj je bila 29 metrov visoka sekvo- ja zares edinstven okras sa- mostanskega vrta in ena iz- med redkih naravnih zname- nitosti v naši ožji domovini.

Sekvoje imajo svojo po- sebno zgodovino, izvirajo pa iz Kalifornije. — Drevo je dobilo ime po učenjaku Se- quoiu, katerega mati je bila Evropejka, oče pa Indijanec. — Sequoia je utril evrop- skim učenjakom pot do za- plene zgodovine in kulture Indijancev v Ameriki s tem, da je izumil abecedo 86 črk za indijanski rod Cherokee. Bil je star že 60 let, ko je le- ta 1821 po dolgoletnem stu- diju dokončal novo indijans- ko abecedo, v kateri so tiskali knjige in slovarje v indijanskem jeziku in evrops- kih jezikih. Eden prvih po- budnikov, ki je napisal in iz- dal ta indijansko-angliški slovar, je bil slovenski rojak Friderik Baraga, doma iz Knežje vasi pri Dobriču, ki je bil misijonar in škof med Indijanci v Ameriki.

Sekvoja je eno najstarej- ših dreves na svetu in dose- že izredno visoko starost, tu- di do 4500 let. Drevo z ime- nom »Wellingtonia« zraste od 100 do 140 m visoko, meri pa tudi do 20 m v premeru. V Ameriki je glavna domovi- na sekvoj Kalifornija, pred- vsem v znanem gozdu »The Big Tree National Parks. Največja izmed sekvoj je znano drevo »General Sher- man Tree«, ki je visoko sko- raj 100 m, spodaj meri 12 m, skozi drevo pa so izrezali tudi avtomobilsko pot. V Evropi so zasadili po parkih drevesa te vrste z imenom »Taxodium«, vendar bolj sla- bo uspevajo; podnebje je pri nas skoraj premrzlo za sek- voje.

V Ameriki so počastili mo- ža, ki je napisal indijansko abecedo, s tem, da so po njem imenovali ta lepa, mo- gočna drevesa — velikane v naravi. Na Dolenjskem imajo dve taki drevesi tudi pri porušnem gradu na Ruprč vrhu.

Slike, ki jih objavljamo o sekvoji v Pleterjah, nam je poslal pater Hugo Rožnik, ki je zelo dober fotoamater.

Nekaj ur in padel bo zadnji ponos mogočne sekvoje

Uspela navadna operacija

Desna noga malega Jolca je bila že od rojstva za 12 centimetrov krajša od leve. Zdravniki, ki so jih stari prošili za nasvet, so se str- njali s tem, da bo amputa- cija noge slej ko prej neiz- bežna. Metoda, ki so jo zdrav- niki doslej na splošno upo- rabljali pri podaljševanju

in v glavnem naslednja: jnem udu so namesti- li ozke delčke, pritrđili in ga pustili vi- škariju več mesecev. »Človek je edina žival, ki se smeje in joka, kajti samo on lahko v življenju doživa raz- liko med rečmi, kakršne so in kakršne naj bi bile.«

»Smrt v hladilniku«
Triletna Sandra in peletna Wanda Sultuska iz Oklaho- me Cityja sta se igrali na vr- tu, medtem ko je njuna ma- ti opravljala domača dela v hiši. Med igrjo sta zlezli v ve- lik neuporaben hladilnik, ki je stal za hišo, in zaprli za seboj vrata. Ker se na več ključev nista oglašili, ju je ma- ti začela iskati. Naposled ju je našla zadušeni v hladilni- ku.

LASULJE AMERICAN«
Po nedavnih ugotovitvah nosijo Američanke trenutno kar milijon in pol lasulj. Večinoma se to lasulje ita- lijanskega izvora. Kot trdijo strokovnjaki, imajo namreč Italijanke zaradi uživanja olja mehke lase, primer- ne za izdelavo lasulj. Kilo- gram las stane 100 do 500 ti- soč lir; cena je odvisna od njihove kakovosti. Ena izmed najbolj znanih tovarn lasulj je v Trstu.

OPTIMIZEM
71-letni James Johnson iz Memphisa (ZDA) je pri sodi- šču zahteval ločitev svojega zakona. Na dan je prišel z zelo močnim argumentom: žena ga je samovoljno zapu- stila.

Sodišče, ki je pričelo obrav- navati Johnsonovo zahtevo, pa je presenečeno ugotovilo, da ga je žena zapustila že pred 50 leti. Ko so ga vprašali, za- kaj ni ločitev zahteval že prej, je Johnson odgovoril: »Ved- no sem se upal, da se bo vrnila...«

NEVARNA ZA OKOLICO
Za javno nevarnost je fran- coski tehnik »ICI, Parise raz-

pariški specialist za kirurgijo se je pri- odelil za metodo, ki že dolgo proučevati, a še nikoli praktično pre- operacija, ki jo je v dobo pet ur. Naj- je po dolgem prerezu- in na vsakem koncu nico izdolbel dve luk- nico in v stegnenično nastavil pripravo, ki jo Mitchell — spiralasto ki se po želji podaljš- s pomočjo ključka, s se zavrti vijak. Ko vrg vsavil palico v ste- go, je v vsako od obeh pritrđil ključka, s ka- je sedaj lahko zavrtel dolžena palica se je

pri tem nekoliko podaljšala, z njo pa tudi stegnenična kost. Vsako jutro je zdrav- niki poskus ponovil in znova nekoliko zavil vijak; deček je s stisnjenimi zobmi pre- našal bolečine. Po petnajstih dneh poskusov je bil glavni del operacije končan. Sedaj je zelo treba, je se odstraniti palico in oba ključka iz ko- sti ter zamašiti luknji s kost- nimi drobeli. Uspeh je bil več kot zadovoljiv: stegne- nična kost se je v petnajstih dneh podaljšala za sedem centimetrov.

Pariški zdravniki menijo, da je metoda njihovega kole- ga revolucionarna. Uspeh pa je bil mogoče predvsem zato, ker so otrokove kosti bile še zelo prožne. Kirurg, ki je vo- dil operacijo, se še ni hotel dokončno izraziti o njenem uspehu. Za sedaj leži mali Jolc v vseh stvareh v bolnišnici z nogo v mavcu; če si bo v enem letu dovolj opomogel, bo kirurg operacijo ponovil. Obstaja upanje, da bo popo- lnomo izravnal razliko med obema nogama.

Papežev skrivni hodnik obnovljen

Na pol pozabljeni zvezni hodnik med Vatikanom in Angelskim gradom v Rimu, ki so ga papeži upo- rabljali kot izhod v sili, so obnovili. Celo strelne line so restavrirali. Hodnik poteka pod vrsto hišnih blokov od trga sv. Petra do gradu na obali Tibere, ki je bil zgrajen v drugem stoletju kot nagrobni spomenik cesarju Hadrijanu, kasneje pa spreme- njen v trdnjavo. Papež Klement VII. je skozi ta hodnik pobegnil iz Vatikana, ko so francoske čete leta 1527 oblegale Rim.

Posebna žival

Britanski biolog Haslet piše o človeku kot posebni živalski vrsti:

»Človek je edina žival, ki se smeje in joka, kajti samo on lahko v življenju doživa raz- liko med rečmi, kakršne so in kakršne naj bi bile.«

Smrt v hladilniku

Triletna Sandra in peletna Wanda Sultuska iz Oklaho- me Cityja sta se igrali na vr- tu, medtem ko je njuna ma- ti opravljala domača dela v hiši. Med igrjo sta zlezli v ve- lik neuporaben hladilnik, ki je stal za hišo, in zaprli za seboj vrata. Ker se na več ključev nista oglašili, ju je ma- ti začela iskati. Naposled ju je našla zadušeni v hladilni- ku.

LASULJE AMERICAN«

Po nedavnih ugotovitvah nosijo Američanke trenutno kar milijon in pol lasulj. Večinoma se to lasulje ita- lijanskega izvora. Kot trdijo strokovnjaki, imajo namreč Italijanke zaradi uživanja olja mehke lase, primer- ne za izdelavo lasulj. Kilo- gram las stane 100 do 500 ti- soč lir; cena je odvisna od njihove kakovosti. Ena izmed najbolj znanih tovarn lasulj je v Trstu.

OPTIMIZEM

71-letni James Johnson iz Memphisa (ZDA) je pri sodi- šču zahteval ločitev svojega zakona. Na dan je prišel z zelo močnim argumentom: žena ga je samovoljno zapu- stila.

Sodišče, ki je pričelo obrav- navati Johnsonovo zahtevo, pa je presenečeno ugotovilo, da ga je žena zapustila že pred 50 leti. Ko so ga vprašali, za- kaj ni ločitev zahteval že prej, je Johnson odgovoril: »Ved- no sem se upal, da se bo vrnila...«

NEVARNA ZA OKOLICO

Za javno nevarnost je fran- coski tehnik »ICI, Parise raz-

— Očka, že spet je tu!

— Saj ne bo več dolgo dež- valo, kurja očesa me ne bo- lijo več!

Mlada dekleta kot vzgojno sredstvo

KAKO SKUSAJO V RIMU RESITI PROBLEM VZGOJE PREBIVALSTVA

Poskus prometne vzgoje, ki ga je rimska občina izvedla v mesecih marcu in aprilu, je pokazal, kakšni so najbolj pogostni prekrški pešcev in avtomobilistov. Kampanja je imela dve obdobji: vzgojno, to je bil čas prepričevanja pešcev in avtomobilistov, in sicer od 10. do 20. marca; vzgojnemu je sledilo kazensko obdobje, ki je trajalo od 21. marca do 9. aprila.

V dvajset dni trajajočem drugem obdobju je bilo za- radi neupoštevanja prometnih zakonov kaznovanih 1951 avto- mobilistov in 407 pešcev; zaradi neupoštevanja peševne prednosti 775 avtomobilistov; zaradi nezmanjšane brzine pred prehodi, določeni za pešce, 515 avtomobilistov; zaradi prečkavanja cestnih in nedovoljenih krajih pa 1182 pešcev. 2349 avtomobilistov je bilo kaznovanih, ker niso dali pred- nosti pešcem itd.

Kampanja je pokazala, da je promet v Rimu kaotičen in da je nediscipliniranost pešcev, še veliko bolj pa avto- mobilistov, naravnost drzna.

Za akcijo so rimske oblasti izbrale najbolj prometne točke v Rimu: ulice v središču mesta, področje okoli po- staj, trgovsko središče itd. Prometni stražniki so razdelili pešcem v teh dneh na sto tisoče tiskanih barvnih listov; na teh so bila natisnjena najvažnejša cestnoprometna pra- vila, ki se jim mora podrediti pešec.

Cestnovzgojno kampanjo so morali začasno prekiniti zaradi volilne kampanje. Takoj po končanih volitvah pa jo bodo nadaljevali. Rimskim prometnim stražnikom bo- do tedaj priskočile na pomoč cele čete mladih deklet v sta- rosti od 20 do 25 let v modrih uniformah. Tako bodo pre- bivalci Rima, ki bodo zagrešili kak prometni prekršek, ugledali najprej nasmehe lepega dekleta in nato samega straž- nika, oboroženega z beležko in s svinčnikom.

O pisatelju Strindbergu, znanem sovražniku žensk, pripovedujejo, da se mu je v kopalšču ob Baltskem morju hotela po vsej sili prikupiti že priletna dama. Nekdo se je vrgla v njegovi navzkrižnosti z ljubko kretinjo v valove in potem pisatelja vprašala:

»Ali ste videli, kako so me valovi poljubili?«
»To sem moral spregledati,« je odgovoril ujedljivi pi- satelj, »videl sem samo, kako ste jih skazili.«

Ludwig Holberg, ki ga imajo nekateri za danskega Molièra, se je mirno sprhajal po ulici, ko je nenadoma stopil predenj mlad mož in mu rekel:
»Jaz se norcu nikdar ne umaknem!«
»Jaz pa vedno,« se znajde Holberg in stopi v stran.

Danski kralj Kristijan X. je prišel v majhno mesto, kjer so mu priredili svečan sprejem. Med ljudmi, ki so se gnetli okrog njegovega voza, je bila mlajša ženska, ki je pothoma rekla svoji prijateljici:
»Lep ravno mi, naš kralj!«
Prizadeti se je obrnil in pogledal neprevdnicno:
»Res je! Zato pa zelo dobro sliši!«

Norveškemu skladatelju Edwardu Griegu se je nekoč pripetila na pariški ulici majhna nezgoda. Neprevdnen sofer je s svojim avtomobilom zadel obenj in ga lahko poškodoval. H Griegu stopi prometnik in ga vpraša:

»Ali ste si zapomnili številko avtomobila?«
»Tega ne,« odgovori glasbenik. »spominjam pa se, da je bil ton hupe v a-molu.«

— Pravijo, da se pritožujete zaradi preobremenjenosti

Molk je trajal nekaj trenutkov, potem se je zno- va zasiljal glas.

»Oprostite mi... Slišal sem, da je nekdo prišel v kavarno, in sem mislil, da je on. Malo sem odprl vrata celice in pogledal, ampak je le neki kolporter... Halo!...«

»Kaj ste rekli stražniku?«

»Da me že od včeraj zvečer zasledujejo neki capi- ni... Ne, pravzaprav že od včeraj popoldne... Da gotovo prežijo na priložnost, ko bi me lahko ubili... Rekel sem mu, naj prime tega, ki gre za menoj...«

»Stražnik ni hotel?«

»Rekel mi je, naj mu moža pokažem, in ko sem hotel to storiti, ga nisem več našel... Potem mi ni verjel... Izkoristil sem trenutke in zdrljal v podze- meljsko železnico. Skočil sem v vagon in izstopil v hipu, ko je vlak odpeljal... Prehodil sem vse hodni- ke... Odšel sem skozi izhod nasproti Bazarja pred mestno hišo in sem prilezel tudi vletrgovine...«

Gotovo je hodil naglo ali celo tekkel, ker mu je zmanjkovalo sape in je sope!

»Prosimo vas pa, da mi takoj pošljete inšpektorja v civilu... V Beaujolajsko klet... Ni me treba na- govoriti... Nič naj ne pokaže, da me išče. Jaz bom odšel... Skoraj gotovo se bo oni odpravil za menoj... Samo da ga primete, potem pridem k vam in vam razložim.«

»Halo!«

»Pravim, da bom...«

Molk. Nedolocen šum.

»Halo... Halo...«

Pri telefonu ni bilo več nikogar.

»Rekla sem vam...« je neomajno nadaljevala stara gospa s strupli, ko je videla, da je Maigret odlo- žil slušalko.

»Trenutek, saj dovolite?«

Odprl je vrata v sosedno sobo, kjer je bila inšpek- torska pisarna.

„V proizvodnji in delu je znanje veliko vredno...“

— Janko Catar

Janko Catar iz Brežic je še mlad fant, saj se je rodil leta 1939. Dela v podjetju Prevoz v Brežicah kot avtomehaničar. V mladinski organizaciji ga pozna kot prizadevnega delavca in aktivista, hkrati pa je tudi predsednik aktiva ZMS v Prevozu. Izvoljen je bil za odbornika zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Brežice.

— Tovariš Catar, kaj pravi o svoji kandidaturi?

— Malo me je iznenadila priznanja. Dozdaj so odbornike izbirali bolj iz vrst starejših. Vse kaže, da prihajamo tudi mladi na vrsto. Sprejel sem in se nisem veliko obotavljal.

— Kje ste do zdaj po lastni presoji družbi največ koristili?

— Mlad sem še, da bi govoril o tem. Delal sem in se hkrati učil. 19 let star sem postal pomočnik. 1959

sem odšel k vojakom in se po enem letu vrnil. Letos sem se pričel pripravljati za mojstrski izpit. 26. aprila sem ga opravil. Možnosti za kvalifikacijo pa tudi pogoje sem imel. Spodbujalo me je to, ker pri vsakdanjem delu ugotavljam, koliko je vredno znanje. Največ zato sem se odločil, in šlo je.

— Kako sodite o mladinski organizaciji?

— Njen član sem od leta 1954. V ZMS delam od takrat, bodisi na Brežini, kjer stanujem, bodisi tu v kolektivu. V Prevozu smo aktiv ZMS ustanovili šele pred poldrugim letom. Ukvarjamo se s športom, tudi študiramo in pridemo tu in tam kakšno predavanje. Težko je, ker se mladi ljudje večinoma vozijo na delo iz okolice. Imamo obratno menzo, ki jo hkrati uporabljamo za družbeni prostor. Mladinci so večinoma vajenci, prav zdaj spomladi, pa so v 3-mesečni šoli. V tem času bi lahko naredili največ, ker vreme ne ovira njihovih vsakodnevnih prevozov tako kot pozimi in v jeseni, pa se žal ne da pomagati.

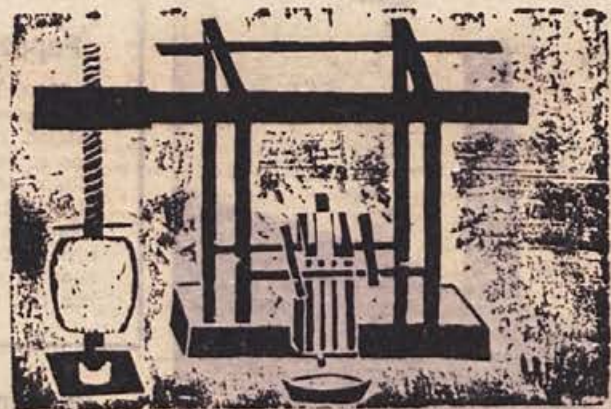
— Za konec nam povejte še besedo ali dve o kolektivu Prevoza?

— Lepo se razvijamo. Prevozna sredstva smo obnovili in kupili več tovornih avtobusov. Lani smo kupili 1 avtobus in 1 tovornjak. Letos pa že dva tovornjaka in 1 avtobus. Mehanična delavnica je dobro opremljena, čeprav tu in tam čutimo pomanjkanje nekaterih vrst orodja. Težave pa so s prostori, ker so pozimi zelo hladni. To smo čutili zlasti v pretekli zimi. Dela pa je vedno dovolj.

— Kje bo najprej treba poprijeti v novi skupščini, v katero kandidirate?

— Vsega je v občini premalo, če smo odkriti, tako da je res težko presoditi, kaj je najpomembnejša naloga.

Industriji bo treba vsekakor dograjevati in še razvijati. S kmetijstvom je isto, tam bo treba zlasti družbene obrate in njihovo proizvodnjo hitro povečati. Veliko si lahko o betamo od turizma. Pripravljen sem, da problemov in nalog ne bo zmanjkovalo, mi mladi pa se bomo morali še veliko učiti, da bomo kos vse mu, kar se nam obeta.

Slavica Vrstvšek (Pišec): »STISKALNICA« (rez v sadro) — Z razstave otroških grafik v Brežicah

Iz gospodarskih organizacij

● **Rekonstrukcija Tovarne pohištva v Brežicah** poteka nemoteno. Čepur malce za zamudo. Neugodne vremenske in ostale razmere v prvih mesecih letošnjega leta niso dovoljevale, da bi s preureditvami pričeli v dogovorjenem roku. Kljub temu bodo tovarno dokončno rekonstruirali v poletnih mesecih, pri čemer največje omenjajo kot rok sredino julija. — Najbolj je seveda razveseljivo, da kljub rekonstrukcijskim delom ni trpela proizvodnja. Nasprotno nas presenečajo dosežki prvega tromesečja, ko je podjetje znatno presežilo četrletni plan in si tako pridobilo poldrugi mesec »naskok«. Razumljivo je, da je to podjetje samo v korist, ker predvidevajo, da jim bo proizvodnja v poletnih mesecih zavrla montažo strojev in ostalo, kar zadeva rekonstrukcijo.

● **Podjetje »Kovina« na Bizeljskem** je dolgo časa o-

bratovalo v utesnjenih prostorih. Te dni so dokončali dela za nove delovne prostore, kamor se bodo preselili v prihodnjem mesecu.

● **Proizvodnja v gospodarskih organizacijah brežiške občine** poteka po planih. Posledice zime so v glavnem odstranjene, le pralnica peska v Globokem še ni povsem izven težav. Zavlekla pa so se tudi zadnja rekonstrukcijska dela brežiške opekarnice, tako da bodo redno proizvodnjo začeli šele sredi prihodnjega meseca.

● **KZ in KGP v Brežicah** nadaljujeta izgradnjo proizvodnih obratov. V teh dneh dokončuje kmetijska zadruga tretji hlev v Cerkljah, dva pa gradi še na drugih obratih. KGP je letos usmeril glavna prizadevanja v dograditev treh hlevov v Vrbinji, kjer bo skupaj 480 stajišč za živino.

● **Plan podružbljanja zemljišč**, ki predvideva letos nakup okrog 600 ha zemlje. v

brežiški občini pospešeno uresničujejo. Kmetijska zadruga v Brežicah in KGP sta do nedavnega nakupila že 200 ha obdelovalnih površin.

Rokomet vzhodne republiške lige

28. maja je bila odigrana v Radečah pred 400 gledalci rokometna tekma med RK Brežice in RK Radeče z rezultatom 25:18 (15:8). Gostje so domačine popolnoma onemogočili. Vso tekmo rokometarji Radeč niso mogli ogroziti hitre, prodorne igre gostov, ki so zopet dokazali, da spadajo v enajstorico najboljših rokometnih moštev Slovenije. Moštvo RK Brežice je v spomladanskem delu prvenstva izgubilo samo dve tekmi in se skupaj s »Celulozarjem« iz Vidma-Krškega bori za obstanek v slovenski ligi. Odločitev bo padla v zadnjem kolu in sicer v nedeljo 2. junija: Celulozar igra z Branikom v Mariboru, moštvo Brežic pa pričakuje doma Rudarja iz Velenja.

NOGOMET

NK Brežice - NK Slovenjke Konjice 1:3 (1:1). Slaba igra, slabo sojenje. Obe moštvi sta zelo slabo igrali, sodnik je večkrat po nepotrebnem prekinil igro.

— AB —

BREŽIŠKA KRONIKA NESREC

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Dragutin Pukec, delavec iz Peska pri Križevcih, je pri prometni nesreči dobil poškodbe po telesu; Anton Korbar, posestnik iz Sremiča, si je pri padcu z voza poškodoval glavo; Alojzija Skore, gospodinja iz Curnovca, si je pri padcu poškodovala desno roko in desno nogo; Franc Gajer, delavec iz Blistrice ob Sotli, si je pri padcu zlodil desno roko.

■ V jeseni bodo predali prometno novo cesto Naklo-Tržič. Del Ljubeljskega predora, ki je na slovenskem ozemlju, je že končan. Nova cesta od predora na Ljubelju do Tržiča bo široka 7 metrov, cesta od Tržiča do Naklega pa bo 5 metrov širša. Na tem odseku bo cesta štiritrsmerna, razen tega pa bo imela na obeh straneh po 75 cm robnika.

J. V.

Nova stanovanja in ostalo

V brežiški občini posvečajo veliko skrb stanovanjski problematiki. Letos so v ta namen odobrili 168 milijonov dinarjev, kar je več, kot so znašala vlaganja v stanovanjsko izgradnjo katerokoli leto v preteklem obdobju.

Mesto Brežice bo dobilo več novih stolpnice. Trenutno dograjujejo dve stolpnici, medtem ko bodo tretjo začeli zidati v kratkem. V vseh treh bo skupaj 45 stanovanj. Razen tega močno pospešujejo zasebno stanovanjsko izgradnjo. Za to so odobrili posebne kredite, vendar pa dobi posojilo le tisti zasebni graditelj, ki se obveže, da bo tretjo fazo del financiral z lastnimi sredstvi.

BREŽIŠKE VESTI

Poleg stolpnice in stanovanj zasebnikov se povečujejo tudi stanovanjske zmogljivosti gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov. Tako gradi 14-stanovanjski blok brežiška bolnišnica, 9-stanovanjsko zgradbo pa gradijo tudi na Bizeljskem, kjer so sredstva prispevale zainteresirane gospodarske organizacije in ObLO. V Cerkljah, večjem naselju ob Krki, je ObLO prispeval sredstva za financiranje novega stanovanjskega bloka za potrebe prosvetnih delavcev, tam in v Globokem, kjer so družbeni kmetijski obrati, pa bo več družinskih stanovanj uredila kmetijska zadruga iz Brežic.

Zivahno gradbeno dejavnost dopolnjujejo v brežiški občini tudi najrazličnejše

adaptacije, za katere je odobrila sredstva stanovanjski sklad ljudskega odbora hišnim svetom in gospodarskim organizacijam, ki nameravajo preurediti poslovne lokale. Več gospodarskih organizacij bo v ta namen vložilo lastna sredstva. Vsa preureditvena dela, ki jih nameravajo v brežiški občini opraviti letos, bodo veljala nad 35 milijonov dinarjev.

V Brežicah namerava trgovsko podjetje »Ljudska potrošnja« urediti poseben lokal oziroma poslovalnico za prodajo avtomobilskih delov, trgovsko podjetje »Krkca« pa bo odprlo nov lokal za prodajo prehrabnih predmetov. Državna založba Slovenije bo poleg sedanjih prostorov uredila še prodajalno, v kateri bodo prodajali samo knjige. V teku pa so že ureditvena dela ob Cesti prvih borcev, kjer hišni svet št. 41 ureja lokal za frizerski salon, »Ljudska potrošnja« pa poslovalnico št. 1, kjer bodo prodajali pohištvo. Podjetje bo na ta način pridobilo okrog 200 kvadr. metrov novih poslovnih prostorov.

V Brežicah upajo, da bodo večino teh del opravili že letos. S tem pa se je, kot kaže, začel pospešen tempo za čimprejšnjo izgradnjo večjih gospodarskih in ostalih središč, zlasti Brežic, ki postajajo pomemben center jugovzhodnega dela Spodnjega Posavja.

■ V juniju bo JAT odprl tri nove mednarodne letalske proge Beograd-Zagreb-Varšava-Kjöbenhavn, Dubrovnik-Beneška in Dubrovnik-Atene. Na vseh teh progah bodo letala JAT prvič letela 1. junija. V Kjöbenhavn bodo enkrat na teden letela letala »Caravelles«, iz Dubrovnika v Beneško in Atene pa enkrat oziroma dvakrat na teden letala »Metropolitana«.

SPODNJE

Utrip nedeljskih volitev v občinah Spodnjega Posavja

Vreme je bilo ves dan kot naročeno. Smer našega pohoda: Brežice, Lenart, Artiče, Videm-Krško, Brestanica, Sevnica, Studenec, Bučka, Novo mesto. Ob vsej poti po naseljih in mestih praznično vzdrušje, volišča odeta v zelenje in v zastave. Občani volijo odbornike za nove občinske skupščine. V občinskih volilnih štabih že v jutranjih urah vrvež. Poročila pritekajo, telefoni brnijo, kurirji prihajajo in odhajajo, računski stroji pa preračunavajo zbrane podatke in ugotavljajo odstotek udeležbe.

■ Začnimo v Brežicah, kjer smo se najprej ustavili. Ob pol osmih zjutraj so že na voljo prvi podatki. O najboljših, ki so s 100-odstotno udeležbo volitve že zaključili. Ob 7.05 so zaključili na volišču Gregovce, ob 7.15 na volišču Rakovec in Bregansko naselje s 100-odstotno udeležbo volivcev za volitve splošnega zbora občinske skupšči-

ne, v kmetijsko skupino zbora delovnih skupnosti pa so ob 7.15 zaključila volišča v Stari vasi, Rakovcu, Selah, Ločah, Mali Dolini, Veliki Dolini in Breganskem selu. Že je tu podatek, da je tudi volišče v Bračni vasi ob 8. uri 100-odstotno zaključilo volitve v splošni zbor in v kmetijsko skupino. Razpoloženje je izredno, ob 9. uri zjutraj je po poročilih povprečna udeležba v občini že dosegla več kot 50 odstotkov.

Na volišču v Lenartu pri Brežicah povedo člani volilnih odborov, da je ob 9.30 volilo v kmetijsko skupino 45 volivcev, dvanaestorica pa še čakajo, volitve v občinski zbor pa je opravilo že 80 odstotkov volivcev. Gospodinja Merlakova iz Lenarta je pravkar vstopila. Dobi obe glasovnici in predarno razmišlja, kateri od predlaganih kandidatov bo boljši. V kratkem pomenukove, da je vdova, 2 otroka in 2 hektara zemlje sta pri hiši, pa še oče, ki je invalid brez noge. Stežka se je utrgala zjutraj, pa je

kljub temu prišla na volišče že ob 9. uri.

Artiče se kopljejo v soncu. Iz šole, kjer je volišče, prihajajo glasovi glasbe. Šolski upravitelj Jaka Dermač pravkar predaja poročilo. V sedež krajevne volilnega štaba pa prihajajo sijočih obrazov člani volilnih odborov z zalepkami, v katerih je volilni material. Končali so. Volišče v Spodnji Pohanci je ob 9.30 končalo z volitvami in kmetijsko skupščino in splošni zbor, v Artičah kmetijska skupina prav tako, v Obrežju kmetijska skupina ob 9. uri. V artiški volilni enoti je 9 volišč, ob 9. uri so volišča splošnega zbora občinske skupščine dosegla 60-odstotno udeležbo.

Jože Kežman iz Artič je volil med prvimi. »Kaj sodite o novi skupščini in njenih nalogah?« ga vprašamo mimogrede. »Najbolj važno je, da bo delala po smernicah, ki jih prinaša nova ustava. Na našem koncu je več problemov. V bližini Brežic bi bilo treba zgraditi tovar-

Milena Galič, II. osnovna šola Brežice: ORANJE (rez v podoliti) — Z razstave otroških grafik v Brežicah

Celotno premoženje na KZ Brestanica

Po posebni kupni pogodbi je postala lastnik celotnega premoženja KPD v Brestanici tamkajšnja kmetijska zadruga. Za 74 milijonov dinarjev je pridobila 100 ha kmetijskih površin z vsemi posevki, gozdovi, 120 glav živine, gospodarska in druga poslopja z vsem inventarjem in orodjem.

Novica o prenosu lastniških pravic do celotnega posestva KPD na KZ v Brestanici je nedvomno razveselila vse pristaše napredne kmetijske proizvodnje na velikih površinah, zlasti delovni kolektiv zadruga, ki je postal uveljavljeni pravljavec novega premoženja. Tako se danes ta zadruga že lahko prišteva med večja kmetijska proizvajalca gospodarstva v celjskem okraju, zlasti pa v videmsko-krški občini in še posebej v tem rudniškem revirju, kjer je manj možnosti za podružbljanje obdelovalnih površin kot v nižinskih predelih.

Bržčas ima pripojitev posestva KPD k dosedanjim površinam kmetijske zadruga pomen, ki naj bi odjeknil med ostalimi proizvajalci kot lep primer povečevanja družbenih površin, medtem ko je sama pripojitev ustvarila mo-

čan kmetijski center v tem delu občine. Zadruga je dobila tudi primerno ekonomsko podlago, ki zagotavlja nadaljnji obstoj in perspektivni razvoj socialističnega sektorja kmetijstva s središčem v Brestanici.

Po priključitvi ima bresta-

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

nška kmetijska zadruga že okrog 200 ha obdelovalnih površin, 50 ha gozdov in 365 stojišč za govedo. K pripojenemu obratu (prevzetemu od KPD) bo priključila sedanje kmetijske obrate na tem področju in površine, ki jih namerava še odkupiti po plan-

skih predvidevanjih od zasebnih pridelovalcev. Nakupljena gospodarska poslopja od KPD pa se bodo dala z manjšimi preureditvami urediti za najrazličnejše potrebe. Tako bi brez večjih investicijskih vlaganj zadruga lahko prišla do novega hleva z okrog 100 stojišči. Velikega pomena so tudi delavnice, ki so delale pri bivšem KPD v Brestanici.

Kompletno opremljene kolarska, kovaška, mizarska in druge delavnice pa bodo lahko služile tudi za zadovoljevanje potreb okolišnega prebivalstva, ki bo iskalo ustreznih uslug.

Voda s Krškega polja je čista

Ko so lani preizkusili poskusni vodnjak na Krškem polju, so ugotovili, da je voda na tem področju zdrava in čista in zato primerna za napajanje mesta Videm-Krško. Nobenih ovir naravnega izvora ni, da bi letos ne mogli nadaljevati z deli pri gradnji vodovoda, ki bo imel zajemališče nekje na Krškem polju. Letos nameravajo predvsem urediti črpalke in priključiti novi vod na vodovodno omrežje, ki je do zdaj napajalo mesto in okolico. Skupna investicija za novo vodovodno omrežje bo veljala 58 milijonov dinarjev. Vodovod pa bo sicer predstavljala osrednjo dejavnost v okviru komunalne ureditve posameznih občinskih področij. Poleg tega bo komunalna dejavnost zajela še ureditev pločnikov v Vidmu-Krškem, zlasti na levem bregu Save, pogovarjati pa se bodo začeli tudi o ureditvi krškega mostu, ki kmalu ne bo več sposoben za noben promet. Na vsak način bo moral most dobiti lastnika, ki bo moral skoraj proučiti možnosti za gradnjo novega mostu.

Temelji za novo »Kovinarsko«

Podjetje »Kovinarska« v Vidmu-Krškem se je odločilo za gradnjo novih delovnih prostorov izven mesta. Proizvodna hala bo omogočala, da bodo že ob koncu letošnjega leta za 100 odstotkov preseglji bruto produkt izpred enega leta ter hkrati zaposlili okrog 100 novih delavcev.

POSAVJE

Sredstva, s pomočjo katerih je kmetijska zadruga v Brestanici povečala svoje premoženje, ne predstavljajo nepogrešljive vsote, zato se bo kljub temu možno posvetiti reševanju ostalih težjih zadev, zadruga pa bo lahko postala tudi pomemben činitelj v nadaljnjem razvoju zgornjega dela spodnjeposavskega rudniškega revirja.

Motore, šola, Krško: RIBIČ (rez v podolit) — Z razstave otroških grafik v Brežicah

VIDEM-KRŠKO: ČISTO MESTO

V dneh od 19. do 25. maja je pododbor za lepšavo mesta pri Turističnem društvu v Vidmu-Krškem organiziral teden čistoče. Plakati, ki so jih nalepili na več vidnih mestih, so prebivalce Vidma-Krškega vabili k ureditvi pročelij, stanovanjskih in drugih zgradb, okolice stanovanjskih blokov in ureditev cvetličnjakov v najrazličnejših predelih mesta. Teden čistoče, ki so ga organizirali v času volitev in rojstnega dne predsednika Tita, je lepo uspel, tako da je imelo Videm-Krško prejšnji teden res praznično podobo. Tistim, ki so najlepše uredili stanovanja, hiše, okolice in ostalo, bodo podelili nagrado — eno po 5.000 dinarjev, dve po 3.000 in dve po 2.000 dinarjev. Prav bi bilo, da bi na podobne pobude prišla tudi turistična društva v drugih krajih in organizirala ne le teden, ampak leto čistoče.

V živinoreji je bodočnost

FRANJO PIPAN je starejši možak, napreden kmetovalec, doma v Podgorju pri Planini. Ze večkrat je bil odbornik ObLO, tudi odbornik OLO je bil doslej.

— Današnjega kmetijstva ni primerjati z nekdanjim. Pridelki so drugače plačani kot nekdanj. Obdelava pa je v našem koncu še preveč staromodna.

Uredite okolico spomenika v Sevnici!

Pred dobrima dvema letoma so pri sevniki železniški postaji na vidnem mestu postavili spomenik padlim borcem. Spomenik je lep in si ga vsak rad ogleda, pri tem pa opazi tudi prostor pred spomenikom, ki bi ga bilo treba takoj urediti. Kjer bi morale rasti rože, se bohoti plevel! Od občinskega odbora ZB in SZDL pričakujemo, da bodo to uredili do 4. julija, ko je dan borcev. Še dober mesec dni je časa!

Skoroda enaka kot včasih. Ljudi je premalo. Pred vojno smo po teh »spuklihe« pokosili slednjo travno bilko, zdaj pa ostaja precej nepokošenega. S stroji ne gre, preveč hribovito je...

Tu in tam bi kakšno krpo zemlje lahko zoral traktor, pa premik preveč velja. Kočarij, ki jih je bilo nekdanj vse polno, skoroda ni več. Življenje gre svojo pot naprej. Mladi odhajajo v mesta. Pred 8 leti je živel 1525 ljudi tod okoli, danes jih je še okoli 1200. Ljudje pač gredo za lažjim in boljšim kruhom.

Veliko boljše je kot včasih. V družinah je bilo pred vojno po 10 do 13 otrok. Zdaj so več kot trije redko kje. Z davki ni posebnih težav. Po novem odloku je 5 lestvic, prej pa so bile samo tri. Ti kraji so šli največ v 4. in 5. razred.

Spametovali smo se vsi. Govedoreja in svinjereja čez leto, pozimi gozd, to je naš kruh. Gozdovi prav za prav za nekaj časa odpadejo, ker ni zalog lesa. Ljudje so prodajali in prodajali, denar pa so kljub temu pametno porabili. Električno imamo, vodovod, nekateri celo svojega, prekrili so strehe z opeko in tako naprej. V živinoreji smo se vsi močno vrgli. Prav je tako. Po hlevih so

privezane montafonke. Pujski, v leglu jih je po 10 ali 13, pomenijo suh denar. Sadovnjakov je dovolj. Jabolčnik se dobro proda v rudarskih revirjih. Sadili bomo črni ribez, gojili živino in sadje. Vsi ne morejo v industrijo, na kmetih pa dela ne bo zmanjkalo. Tudi mladi spoznavajo, da je tako, in se ženijo doma. Korak s časom pa je treba držati.

Člani SZDL iz Loke na ekskurziji

Člani SZDL iz Loke in okolice so 19. maja obiskali Cerkno in znano partizansko bolnišnico Franjo v Novatih, kjer se je v času NOB zdravilo nad 500 ranjenih partizanov. Obiskali so tudi spomenik na griču pri Cerknem, kjer je bila partijska šola, ki so jo Nemci uničili, mlade komuniste pa zverinsko umorili.

SEVNIŠKI VESTNIK

Udeleženci so na tej ekskurziji v partizanske kraje videli mnogo zanimivega in bi bilo prav, da bi take izlete priredili tudi v drugih krajih.

S. Sk.

no, ki bi nudila ljudem zaposlitev. V Zagreb odhajajo, ker doma ne radi životarijo. Nalog novi skupščini ne bo zmanjkalo, čudežev pa tudi ne bo mogla delati. Vsi občani bomo morali poprijeti, pa bo šlo! — Takšen je bil odgovor.

■ Hitimo proti občini Videm-Krško. Pred volišči mlaji, zelenje in zastave, tu in tam glasba. Praznično razpoloženje na vsakem koraku. Na občinskem volilnem štabu enak vrvež kot v Brežicah. Ura je 11 do pol dne. Prva poročila: do 8 ure so 100-odstotno volili v kmetijski skupini na volišču Krško, ob 11 uri pa na Vidmu. Dobra ima ob 11 uri 90-odstotno udeležbo v splošni zbor, Brestanica - zgornji del 85 odstotno, spodnji del 87-odstotno, volišče kmetijske skupine v Brestanici pa je ob 10 uri končalo s 100-odstotno udeležbo.

V Brestanico prihiti ob pol dvanajstih. Na volišču za spodnji del pove član volilnega odbora: »Ob 11 uri smo imeli v splošni zbor 88,6-odstotno udeležbo. Samo še 24 volivcev mora priti, pa bomo končali.«

Na volišču Brestanica - zgornji del pove Drago Peternel, član volilnega odbora: »Od 495 volivcev čakamo samo še petindvajsetorico. Doslej je udeležba 91-odstotna.« V krajevnem

štabu dopolnimo podatke: 4 volilne enote so ob 10 uri dosegle na voliščih kmetijske skupine 60,24 odstotka udeležbe, na voliščih v splošni zbor pa 57,96 odstotka udeležbe. Zdaj ob 12 uri je najboljšo volišče Brestanica-zgornji del, sorazmerno slaba pa je udeležba v voliščih Rožno in Presladol.

■ Ob poti proti Sevnici nas pozdravljajo mlaji, zastave, glasba in praznično razpoloženje. V občinskem volilnem štabu, kamor pripemo ob enih popoldne, je pravkar odšla izmena na kosilo. Vsa poročila, oddana ob 11 uri, so že zbrana. Udeležba v kmetijski skupini je takrat dosegla 76 odstotkov, v splošni zbor pa 68 odstotkov. Do 11 ure so s 100-odstotno udeležbo končala 4 volišča za splošni zbor: v Šmarčnem, na Studencu, v Polju in Brezovem. Vseh volišč je 83. Zlasti prebivalci Šmarčnega so bili v predvolilnih pripravah zelo prizadevani, zato uspeh ni izostal. V kmetijski skupini so s 100-odstotno udeležbo končala 3 volišča: v Loki, Kompolju in Sevnici.

Po gladki, ovinkasti cesti hiti avtomobil proti Studencu. Pred voliščem stojita dva mlaja z zastavami, vhod je bogato okrašen z zelenjem in zastavicami. Šef krajevnega urada razloži: 2 volilni enoti sta

na območju Studenca. Volilna enota št. 20 obsega Studenec z okolico, volilna enota 16 pa hribovski predel Primoža z okolico. V volilni enoti Studenec so s 100-odstotno udeležbo že končala volišča za splošni zbor v Impoljci (ob 9.15 uri), Studenc (ob 12.20 uri), Ponikal (ob 13. uri), v Rovišču je ob 11. uri bila udeležba 54-odstotna, v Zavrnatcu pa 52-odstotna. Iz volilne enote Primož, ki je oddaljena dve uri hoda, so prejeli šele poročilo, oddano ob 9. uri. V kmetijski skupini so 100-odstotno končala volišča Ponikal ob 9. uri in Studenec ob 11. uri, ostalih 5 volišč pa ima 60-odstotno udeležbo.

Jože Levstik, kmet iz Studenca, pove v kratkem razgovoru: »Voliti je dolžnost in pravica, zato sem volil med prvimi. Tudi jaz bi rad videl, da bi bilo čimprej končano. Prosvetno dvorano gradimo. Gasilci in Prosvetno društvo smo v ta namen porabili že okoli 400 tisočakov. Temelji in les, oboje je pripravljeno, sredstev za opeko in zidavo pa je zmanjkalo. Upamo, da bo nova skupščina pomagala.«

Tako smo volili in izvolili naše nove osnovne skupščine. Izvoljene so — zdaj pa delajmo z roko v roki.

Pred nami je veliko dela. Kos mu bomo, če zagrabimo zanj vsi!

»Na kmetih dela ne bo zmanjkalo, vsi pa ne morejo v industrijo. Tudi mladi to spoznavajo...« pravi tovariš Franjo Pipan iz Podgorja pri Planini

Na obisku pri tovarišu Titu

Slavka Bogovič, uslužbenka Novoteksa v Novem mestu, je bila 23. maja na obisku pri tovarišu Titu, kjer je v skupini ostalih slovenskih delegatov voščila maršalu za rojstni dan. O velikem dogodku je povedala takole:

— Deset dni pred odhodom so mi z občinskega komiteja sporočili, da sem dočlena, da v imenu novomeške občine in Dolenjske voščim maršalu Titu. Bila sem tako razburjena, da bi mi skoro telefonska slušalka padla iz rok... Dnevi do obiska so potekali v velikem razburjenju in so se vlekli v neskončnost. Doma sem vse uredila glede otrok in moža, ki so ostali sami, 22. maja pa sem odpotovala v Ljubljano. Tam se nas je zbralo vseh 7 delegatov ljubljanskega okraja, kmalu nato pa smo odpotovali v Beograd. Delegete iz Kopra, Celja in Maribora smo srečali šele v Beogradu.

Naslednjega dne smo se izpred hotela, kjer smo stanovali, z avtobusom odpeljali v Novi Beograd do stavbe izvršnega sveta, kjer je bil sprejem delegacij iz vseh republik in mladine.

Točno ob 9. uri je predsednik Tito stopil v veliko dvorano, kjer smo se starejši in mlajši delegati vsi nervozni prestopali. Z navdušenjem smo ga sprejeli, in čeprav nam je bilo naročeno, naj preveč ne silimo vanj, smo se kmalu nato zgrnili okoli njega. Najprej ga je v imenu vseh pozdravila sivolasa starica, ki sta jo v dvorano pripeljala dva tovariša; bila je mati narodnega heroja Rade Končarja. Nato smo po skupinah odšli v manjše dvorane. Slovenska in makedonska delegacija je čakala maršala v dvorani republike Črne gore. Tito je najprej prišel k nam. Bil je čisto domač, dobre volje, in se usedel. Nekaj jih je posedlo okoli njega, ostali pa smo stali v krogu in skušali ujeti vsako njegovo besedo. Škoda, da je za njim prišla truma reporterjev in novinarjev, ki so nam bili samo v napoto. Vodjo naše delegacije je maršal vprašal:

— Vam je všeč tale slika? in pokazal na steno, ki je bila vsa poslikana.
— Mi je, je odgovoril.
— Pa veste, kaj pomeni? je vprašal.
— Ne.
— Jaz tudi ne, — je dejal maršal, — a za dekoracijo je dobra...

Nato nam je govoril o stavbi izvršnega sveta in njenih prostorih ter dejal:

— Vse bomo imeli novo: ustavo, skupščino in vse, tudi delati bomo morali po novem... V zvezi s tem je omenil, naj bi manj vlagali v investicije in več v standard delovnega človeka, in rekel, naj ne skrbimo več za tretjo generacijo, temveč sami zase. — Tisti, ki bodo prišli za nami, si bodo boljše življenje gradili sami! Rekel je tudi, da je treba starejšim tovarišem-borcem nuditi vse možnosti, da bi v miru uživali sadove socializma, saj so dosti naredili za našo stvar.

Večinoma je govoril sam. Ko je vse to povedal, pa nas je pozval, naj mu tudi mi kaj povemo. Nihče pa se ni oglašil. Mislila sem, da se samo jaz vsa tresem od razburjenja, pa sem videla, da so se tudi drugi...

Potem je rekel:
— Nič ne poveste? No, saj vem, kako je, saj dobim vsak dan veliko pism! Tovariš, ki je ves čas stal za njim, ga je opomnil, da mora dalje.

— Vidite, me že podi dalje... so bile zadnje besede, ki jih je z nami spregovoril, potem nam je pomahal v slovo in odšel, kjer so ga že nestrno pričakovali drugi delegati.

Ko je vse obšel in se z vsemi pogovoril, smo se spet vsi zbrali v neki drugi veliki dvorani. Tam se je maršal fotografiral z vsako delegacijo posebej. Ko je ob 10.30 odhajal od nas, smo mu burno vzklkali, v slovo pa smo zapeli »Druže Tito, mi ti se kunemo...«

Vse to mi bo vedno ostalo v spominu in se bom vse življenje rada spominjala obiska pri ljubljenskem maršalu. Ra.

Spomin na 6. junij - krajevni praznik Mirne

III. bataljon 1. VDV brigade, v kateri sem bil tudi jaz kot komandir voda, je takrat taboril na Stari gori pri Mirni.

Nekako ob 10. uri dopoldan sem bil z celim vodom odrejen v zasedo nad Zabrdje pri Mirni. Obveščevalci so nas obvestili, da se nahaja jurišni bataljon bele garde pri vasi Trbinc. Isti dan je bila nastanjen XII. brigada na Veseli gori.

Cesta Mirna-Trebnje je bila zaminirana proti morebitnim izpadom sovražnika s težkimi oklopnimi vozili. Kmalu potem, ko smo zasedli ukazane položaje za obrambo, smo zvedeli, da je skupina belogardistov vdrla v Mirno. Tisti dan so odgnali Jožefo in Janka Kolenco. Janka Kolenco so ustrelili v gozdu pod Trbincem — strel smo tudi mi slišali — Jožefo pa isti dan pod Radovico. Izdajalska vojska je dobro vedela, da je

v bližini partizanska vojska, zato so poslali na teren svoje opazovalce preoblečene v civil.

V vasi Zabrdje sta dva njihova agenta padla v roke pravice in bila izročena vojaškemu sodišču. Med tem časom so Janka in Jožefo Kolenc pripeljali na Mirno in ju položili na mrtvaški oder; mi pa smo čuvali greben pod Mirno pred morebitnimi napadi.

Istega dne okrog 14. ure je krenila patrolja XII. brigade proti Trebnjem. Na Mirni pri Marinovih so si preskrbeli voz in konja. Celotna patrolja je tragično končala svojo pot na cesti pod Jersovcem. Zapeljali so na svojo lastno mino, ki je uničila nekaj mož, voz in konja. Nekaj minut po eksploziji sem bil z dvema partizanoma že na mestu dogodka. Ugotovil sem, da je nujno pomagati nekaj tovarišem, katerim bi se še

dalo rešiti življenje. Ukazal sem prebivalstvu Zabrdja, naj takoj preskrbijo opremljen voz za prevoz tovarišev do brigadnega zdravnika. Zelo dobro sem si zapomnil povelje, ki še danes živijo. Pohlepno so pobirali denar od partizanov po krompirišču nad cesto, a za življenje ranjenec se ni nihče zmenil. Ko smo prišli na Mirno, smo lahko tovarišem nudili pomoč, ko so prišle mladičke. S tovariši

TREBANJSKE NOVICE

sem se namenil h Kolenčevim, da se oddolžim njunemu spominu; naš namen nam je prekrizal ogenj iz sovražnikovih mitraljezov na mirenskem mostu. Bilo ni nič posebnega, kajti iz zasede so odgovorile tudi naše strojnice. S tem se je sovražnik izdal, da je v bližini Mirne, in mi smo ga začeli krepko preganjati.

Anton Gracar

Kako smo volili v nedeljo

Tudi v trebanjski občini so na željo volivcev v nedeljo zjutraj marsikje odprli volišča že ob 6. uri. V splošni zbor občinske skupščine je do devete ure volilo že 42 odst. volivcev, v kmetijsko podskupino pa 42,6 odst. Prvi so v občini zaključili volitve zadružniki v Račjem selu, ki so zaprli volišče ob pol osmih zjutraj. Do devete ure so kon-

čali volitve tudi člani KZ na Cirkniku, v Migolici, Trbencu, Lakovnicah, na Stanu, Gor. Jenseh, Gor. Lakovnicah, na Belem griču in v Martinji vasi. Ob pol desetih so zaprli volišče tudi v Malj Loki, kjer je volilo vseh 60 volilnih upravičencev v občinski zbor in 38 volivcev za kmetijsko podskupino zbora delovnih skupnosti.

Največji naval na vseh voliščih v trebanjski občini je bil med osmo in deseto uro. Iz oddaljenih krajev, kot so Trebelno, Hom, Sela-Sumberk in iz okolice Sentrupert-a so dopoldne poročila prihajala z manjšimi zamudami, marsikje pa so se volivci upravičeno jezili (tako je bilo tudi drugod na Dolenjskem!), ker volilni imeniki niso bili popolni. Marsikdo ni bil vpisan in so imele volilne komisije zato precej tudi nepotrebnega dela.

Povsod v občini so bila vo-

lišča lepo okrašena. V Mokronogu je volilo do devete ure od 1345 volivcev tega volilnega okolišča že 907 ljudi. Na Mirni je volilo 604 od 1147 volivcev prav takoj do devetih, v Veliki Loki 379 od 891 volivcev, na Čatežu 210 od 394, v Trebnjem pa je od 2688 ljudi prišlo do devete ure na volišče 1062 volivcev.

Do 12. ure je v samem Mokronogu volilo že 93 odst. volivcev; tu je do sedmih volilo od 477 volivcev že 443 ljudi. Volilni okoliš Mokronoga je ob 11. uri dosegel 88 odst. udeležbe, kmetijska podskupina pa celo 92 odst. Tudi na Trebnjem so do 12. zaključili volitve s popolno udeležbo v Brezovici, Bogniči vasi, Strmici in Mirni vasi.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Odgovor na vprašanje: »MAR SEM RES KRIV?«

Tov. Tone GOLE iz Trebnje-va št. 60 je v pismu bralcev v 18. št. DL načel vprašanje, ali je bil zato, ker mu v nočem času na novem vozilu nista goreli sprednja desna dolga luč in zadnja desna zaključna luč, upravičeno kaznovan z mandatno kaznijo 500 dinarjev. Iz poročila službojučih miličnikov, ki so ga na avtomobilski cesti ustavili, je razvidno, da mu poleg luči, ki jih omenja sam, ni gorela tudi luč za razsvetljavo evidenčnih tablic. Ker tov. GOLE prosi za javen odgovor, bomo njegovi prošnji ustreli.

Čl. 22 Uredbe o prometu na javnih cestah določa v II. odstavku, da mora v nočem času na avtomobilu goreti najmanj ena bela luč spredaj, in to leva, zadaj pa dve rdeči luči in bela luč za razsvetljavo tablic. Čl. iste uredbe določa v 5. t. za prekrške zoper prejšnje določilo denarno kazen do 5.000 dinarjev.

Ker se tov. GOLE vprašuje, ali je bil kriv in upravičeno kaznovan, lahko že po bežnem preletu prej navedenega prometnega predpisa ugotovimo, da je bila kazen upravičeno izrečena in da je bila celo mila. Službojuči miličnik bi moral od njega zahtevati, naj pusti vozilo ob strani avtomobilske ceste na najbližjem parkirnem prostoru in bi mu smeli avtomobilu naložiti vožnje, ko bi ugotovljeno pomanjkljivost na vozilu odpra-

vil. Humani odnos službojučega prometnega miličnika je razviden že iz tega: od voznika ni zahteval, ampak mu je le svetoval, naj nabavi nove žarnice na bencinski črpalki v Otočcu; dovolil mu je nadaljevati vožnjo in ga kaznovan z najnižjo kaznijo 500 din. Dejstvo, da je bilo vozilo novo in da je bilo prejšnjega dne na servisnem pregledu, na katerega se sklicuje tov. GOLE, je bilo za službojučega miličnika brezpredmetno. Vsek voznik mora vedeti, da sme na cesti, zlasti na avtomobilsko, samo z vozilom, ki je opremljeno, kakor to določajo predpisi. Prometni organi kazni prav gotovo niso izrekli iz zlobe, ampak zgolj z namenom, da storilca prekrška vzgojno vplivati. Primer, ki ga je javno načel tov. GOLE pa nas opozarja, da bomo morali v bodoče v vseh takšnih primerih vtrajati pri zakonitih predpisih in zahtevati od voznika, da bo vozilo zapeljal na najbližji parkirni prostor, nadaljevanje vožnje pa mu bomo lahko dovolili šele, ko bo okvaro na vozilu odpravil.

POSTAJA LM ZA CESTNI PROMET LJUBLJANA 3 S SEDEZEM V NOVEM MESTU

Vozniki, kolesarji in pešci: bodite na cestah vljudni!

Prvi na volišču-prvi za napredek

- Prapreče pri Gor. Straži — 26. maja.
- Jutro obeta lep dan. Nedelja je. Ljudje bodo doma, zlasti dopoldne.
- Dan volitev. Volimo odbornike v občinsko skupščino, piše na letakih.
- Na procelju Smrekarjeve hiše visi slovenska trobojnica in plapola v vetru. Vse kaže, da je tu volišče. Da, res je. Vstopiti je treba skozi vhodna vrata. Potem nekaj korakov na desno. Sem prihajajo ljudje. V manjšo sobo, kjer sta na lično pogrneni mizi dve skrinjici: na levi za glasovanje kandidatov v občinski zbor in na desni za glasovanje v kmetijsko skupino zbora delovnih skupnosti.
- Kazalec na uri se pomika proti deseti. »Koliko jih je bilo do zdaj?« vpraša eden izmed članov volilne komisije, ki sedijo onstran mize. »Nad 80. Se dva ali trije zamudniki so. Da bi skoraj prišli...«
- Se dva ali trije volijo. Roke, vajene grabelj, vil in sekire, z okornimi kretinjami sledijo svinčniku, ki obkroža kandidata na glasovnici. Konec je. V poročilo vnesajo: »Konec ob 10.30. Volilo jih je 85, trije upravičeno odsotni.« In kurir že poroča štabu.

v neposredni bližini v industrijsko naselje razvijajoče se Straže in le malo bolj oddaljeni od centra dolenjske industrije — Novega mesta, je vse oplajajoči socialistični polet še prej prodr. Podobno kot v drugih okoliških krajih se je tudi v teh dveh vaseh začela spreminjati struktura prebivalstva. Nekdaj čisti kmetje postajajo danes vsaj polproletarci, če niso že, vsaj nekateri, proletarci. Industrija je zvalila mnoge mlade ljudi, ostale taka ali podobna pot še čaka. Zemlja tukaj izgublja vrednost in je le še malo zasebnikov, ki bi bili prej pripravljeni izgubiti oko kot njivo ali travnik. Na drugi strani je začela krožiti

vest, da se je troje posestnikov že odločilo dati zemljo v najem ali pa jo prodati kmetijski zadruzi. Ljudje, ki so nedavno tudi prvič videli traktorje na oddanih njivah v tem predelu, se čisto pogosteje pomenkujejo, da bi enako storili kot »tisti trije«. In takih pogovorov je vsak dan več.

In še nečesa ne bi smeli pozabiti omeniti, kar se je napravilo v teh letih in čemur so bili ti prebivalci živa priča. Cesta je obnovljena in boljše elektriko imajo. Ta uspeh je rezultat današnje stvarnosti in hotenja, da tudi podeželje ne izostaja pri upoštevanju želja in potreb občanov, ki hočejo boljše in zmernejše živeti, kot jim je bilo včasih omogočeno. Odborniki, ki so jih izvolili na nedeljskih volitvah, pa si bodo nedvomno prizadevali, da uresničijo te želje in hotenja tudi v bodoče in s pametno presojo vseh predlogov, pripomb in zahtev občanov tudi vplivajo na delitev sredstev za potrebe negotov. Mraševo, ki so pohiteli na vovolič prapreč ter Dol. lišče in glasovali »zaz«, so dokazali, da so ob novem odborniku tudi prvi za napredek in srečnejše življenje, boljše od včerajšnjega.

Ivan Zoran

Medkomunalna banka za 4 občine

Občine Spodnjega Posavja (Videm-Krško, Sevnica in Brežice), ki so se priključile celjskemu okraju, so ustanovile vsaka svojo komunalno banko in tako izstopile iz medobčinske komunalne banke v Novem mestu. Tu bo poslej medobčinska komunalna banka le za občine, ki so se pripojile ljubljanskemu okraju; Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika.

ZGLED V MOKRONOGU

Kako je treba razumeti in izpolniti državljansko dolžnost, so na zgleden način pokazali delavci Gozdnega obrata v Mokronogu. Voliti so začeli že ob petih zjutraj, zaključili pa so 15 minut pred sedmo uro zjutraj. Njihovi volivci so oddaljeni tudi 30 kilometrov od volišča, saj so doma od Zameškega, Mokronoga, Dol in Litiže. Nekateri so prišli več kilometrov daleč peš, drugi spet s kolesom. Volitve, katerih se je udeležilo 56 delavcev in uslužbencev, je sindikalna podružnica dobro pripravila, zato so tudi tako lepo uspele.

Sprejeli smo »kurirčkovo pošto«

Da bi obudili spomine na partizanske dni, posebno pa se spomnili partizanskih kurirčkov, je letos potovala »kurirčkova pošta« tudi z dolenjske strani. Sprejeli smo jo tudi na osnovni šoli Dol. Toplice. Prinesel jo je kurirček iz Poljan. Povedal nam je, da je hodil po skrivnih poteh, ker so nanj čakale zasede. Ob prihodu »kurirčkove torbe« smo se zbrali vsi pionirji na šolskem dvorišču. Ob tej priložnosti smo imeli kratko slovesnost. Predsednica pio-

nirskega odreda je prečitala pozdravno pismo za tovariša TITA. V torbi je bil dnevnik, v katerega smo vpisali prihode in odhode »kurirčkove pošte«. Približno pol ure se je zadržala »kurirčkova torba« na naši šoli. Vanjo smo dali prispevke, ki so jih napisali naši pionirji in dve ilustraciji. Po proslavi sta odnesla »kurirčkovo pošto« dva pionirja-kurirja do sosednje šole. Lidija Mrak, učenkica osnovne šole Dol. Toplice

Turizmu v Beli krajini se odpirajo vrata

Pred kratkim so se na pobudo Dolenjske turistične zveze v Metliki pogovorili o pripravljenosti gostinskih obratov v občini za letošnjo sezono, še bolj pa o razvoju turizma, ki se bo drugo leto z rekonstruirano gorjansko cesto odprl tem krajem. 135 milijonov je bilo zadnjih dve leti vloženih v turistične objekte v metliški občini, kar je znak, da tudi tu niso stali prekrizanih rok.

Nova asfaltirana cesta, ki bo verjetno že v oktobru povezala Metliko z Ljubljano in ostalo Slovenijo, bo ta del Bele krajine postavila pred nove turistične naloge. Nobenega dvoma ni, da bo pridovala leto močno narasel pritek domačin in tujih turistov, bodisi tistih, ki bodo samo prehodno potovali skozi te kraje naprej proti morju, bodisi takih, ki se bodo v mestu samem ali bližnji okolici ustavili za dalj časa. Za prve in druge bo treba poskrbeti, da bodo v Metliki našli vsaj del tega, kar potujoči človek od turističnega kraja pričakuje in zahteva.

Na srečo so v Metliki že pred dvema, tremi leti pričeli misliti na turizem, tako da jih prihodnja turistična sezona le ne bo našla čisto ne pripravljene. Gostišče na Vinomeru, kjer je gostom za nočitev na razpolago tudi 15 postelj, in turistični objekt na Veselici nad Metliko že močno privabljata goste, čeprav so tu in tam še pomanjkljivosti. Predvsem na treba dobiti denarna sredstva za dovršitev pred leti zgrajene nove stavbe na Vinomeru, s katero bi se lahko znatno razširile gostinske kapacitete te turistične točke. Metliška Ve-

selica čaka na vikend hišice, predvsem pa bo treba sami zidanci dati tipično domačijsko obeležje, kjer poleg stilne belokranjske opreme ne bo smelo manjkati belokranjskih kuhinjskih specialitet. To domače vzdušje pa naj bi morda dopolnilo tudi strežne osebe v belokranjskih hišah in občasni nastopi domače folklorne in tamburašev.

Hotel, ki ga grade v Metliki, bo verjetno že to zimo služil svojemu namenu. S 36 ležišči bo postavljena osnova za rekreacijski turizem, ki naj domače in tuje goste za dalj časa zadrži v mestu. To je pravzaprav turizem, ki skrbi za sproščeno razvedrilo in oddih; tega pa je potreben zlasti človek, ki živi v hrušču velikih mest. Pogojev za rekreacijski turizem ima Metlika z okolico veliko, da omenimo samo izredno čisto in toplo Kolpo, lov in ribolov, vinske gorice, slikovito pokrajino s tipičnimi belokranjskimi naselji, bogato etnografsko in folklorno tradicijo, spomenike iz narodnoosvobodilnega boja, Belokranjski muzej itd. Skratka: še tako razvijen turist bo našel v tem kraju nekaj, kar ga bo zanimalo, navdušilo in pritegnilo, da se bo zmerom rad vračal v te kraje.

Če pa vabimo turiste, jim moramo tudi nekaj nuditi. Slabe ceste, zanemarjena gostišča, pomanjkanje avtomobilskih servisov, šibka informacijska služba itd. pač ne bodo pritegnile tujcev. In prav tako ne stare zaslane lesene kabine z odtrganimi ključavnicami na kopalnišču ob Kolpi. Če bi se gost na primer tudi ustavljal ob tej vodi in želel pri nas pustiti nekaj denarja, kje pa naj ga pusti, če na kopalnišču ni urejenega bi-

feja, če ni izposojevalnice čolnov, če ni nikogar, ki bi izdajal ribolovne dovolilnice. Teh in še mnogih pomanjkljivosti na Kolpi se je zavedel tudi občinski odbor v Metliki, ki je dal letos izdelati programski načrt za obdelavo Kolpe in njenega obrežja od metliškega mostu do Križevske vasi. Tako lahko upamo, da bodo v skladu z razpoložljivimi sredstvi v prihodnjih letih ob Kolpi naertno zrasle zidane kopalniške stavbe in počitniške hišice, kamping in igrišča, da bodo ob obrežju

speljane sprehajalne poti, postavljene klopi itd. Vsekakor bo treba Kolpo, ta mrtvi kapital, oživiti in iz nje izpeljati vir zdravja in razvedrila, hkrati pa tudi vir gromitnih sredstev, ki naj prispevajo k splošnemu razvoju Bele krajine.

Skratka: nova cesta bo Belo krajino odprla domačemu in tujemu turizmu. In to ne bi bilo prav, če bi ta turizem zaradi naše brezbriznosti nekoristno tekel mimo nje.

-ar

Milijon neplačane skočnine

V črnomaljski občini že nekaj let uspešno deluje osemenjevalna postaja. Veterinar — osemenjevalec obišče vsakokrat vse kraje in naredi pri tem nad 90 km dolgo pot. Po poročilu te postaje, da je v preteklem letu dosežena 65-odstotna brestost plemenic, ne bi smeli imeti prigrorov, češ da se umetno osemenjevanje ne izplača itd. Ljudje pa niso le ugovarjali temu, ampak so celo poskušali zavirati delo ustrezne postaje in veterinarjev. Kritika je prišla pretežno na ušesa odbornikov, in ne na postajo. Ljudje so velikokrat poudarjali, kako da je delo veteri-

narjev nekvadratno, da jim več ne zaupajo itd. Na drugi strani zatrjujejo osemenjevalci in finančno osebe ljudskega odbora, da kmetje niso plačevali predpisane pavšalne skočnine ter je pri njih še okrog milijon dinarjev nepobranih ustreznih obveznosti. Delo osemenjevalne postaje ovirajo tudi nekateri zasebni živinorejci, ki imajo svoje bibe. Po izjavi organa za dohodke ObLO v Črnomlju pa so med temi živinorejci tudi odborniki ObLO, zlasti v semiškem predelu. V prihodnje bodo pobiranje skočnine postrili, oziroma se bo skočnina obračunavala pri izterjavi davčnih obveznosti.

Medobčinsko srednješolsko prvenstvo v atletiki

Na medobčinskem prvenstvu dijakov srednjih in strokovnih šol, ki je bilo 23. maja v Novem mestu, so nastopili poleg Novomeščanov tudi dijaki s črnomaljske gimnazije. Prvenstvo je bilo hkrati izbirno tekmovanje za republiško prvenstvo, ki je bilo v Novem mestu 25. maja v počastitev dneva mladosti. Ker je večina dijakov že

4x60 m — ženske: 1. učiteljica 25,8, 2. ESS 35,8, 3. gimnazija (Novo mesto) 36,0.
4x100 m — moški: 1. učiteljice 49,1, 2. gimnazija (Novo mesto) 49,5, 3. ESS 50,0, 4. vaješka šola (Novo mesto) 51,3.
Skok v daljino — ženske: 1. Anica Šavoren, Črn., 4,10, 2. Viki Mohorič, ESS, 3,98, 3. Stefka Adamič, ESS, 3,90.
Skok v daljino — moški: 1. Martin Pavlin (gimn.) 6,00, 2. Srečko Dragan (Črn.) 5,90, 3. Milan Habjan, uč., 5,75.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

nastopila na atletskih tekmovanjih, so bili doseženi dobri rezultati.
60 m — ženske: 1. Mira Tomc, ESS, 9,0, 2. Milena Muren, uč., 9,0, 3. Nada Redek, ESS, 9,0.
100 m — moški: 1. Franc Zaman, uč., 11,9, 2. Miro Pavliha, Črn., 11,9, 3. Alojz Padovan, ESS, 11,9.
500 m — ženske: 1. Matinka Srebrnjak, uč., 1:31,6; 2. Marija Slak, ESS, 1:32,1, 3. Joža Rogelj, ESS, 1:32,2.
1000 m — moški: 1. Božo Ostaneč, ESS, 2:54,1, 2. Jože Pečnik, uč., 2:57,2, 3. Matija Vidmar, ESS, 2:58,0.

1. Marija Knez, uč., 8,70, 2. Marija Štupar, Črn., 8,50, 3. Jasenka Turk, uč., 8,44.
Krogla — moški: 1. Niko Zupančič, Črn., 14,25, 2. Igor Knol, gimn., 12,82, 3. Milan Bele, gimn., 12,82.
Skok v višino — ženske: 1. Branka Zupančič, Črn., 1,37, 2. Marija Setina, gimn., 1,30, 3. Metka Kavčič, uč., 1,30.
Skok v višino — moški: 1. Miro Berger, gimn., 1,75, 2. Srečko Dragan, Črn., 3. Jože Srovinj, vaj. š., 1,60.
Po prvenstvu v atletiki so igrali še odbojarsko tekmo. Pri ženskah so zmagale dijakinje gimnazije iz Novega mesta, drugo mesto so zasedle učiteljice, tretje pa so dosegle dijakinje ESS. Pri moških so bili v odbojki najboljši dijaki učiteljice, za njimi pa sta bili ekipi novomeške gimnazije in ESS.

Partizan črnomelj: prvak!

26. maja 1963 je bilo na igrišču vse polno vnetih privržencev rokometne igre, saj so bili priče zelo lep in razburljiv tekem. Vsaka ekipa se je srčno borila za zmago. Tabela medobčinske lige:

PARTIZAN, Črnomelj	115: 81 10
BORAC, Novo mesto	121: 70 8
GARNIZON, Črnomelj	106: 72 6
SMIHEL, Novo mesto	75: 99 4
DRAGATUS	82:124 2
UCITELJSKE, N. mesto	79:133 0

DRAGATUS : UCITELJSKE 30:20
V 50. minuti igre je bil rezultat 20:19 za Dragatus, takrat pa se je poskušal odlični igralec učiteljice Degen. Igralci Dragatusa so to izkoristili in zmagali z veliko razliko 30:20. Tekma je bila zelo lepa in bojovita. Najboljša strelca: za Dragatus Vrščaj (12) in Degan z učiteljice (11).

GARNIZON : SMIHEL 30:14
Ekipa garnizona iz Črnomlja je započela usodo Smihela že v začetku tekme, saj so v 6. minuti vodili z 8:0. S to zmago so si predstavniki vojske iz Črnomlja zagotovili zaslužen tretje mesto.

PARTIZAN : BORAC 22:21
Z nestrpnostjo so gledalci čakali zadnje tekme v Črnomlju, v kateri sta se srečala favorita za prvo mesto. Takoj v začetku je Borac

iz Novega mesta povedel s 3:0, v 20. minuti pa je Partizan izenačil na 7:7. Polčas se je končal z 9:9. V drugem polčasu je prevzel vodstvo Partizan in je že v 35. minuti vodil s 15:11. Vodstvo je obdržal do konca.

M-K.

KOPER : ČRNOMELJ

V nedeljo, 2. junija, bo v Črnomlju ob 14. uri prvenstvena rokometna tekma ženske republiške lige med Koperom in domačim Partizanom.

ČRNOMALJSKA GIMNAZIJA — PRAVK

V počastitev dneva mladosti je bil v Črnomlju rokometni turnir. Igrali so samo neregistrirani igralci. Prvo mesto je povsem zasluženoma osvojila ekipa gimnazije, druga je ekipa Dragatusa, tretja pa igralci osnovne šole. Igralci so pokazali zelo lep in bojovni rokomet. Tudi ta turnir je pokazal, kakšno je zanimanje za rokomet v Črnomlju, saj skoraj ni planiranih mladincev, ki se ne ukvarja z rokometom.

Skrajni čas je že, da bi igrišče asfaltirali, kajti na tekamah je polno prahu, če pa dežuje, so pa kar poplave.

M-K.

NK Bela krajina — medobčinski prvak

V nedeljo je bilo v Novem mestu odigrano 4. kolo medobčinskega tekmovanja novomeške podzveze, v katerem nastopajo nogometni klubi: Bela krajina, Elan in Borac. Tokrat sta se pomerila kluba Borac in Bela krajina. Med ljubitelji nogometa je bilo za srečanje veliko zanimanja. Sodnik Jože Mrzljak je na dokaj urejeno igrišče pripeljal obe enajstoričnici, ki sta odigrala tekmo v pravem prvenstvenem razpoloženju. Borac se je v igri trudil doseči zmago in izboljšati svoj položaj na lestvici, hkrati s tem pa bi odprl možnost prvega mesta Elanu. Igral je borbeno, hitro, z vidno terensko premočjo. Bela krajina je igro prilagodila obrambi, ker ji je zadostovala ena sama točka. Na črti 16 metrov od gola so postavili živ nepremagljiv zid, v katerem se je zlasti izkazal Vinko Vajs. Sodnik Mrzljak je sodil dobro in objektivno, z zvižgom ob koncu igre je označil Belo krajino, ki je zbrala 6 točk, za prvaka.

Prihodnjo nedeljo se bosta v boju za drugo in tretje mesto pomerila Borac in Elan. Bela krajina bo tako že četrto vstopila v kvalifikacijski boj za slovensko consko ligo, pri čemer ji želimo obilo uspeha.

J. V.

Prijetno srečanje

Ob dnevu mladosti so bili pri novomeških vajencih v gosteh vajenci ljubljanskega podjetja »Toplove«. Organizirali so več medsebojnih tekmovanj, v katerih se predvsem v nogometu zmagali gostje iz Ljubljane. Med bivanjem v Novem mestu so ljubljanski mladinci obiskali Otočec, Smarške in Dolenjske Toplice. Po izmenjavi mnenj in želja, da bi bilo prihodnje tako srečanje v Ljubljani, so se ljubljanski vajenci preko Zazemberka vrnil domov. —trm—

Izredna volilna udeležba v metliški občini

Nedeljske volitve v občinski zbor in v kmetijsko podskupino nove skupščine so potekale v občini Metlika v vedrem razpoloženju. Volišča so bila lepo okrašena, vzdušje praznično, volivci pa so se trudili, da bi svojo državljansko dolžnost čimprej opravili. Precej volišč je že v dopoldanskih urah zabeležilo 100-odstotno udeležbo: volišče na Krmačini ob 7.30, volišče na Skemljevcu ob 8. uri, vsi volivci iz vasi Zelezniški in v skupini prišli na volišče takoj po sedmi uri in do 8.30 volili. 90 let stara volivka Mara Reba iz Drag je bila na vo-

lišču prva, nato pa je odšla v 2 kilometra oddaljeno volišče kmetijske podskupine ter tudi tam volila. Slabša udeležba je bila edinega na Krasincu. Volitev v občinski zbor se je udeležilo 91 odst. vseh volivcev, volitev v kmetijsko podskupino pa 95,5 odstotka. Večina volišč je kmalu po 12. uri dosegla 100-odstotno udeležbo.

METLIŠKI TEDNIK

OBVESTILO INVALIDSKIM UPRAVIČENCEM OBČINE ČRNOMELJ

Po noveliranem Zakonu o vojaških vojnih invalidih, ki je izšel v Uradnem listu FLRJ, št. 13 in ki se bo uporabljal od 1. julija 1963 dalje, se bo invalidnina osebnim invalidom od VIII. do X. skupine in družinskim invalidskim upravičencem izplačevala v bodoče za vse koledarsko leto naprej, osebnim invalidom od I. do VII. skupine pa se bo izplačevala tako kot dosedaj.

Zaradi tega obveščamo vse invalidske upravičence občine Črnomelj, da dvignejo vsu zaostalo invalidnino, vključno tudi za mesec junij, najkasneje do 5. junija, nato pa izplačilno knjižico oddajo odborniku osnovne organizacije ZVVI na svojem terenu, ki bo pobrane knjižice najkasneje do 8. junija 1963 oddal na pristojnem krajevnem uradu.

Invalidskih izplačilnih knjižic osebnih invalidov od VIII. do X. skupine kakor tudi družinskih invalidskih upravičencev ne bomo vračali, ker bodo invalidnino za čas od 1. julija do 31. decembra 1963 prejeli v juliju po nakaznici, osebnim invalidom od I. do VII. skupine pa bomo po-

STANKO ŠTIMAC URAR V ČRNOMLJU

obveščam vse svoje cenjene stranke, da sem preselil delavnico iz Kolodvorske ulice 6 v ULICO STANETA ROZMANA 8 (nasproti cerkve).

Tudi vnaprej se vsem toplo priporočam!

Dve pomladi Angelce Ocepke v Beli krajini

Prvega junija 1963 bodo minila štiri leta, odkar je nehala biti plemenito srce žene in dobre matere, članice CK ZKS, podpredsednice ljudske skupščine LRS in predsednice Zveze ženskih društev Slovenije Angelca Ocepke. Desettisoč državljanov so se tedaj poslovili od nje in jo spremljali na zadnji poti. Njeno poslednje počivališče smo zasuli s cvetjem in zelenjem. Vendar cvetje vsega sveta ne bi zadostovalo, da bi z njim poplačali vse, kar je napravila in žrtvovala za svojo domovino.

Ze v predzaprtilski Jugoslaviji je Angelca še kot mlado dekletce stopila na pot zavestnih borcev za pravice delovnega človeka. V teh letih si je tudi skovala svoj značaj prave komunistke-revolucionarke, ki je tako tenko znala prisluhiniti vsem težavam soljudi. S svojo prirojeno inteligenco je znala pristopiti k

vsakemu človeku. Njen nastop je bil skromen, vendar odločen. Koliko je bilo njenih znancev, prijateljev in sodelavcev, ki jim je svetovala. Bila je tudi dober psiholog, nevsiljivo se je zanimala za sotovaršice, za njihovo delo in življenje. Poleg odgovornih funkcij in nalog, ki jih je izvrševala, je večino prostega časa porabila za pomoč drugim. Zato je tudi bila tako priljubljena v najširšem krogu svojih sodelavcev in znancev.

V zimi 1943-44 sem srečala Angelco Ocepko, ki je bila na obisku v partijski šoli pri CK KPS, ki je imel takrat sedež v Kočevskem Rogu. V šoli so bili takrat vodilni politični delavci v vojski in na terenu. Med temi so bili tudi Mica Marinkova, Tončka Jakofčič, Pepca Kardelj, Polde Maček, Niko Silih, Pavel Lunaček, Zima Vrščaj, Bogo Gorjan, Mitja Ribičič, Stanka

Sagadin, Lojze Ocepke, Franc Lubej, Franc Pirkovič, Vilma Bebler in drugi. Po končani šoli smo spet odšli vsak na svoje mesto.

Angelca Ocepke je kmalu za tem prišla za nami v Belo krajino. Z ruto na glavi in v vojaški bluzi je hodila z nami, domačimi aktivisti, na sestanke po vaseh v vzhodnem delu Bele krajine. Bila je lepa pomlad, vsa v cvetju in zelenju. Angelca je bila navdušena nad vsem, nad cvetočo naravo, zelenimi gozdovi, zoranimi polji, srebrno Kolpo, posebno pa nad našimi dobrimi ljudmi, ki so z odprtimi srci in rokami sprejemali partizane. Videla sem, da je imela večkrat solzne oči, ona, ki je še pred nedavnim ušla okupatorjevemu teroru, ječi in preganjanjem v Ljubljani, kjer je morala pustiti svojo malo deklico. Ljudje so jo vedno radi poslušali, ker je govorila od srca in navdušeno.

Bila je zadnja pomlad v

vojni. Ljudje so svoje napore še povečali v željnem pričakovanju svobode. V Beli krajini je rasla in se krepila ljudska oblast. Postavljen je bil temelj mlade Slovenske republike z vsemi formacijami, ki so se vsakodneвно izpopolnjevale in rasle. Angelca Ocepkeva je v tem času obiskovala vse ustanove v Beli krajini. Od sestankov na vasi se je prihajala tudi na seje okrajnega in okrožnega komiteja KPS za Belo krajino. Na sestanke glavnega in okrožnega odbora AFZ ter druge ustanove. Ni je bilo skoraj stvari, za katere se ne bi ona zanimala, za razne šole in tečaje, prireditve in zborovanja. To mlado rast nove ljudske oblasti v Beli krajini je le od časa do časa prekinil pozikus sovražnika, da zaustavi in zatre mlado rast, kar se mu pa ni nikoli posrečilo.

Takrat je bila Angelca pri nas na področju rajonskega odbora OF Metlika nekaj tednov. Potem je odšla v Poljansko dolino, v dolino Kolpe, to je na skrajnem zahodu Bele krajine. Tu je bilo spet vse v najlepšem spo-

mladem cvetju in zelenju. Nikoli, niti do zadnjih dni svojega življenja, ni mogla Angelca pozabiti tega doživljanja. Drugo pomlad v enem letu v Beli krajini. Ljudje pa enako dobri in dovezetni za vse, kar je koristilo boju proti okupatorju. Tudi tu je hodila z rajonskimi aktivisti v vasi na sestanke. Povsod, kamorkoli je prišla, so bili sestanki vedno dobro obiskani. Govorila je lepo, domače, razumljivo vsakemu človeku. Njena beseda je povsod našla dober sprejem. Znala je pravilno sejati, kar je rodilo tudi dobro žetev.

Po vojni, ko se je delokrog Angelce Ocepke kot odgovorne republiške funkcionarke še bolj razširil, je postala popularna tudi izven meja naše domovine. S pravilnim odnosom do ljudi je vzgojila mnogo sposobnega kadra. Vendar je mnogo prerano odšla od nas. Odšla je in za njo je ostala vrzel, ki se bo le stežka izpopolnila. Zdaž nosimo pomladno cvetje na njen grob in nežno zelenje na drevju v bližnji šepeteh himno svobodnih ljudi. Regina Fir

Za dan mladosti velik spreved

Številni Novomeščani so preteklo soboto okoli 9. ure dopoldne opazovali spreved mladosti, ki je šel skozi mesto. V sprevedu so bili učenci in dijaki vseh novomeških šol, pripadniki JLA, AMD in godba na pihala iz Straže.

Učiteljice z osnovne šole so domiselno oblekle svoje učence v marjetice in razne druge cvetlice, pikapolonice, metuljčke, nekateri so nosili zrnje, drugi velika peresa itd. SSD »Kajja Rupena« se je s skupino športnikov posameznih panog še posebej postavila, prav tako AMD in novomeški aeroklub.

Za vse male in velike prebivalce Novega mesta je bil spreved mladosti svojevrstno doživetje, zato zaslužijo vsi, ki so ga pomagali organizirati, pohvalo. Če bi vsi, ki so hodili v sprevedu, pokazali še malo več življenja, bi bili povsem zadovoljni.

Avtomobilski izlet v neznanu

Avto-moto društvo v Novem mestu bo 9. junija organiziralo avtomobilski izlet v neznanu. Družabne voznice naj bi se s svojimi vozili udeležili čemveč članov društva in ostali, ki imajo osebne avtomobile, motorje in mopede. Po koncu vožnje bo krajši zabaven spored, zatem pa prosti zabava z dobrimi jedili in pijačo, kar bodo udeleženci lahko kupili po zmernih cenah.

»Labodovo« darilo otoškim mladincem

Industrija perila »LABOD« iz Novega mesta je s srjajcami obdarila 17 pionirjev osnovne šole na Otočcu pri Novem mestu, ki so bili nedavno sprejeti v organizacijo ZMS. Obdarovanci so delovnemu kolektivu »LABODA« zelo hvaležni. Morda se bo po tem zgledu odločil še kakšen delovni kolektiv iz vrst gospodarskih organizacij v novomeški občini in presenetil oziroma razveselil najmlajše mladince, ki bodo v ZMS sprejeti še ta mesec.

Delovni načrt mestnega odbora RK

Ko so se pred nedavnim sestali člani mestnega odbora RK Novo mesto, so razpravljali o jubilejnem letu RK in Kočevskem zboru, ki dajeta odboru in članstvu mnogo nalog. Ko so pregledali uspehe letošnjega tedna RK, so sprejeli sklep, da bodo napeli vse sile, da bi čimveč gospodinj iz Novega mesta pridobili za krvodajalsko akcijo. Preko podjetij in ustanovljenih akti-

vov RK pa bodo zbirali prispevke za izgradnjo mladinskega okrevališča na Debelem rtiču. Odbor RK je prepričan, da ne bodo naleteli na gluha ušesa. Ker smo tik pred počitniško sezono, bo odbor začel zbirati podatke o socialno in zdravstveno ogroženih otrocih, ki so potrebni letovanja.

Še vedno ni izvršen sklep MO RK, da se v vseh kolek-

tivih ustanove aktivni RK. Zanimanje še vedno ne razumejo te humane organizacije in pomena njenega dela. Upajmo, da bodo s ponovno propagando in obiskom boljše uspeli tudi tam, kjer so jih prvič zavrnili.

Ker se bliža tudi pomembna obletnica ustanovitve krvodajalske akcije v naši državi, pripravlja mestni odbor RK svečano proslavo, na kateri bodo najboljšim krvodajalcem v občini razdeljene značke.

Delovni program je zelo obširen, uresničili pa ga bomo le s pomočjo vsega članstva in naše javnosti.

—mtr—

Med volivci v Dol. Toplicah

21. maja je bil v Dol. Toplicah dobro obiskan zbor volivcev. Udeležila sta se ga tudi republiški kandidata Stane Dolenc in kandidat za občinski zbor Zvone Perc.

Ob tej priložnosti so volivci spregovorili o svojih težavah in ponovno postavili gradnjo nove šole kot problem št. 1. Nova šola s telovadnico je nujno potrebna, prav pa bi bilo, če bi ji dozidali še prostore za muzejsko zbirko, ki ima že lepo število predmetov, pa obiskovalcem zaradi pretisnih prostorov niso dostopni. Kritizirali so tudi slabe ceste v okolici in vodovod,

ki je potreben popravila. Govorili so še o popravilu cest proti Rogu, kanalizaciji in ureditvi potoka Sušice, volivci iz Dol. Sušice, Selišče in Gor. Gradišča pa bi radi imeli popravljen most. Razpravljali so tudi o razsvetljavi, soteškem gradu in gradnji mostu v Soteski, o ukinitvi čevljarkse delavnice, o potrebnih novi klančnici in bencinski črpalki itd.

S složnim delom med posameznimi vasmi tega okoliša bi lahko prenekatero teh vprašanj hitreje uredili.

D. G.

Koristno za krajevne organizacije Zveze borcev

Posvetovalne konference, ki jo je 21. aprila sklicala krajevna organizacija ZB iz NOV v Bršlino, se je udeležilo veliko število borcev iz NOV. Živahno so razpravljali o bodočih volitvah in pripravah nanje. Glavni namen konference pa je bil seznaniti članice ZB iz NOV z njihovimi pravicami, pa tudi dolžnostmi na področju zakonodaje o socialnem varstvu, o upokožitvah, o skrbi za borce NOV, o njihovih stanovanjskih pravicah, o uveljavljanju delovne dobe in pravic v zdravstvu. V živahni razpravi so posvetili veliko skrbi zlasti vprašanju otrok še živečih borcev

NOV. Predstavniki iz ljudske ga odbora so preprosto in poljudno odgovarjali na vprašanja in tolmačili zakonodajo.

Na posvetu so ugotovili, da je lanska posvetovalna konferenca uspela. Po njej se je s področja krajevne organizacije ZB v Bršlino prijavilo 40 nekdanjih borcev za prekvallifikacijo, na novo so sprejeli v organizacijo 7 članov, 8 članom so bile ugodno rešene vloge za priznanje delovne dobe, pa tudi stanovanjska problematika se je izboljšala, hkrati s tem pa so rešili še več drugih problemov. Prisotni člani ZB so sklenili, da bodo sodelovali v predvolilnih pripravah in skrbeli, da bodo volitve čimprej opravljene. Sklenili so tudi to, da bodo podobne posvetovalne konference sklicevali še naprej. Izkušnje kažejo, da mnogi člani ZB iz NOV ne poznajo pravic, ki jim jih nudi zakonodaja, zato je prav, da se na takših posvetih z njimi podrobneje seznanijo.

Jože Intihar

Priloge za modno revijo

Po uspešnih pogovorih med občinskim komitejem ZMS v Novem mestu in predstavnikih tekstilnih podjetij se je odbor prireditev »INICIATIVA 63« odločil, da izvede modno revijo najkasneje do 9. junija letos. Novomeška podjetja bodo na tej reviji prikazala nekaj odličnih vzorcev za spomladansko oblačenje in ostalo.

Družbeno in športno udejstvovanje poštnih delavcev v Novem mestu

Družabno in športno udejstvovanje poštnih delavcev v Novem mestu je iz leta v leto živahnije. Največ zaslug za to gre predvsem mladincem in planincem.

Mladinski aktiv je aprila skupaj s ostalimi našimi organizacijami izvedel proslavo 1. maja v Zagradu pri Otočcu, ki se je udeležilo veliko šte-

Kot prvo je na nedeljskih volitvah ob 7.10 s 100-odstot-

Priloge za zvezdno vožnjo

Te dni potekajo prve priloge za avtomobilsko zvezdno vožnjo po Dolenjski in ostalih krajih, ki bo 1. septembra. Zvezdne voznice se bodo udeležila avto-moto društva Dolenjske, Zasavske in Ljubljane. Cilj bo v Novem mestu, kjer bo Avto-moto društvo iz Novega mesta ob tej priložnosti razvil svoj prapor in organiziralo manjšo prireditev.

V Dol. Toplicah so na željo nekaterih čuvaev, delavcev ter kolektiva zdravilišča odprli volišče v nedeljo zjutraj že ob pol šestih. Kolektiv zdravilišča je prišel na volišče s harmoniko nekaj minut po šesti uri, do osme ure pa je volilo že več kot polovico volilnih upravičencev.

Primariju dr. Slavku Perku v slovo

Z žalostjo v srcu smo izvedeli, da je za vedno zatisnil oči naš dragi primarij dr. Perko. Vsi tisti, ki smo živeli v njegovi bližini in ga srečevali, smo ga spoštovali kot odličnega strokovnjaka in človeka, ki je razumel trpljenje, včasih pa tudi poživil vedro razpoloženje.

Nepozaben bo ostal večer proslave 29. novembra 1962. Programu je bilo priključeno tudi nagrajevanje najstarejših članov kolektiva. Ze bolan, a še pokreten se je odzval vabilu tudi primarij dr. Perko. Njegovo upadlo lice

je že dokazovalo sledove bovale in vse navzoče navdale lezni. Slutili smo, da je to zadnje srečanje. Sprejel je priznanje za svoje dolgoletno plodovito delo, ki je prineslo bolnišnici sloves ter vzbujalo veliko zaupanje vseh mater in žena. Zahvalil se je in rekel: »Moj uspeh je uspeh vseh tistih, ki so sodelovali in mi pomagali, da smo skupno premagovali napore in reševali naše žene. Skupaj smo trpeli in skupaj smo lahko ponosni; če smo uspeli, je to delež nas vseh.« Njegov glas je bil pojemajoč, počasen, besede pa so odme-

še z večjim spoštovanjem do njega.

Tak je bil kot človek; včasih tudi trd v besedah — toda le za kratek čas, saj si lahko kmalu spoznal, da se za trdo besedo skriva srčna dobrota.

Teško smo se poslovili, saj smo z dr. Perkom izgubili res vzornega člana kolektiva. Številna udeležba na pogrebu je dokazovala spoštovanje in prikljubljenost. Mnogim govornikom in pretresljivim žalostnikom so se v srcih nemo oglašale hvaležne matere, ki jim je reševal življenje in pomagal novorojencem na svet. V poslednjih korakih zadnjih pogrebov se je glasno utrgal glas žene: »Pred petnajstimi leti mi je rešil življenje, danes bi me ne bilo več tu, da ni bilo njega.«

Po pogrebu smo se tiho razšli, saj je bilo to zadnje slovo. Ohraniti ga bomo s tisto toploto v srcih, kot takrat, ko nam je stal ob strani, kot takrat, ko smo ga spoznali ne samo kot zdravnika, temveč kot dobrega, razumevaločega človeka.

Vida Zurc

Kako so potekale volitve v novomeški občini

V petek, 23. maja, se je volitev odbornikov zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto udeležilo 94,6 odst., 4,8 odst. volivcev pa je bilo opravičeno odsotnih. V nedeljo, 26. maja, so bile volitve kmetijske skupine in v občinski zbor nove skupščine. Volitev v občinski zbor se je od 31.254 volivcev udeležilo 27.032 volivcev ali 86,5 odst., opravičeno odsotnih pa je bilo 7,2 odst. V kmetijski skupini je od 8.164 volivcev volilo 7.161 ali 87,7 odst., opravičeno odsotnih pa je bilo 3,8 odst.

no udeležbo končalo volišče v Strugi, do 8. ure je končalo 7 volišč, do 9. ure 11, do 10. ure 16 in do 11. ure 37 volišč. Ob 12. uri je bila na 340 voliščih v občini dosežena v kmetijski skupini 66-odstotna, pri volitvah v občinski zbor pa 68-odstotna udeležba volivcev.

D. P.

Koristno delo RK v Šmarjeti

Pred kratkim je krajevni odbor RK v Šmarjeti na razširjeni seji obravnaval razmere v socialno ogroženih družinah na svojem področju in sestavil spisek otrok, ki so potrebni zdravljenja in letovanja. Na seji so govorili tudi o nekaterih primerih kroničnega alkoholizma in prišli do sklepa, da bi bilo treba nekaj otrok iz takih družin poslati v vzgojne domove.

Skušali bodo tudi vplivati na gostilničarje, naj bi ose-

bam, ki stalno zapijejo ves denar, ne dajali več toliko pijače, ker njihove družine nimajo zagotovljenih niti osnovnih življenjskih pogojev. Kronične alkoholike pa bodo nagovorili, da se bodo zdravili in jih tako pripeljali na pravo pot.

Obvezali so se tudi, da bodo organizirali zdravstveno predavanje in izvedli nabiralno akcijo za izgradnjo mladinskega okrevališča na Debelem rtiču.

25. maj si bodo za vselej zapomnili

Novomeško Društvo prijateljev mladine — Center je za letošnji dan mladosti povabilo v goste otroke s karteljske štirirazredne šole. Omogočili so jim prevoz z avtobusom, jim postregli z malico v vrtcu »Vide Tomšič« in jih povabili na lutkovno predstavo. Ta dan bo 50 otrokom iz osnovne šole Karteljevo ostal v spominu za vse življenje. Verjeli ali ne, mnogi so bili iz 9 km oddaljene šole prvič v mestu, nekateri so se prvič peljali z avtobusom, nihče izmed njih pa doslej še ni videl lutkovne predstave!

Ko so posedli pred lutkovnim odrom in je Roman začel navijati plošče, so strmeli v čudodelno škatio, iz katere so prihajali znani napevi, ki jih sicer poslušajo v radiu. Ko pa je na odru psiček prebrisanega Tinčka zagrabil Cinco Marince, so kar onemeli. Svetlolasa Mara, učenka prvega razreda, je z odprtimi usti gledala predstavo. Nada, Marinka in Darko pa so se nemirno presedali. Med odmorom, ko je vse zaživelo, je Muhiček Tonček iz Globočdola, ki hodi v drugi razred, ves zmeden povedal, da je tokrat prvič v mestu. Rezljev Franci pa se je ta dan prvič peljal z avtobusom... Takih je bilo med njimi še več!

Lepa zamisel, ki je podedeljskim otrokom pripravila nepozaben dan, zasluži vso pohvalo in naj bo za zgled, ki ga je vredno posnemati!

Mt

Novomeška kronika

● Gospodinj, ki so v službi in ki ob dveh, ko hite domov, še mimogrede nakupijo, kar je treba za družino, menijo, naj bi v novi samopostrežni trgovini na Glavnem trgu odprli tudi drugo blagajno, ki je že pripravljena. Ker so potrošniki iz nove trgovine zadovoljni, je v njej promet precej velik. Prav bi bilo, če bi podjetje željam kupcev prisluhnilo.

● Zadnje dni je bila samopostrežna trgovina z zelenjavo zelo dobro založena in želimo, da bi bilo vedno tako. Prodajali so res lepe prve letošnje vrtno jagode po 500 din/kg, novo čebulo po 120 din, grah po 230 din, krompir po 200 din in že kar lepe in sladke češnje po 150 din/kg.

● V torek, 28. maja, je v novomeškem Domu ljudske prosvete gostovala glasbena sekcija Svobode Sliška iz Ljubljane. Novomeškemu občinstvu je prispevala veseli večer v dveh predstavah ob 18. in 20. uri. Spored domačih pesmi, napevov in popevk je izvajal Rudi Bardorfer s svojim ansamblom.

● Za italijanski film »Sužnja Rima«, ki so ga predali snemali na Otočcu in ga bodo te dni vrteli v Novem mestu, je že dalj časa veliko zanimanja. Med številnimi Rimljani, ki v tem filmu nastopajo, bomo lahko spoznali domače obraze iz-

pod Gorjancev in iz okolice Otočca, ki jih je italijanski režiser tega filma najel za statiste.

● Novomeški živilski trg je bil v jutranjih urah kar dobro založen, kasneje, okoli 9. ure, pa je bil že skoro prazen. Ribe so prodajali po 300 din/kg, silive po 160 din, staro čebulo po 100 din, solato v glavcih po 25-30 din, špinačo po 60 din, merico, solato berivko, merlico po 30 din, orehe po 150 din, jajca po 25 in 26 din, krompir po 33 din, domače češnje po 150 din, novo čebulo v šopkih po 30 din, vsakovrstne rože sadike, semena in konfekcije. Precej zanimanja so pokazali kupci za obutev iz plastične mase in za predpasnike.

● Gibanje prebivalstva: poročili so se: Alojz Bukovec, delavec iz Urših sel, in Marija Koklič, delavka s Ceste komandanta Staneta 14; Franc Sorn, železostrojar, in Marija Trček, strojeplavka, oba iz Padersiščeve ulice 7. Umri je Franc Adamič, upokojenec z Glavnega trga 23, star 72 let. Ponesrečila sta se: Branko Švajger, avtomehanič iz Društvenega trga 2, ki si je na Gorjancih pri prometni nesreči poškodoval trebuh in medenico, ter Jože Goršek, sofer iz Adamičeve ulice, ki je padel z višine treh metrov in si poškodoval prsni koš.

KINO KRKA predvaja:

31. 5., 1., 2. in 3. junija 1963 italijanski barvni film v totaliskopu

»Sužnja Rima«.

Igrajo: Rossana Podestà, Guy Madison, Mario Petri. — Režija: Sergio Grieco. Film je posnet na Otočcu ob Krki.

Predstave: petek, 31. 5., ob 15., 18. in 20. uri; sobota, 1. 6., ob 16., 18. in 20. uri; nedelja, 2. 6., ob 15., 17., 19. in 20. uri; ponedeljek, 3. 6., ob 16., 18. in 20. uri.

Prodaja vstopnic za republiško dramsko revijo

Predprodaja vstopnic bo 1. in 2. junija vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne in od 14. do 16. ure pri blagajni kina v DLP ter eno uro pred pričetkom vsake predstave.

Abonmajske vstopnice kakor tudi običajne vstopnice lahko rezervirate pri blagajni v DLP in v pisarni kina osebno ali po telefonu na št. 21-210.

Vsi priklonni sedeži so rezervirani za igralske skupine iz drugih krajev.

Odlični rezultati srednješolcev

Na dan mladosti je bilo v Novo mesto gostitelj najboljšim srednješolcem — atletom, ki so se potegovali za naslove republiških prvakov. Tekmovanje je začela in pozdravila več kot 150 udeležencev direktorica Medobčinskega prosvetno-pedagoškega zavoda prof. Ema Muser. V imenu republiškega sveta za šolstvo je spregovoril pomočnik republiškega sekretarja Boris Lipužič, ki je poudaril pomen takšnih in podobnih prireditev. Tekmovanje, ki so ga organizirali domači šolski delavci in nekateri gostje, je nemoteno potekalo.

Kvalitetna prireditev je bila ta

Tekmovanje z MK puško

V ligaškem tekmovalstvu SD z malokalibrsko puško so doslej v dveh kolih dosegli:

»Pionira 4 točke in 1975 krogov; »Zelencičar 2 točki in 1659 krogov; »Novoteksa 0 točk in 1419 krogov; »Novoles 4 točke in 1953 krogov; »Borac 2 točki in 1794 krogov; »Dragan Lojzek (IMV) 0 točk in 1419 krogov.

Nekaj boljših rezultatov posameznikov:

I. kolo: 1. Marjan Kopina 227 krogov (od 300 možnih); 2. Božo Kopina 219 krogov; 3. Marjan Kos 217; 4. Drago Cerovšek 203 in 5. Marjan Okroglič 202 kroga.

II. kolo: 1. Drago Cerovšek 239 krogov; 2. Marjan Kos 234; 3. Srečko Plesničar 228; 4. Alojz Vidmar 224; 5. Božo Kopina 219 krogov.

Nova strelska družina v Črnomlju

Belokranjsko gradbeno podjetje v Črnomlju je pred dobrim mesecem ustanovilo strelsko družino, ki ima 50 članov. Strelci »Begrada« imajo vsako nedeljo od 8. do 10. ure in vsak četrtek od 16. do 18. ure trening zračno puško. Prijavili so se tudi že na tekmovalstvo gradincev, ki bo avgusta v Mariboru.

Ta strelska družina se je udeležila tekmovalstva v počastitev 1. maja kar s štirimi ekipami. Dosegli so drugo mesto, vendar bodo vadili še naprej, saj bi radi dosegli še več. Skušali bodo ustanoviti tudi pionirsko ekipo.

Ker ni pravega strelšča za vso občino, so bili izvoljeni trije člani, ki bodo skušali dobiti sredstva za gradnjo novega strelšča in zagotoviti pomoč ostalih organizacij.

Občinsko prvenstvo osnovnih šol

16. maja je bilo v Novem mestu občinsko prvenstvo v malem nogometu, rokometu in v mnogoboju (četverboj, 50 m, višina, kroglja, kosa) v organizaciji osnovne šole »Kataja Rupena«. Prvoplasirani dve ekipi iz omenjenih panog bosta zastopali našo občino na medobčinskem tekmovalstvu, ki bo v začetku junija.

Rezultati tekmovalstva: Mnogoboj — dečki: 1. Novo mesto 733 točk; 2. Dol. Toplice 642,5; 3. Žužemberk 616, 1; 4. Stopiče 331; 5. Mirna peč 299.

Mnogoboj — deklice: 1. Novo mesto 621, 3 točke; 2. Mirna peč 570, 5; 3. Stopiče 499,2.

Nogomet — dečki: 1. — 2. Šentjernej in Novo mesto 4 točke; 3. kolo: 4. Mirna peč in Stopiče 0 točk. Izid tekme: Novo mesto: Mirna peč 2:0; Šentjernej: Stopiče 3:0; Novo mesto: Stopiče 4:0; Šentjernej: Mirna peč 1:0.

Rokomet — deklice: 1. Novo mesto, 2. Šentjernej.

Izid tekme: Novo mesto: Šentjernej 6:3.

IGOR PENKO

ŠAHOVSKO PRVENSTVO DOLENJSKE

Na prvenstvu dolenskega tekmovalnega področja je nastopilo 6 tekmovalcev, od tega 5 iz Novega mesta in 1 iz Stopič. Zal niso nastopili tekmovalci iz Črnomlja in Trebnjega, ki svojega izostanka niso opravičili. Zmagal je Slavko Sitar in si tako pridobil pravico nastopiti na polfinalnem prvenstvu Slovenije. Ker ne utegne, da bi na tem prvenstvu nastopil, bo igral drugoplasirani Alojz Bartolj.

Rezultati: 1. kolo: Garvoda: Klevišar 0:1, Sitar: Radovanovič 1:0, Matjašič: Bartolj 0:1; 2. kolo: Sitar: Klevišar 1:0, Matjašič: Garvoda remi, Bartolj: Radovanovič remi; 3. kolo: Klevišar: Bartolj remi, Garvoda: Sitar 0:1, Radovanovič: Matjašič 1:0; 4. kolo: Klevišar: Radovanovič remi, Garvoda: Bartolj 0:1, Sitar: Matjašič 1:0; 5. kolo: Matjašič: Klevišar 1:0, Bartolj: Sitar remi, Radovanovič: Garvoda 1:0.

Končni raspored: 1. Slavko Si-

ko manifestacija mladih atletov, ki so se nastopili v dresih državne republiške reprezentance. Med temi je vrsta republiških in državnih prvakov in rekorderjev. Mladí atleti so dosegli kopicu odličnih rezultatov, ki so morali zadovoljiti še tako kritičnega gledalca. Tudi s to priveditvijo je mladina dostojno počastila svoj največji praznik.

Rezultati tekmovalstva:

Zeuske — 60 m: 1. Marjana Lubelj (Celje) 8,0, 2. Marjana Kreše (Maribor) 8,0, 3. Milena Havlas (Maribor) 8,1.

500 m: 1. Zlata Podmilščak (Maribor) 122,6, 2. Silva Razpotnik (Celje) 1:22,8, 3. Bojana Jurčić (Ljubljana) 1:25,4 in 6. Marinka Srebrnjak (Novo mesto) 1:30,0.

Skok v daljino: 1. Marjana Lubelj (Celje) 5,37 m, 2. Irena Ramšak (Ljubljana) 5,18 m, 3. Marjana Kreže (Maribor) 5,03.

Krogla: 1. Nataša Urbančič (Celje) 11,12 m, 2. Rozi Stropnik (Maribor) 10,77, 3. Meta Cerar (Ljubljana) 10,72.

Skok v višino: 1. Nataša Urbančič (Celje) 1,45, 2. Dušana Brezovec (Ljubljana) 1,40, 3. Francka Salmič (Kranj) 1,40 in 7. Branka Zupančič (Novo mesto) 1,35.

Stafeta 4x60 m: 1. Celje (Urbančič, Serbec, Lešek, Lubelj) 31,2, 2. Maribor (Kreže, Havlas, Toplak, Tušek) 31,7, 3. Ljubljana (Bole, Jurčić, Ramšak, Rupnik) 32,3 in 6. Novo mesto (Muren, Marentič, Tomc, Redek) 35,2.

Najuspešnejše so bile mladinke

19. maja je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo v vajah na orodju za člane, članice, mladince in mladinke. Tekmovalo je 270 tekmovalcev in tekmovalk, od tega 16 iz Novega mesta: Ivanovič v I. razredu za člane, Pavlin v I. razredu za mladince ter osem mladink in šest mladincev v III. razredu.

Pavlin in Ivanovič sta pričela tekmovalje že v soboto, ker sta tekmovala v obveznih in poljubnih vajah. Ivanovič je izvajal poljubne vaje zelo lepo, tako da je bil v prvem delu tekmovalja na prvem mestu v svojem razredu, na nesrečo pa si je poškodoval roko in zato ni mogel nadaljevati. Precej slabo pričakovani od Pavlina, saj je 12. maja tekmoval v slovenski mladinski vrsti na troboju med Makedonijo, Vojvodino in Slovenijo, toda v svojem razredu se je uvrstil med devetimi tekmovalci na šesto mesto z oceno 52,2, to je s 3,2 točke manj kot prvoplasirani.

Mladinci III. razreda pa so bili slabi in so zasedli šesto mesto, to je zadnje mesto v Sloveniji. Poznalo se jim je, da so premaio trenirali. Najboljši v vrsti je bil Zupančič.

Mladinci in mladinke se zdaj pripravljajo za mnogoboj, ki bo 23. junija v Celju.

Odlična igra odbojkarjev

V nedeljo so odbojkarji na Loki zasluženo brez večjega napora premagali bojevitko ekipo Tegrada iz Ljubljane s 3:0 (15:13, 15:5, 16:14). Domača ekipa je delovala brezhibno. Vsi igralci so se močno potrudili in prikazali eno svojih najboljših iger. Od igralcev moramo omeniti posebno razpoložena Simiča, ki je bil nezadržan. Vsi ostali igralci ravno tako zaslužijo vso pohvalo. Če bodo odbojkarji prikazali v bodoče tako odbojko, bodo pridobili nazaj vse tiste navijače, ki so se pričeli obupavati nad našo odbojko. Mnenja smo, da v sedanjem zagonu potrebujejo vso podporo, kajti tretje mesto v republiki ni izgubljeno. V nedeljo so igrali Simič, Medic, Goleš, Berger, inž. Lapajne, Koprivnik in Fujs. Morda ne bi bilo slabo opozoriti na rezervne igralce, ki se jim posveča premalo pozornosti.

PARTIZAN: TRIGLAV (Kranj) 3:0

Lanskoletne republiške odbojkarke prvakinje iz Kranja niso pra-

MALI OGLASI V NAŠEM LISTU VAM PRINESEJO ZANESLJIV USPEH!

ŠAHOVSKO PRVENSTVO DOLENJSKE

Na prvenstvu dolenskega tekmovalnega področja je nastopilo 6 tekmovalcev, od tega 5 iz Novega mesta in 1 iz Stopič. Zal niso nastopili tekmovalci iz Črnomlja in Trebnjega, ki svojega izostanka niso opravičili. Zmagal je Slavko Sitar in si tako pridobil pravico nastopiti na polfinalnem prvenstvu Slovenije. Ker ne utegne, da bi na tem prvenstvu nastopil, bo igral drugoplasirani Alojz Bartolj.

Rezultati: 1. kolo: Garvoda: Klevišar 0:1, Sitar: Radovanovič 1:0, Matjašič: Bartolj 0:1; 2. kolo: Sitar: Klevišar 1:0, Matjašič: Garvoda remi, Bartolj: Radovanovič remi; 3. kolo: Klevišar: Bartolj remi, Garvoda: Sitar 0:1, Radovanovič: Matjašič 1:0; 4. kolo: Klevišar: Radovanovič remi, Garvoda: Bartolj 0:1, Sitar: Matjašič 1:0; 5. kolo: Matjašič: Klevišar 1:0, Bartolj: Sitar remi, Radovanovič: Garvoda 1:0.

Končni raspored: 1. Slavko Si-

Poslužili smo se točkovanja in dobili naslednji vrstni red: Celje 45 točk, Maribor 37, Ljubljana 27, Kranj 10, Koper 4, Novo mesto 3 in Nova Gorica 0 točk. Pri tem neuradnem točkovanju smo vzeli v poštev šest prvoplasiranih.

Moški — 100 m: 1. Marjan Galjot (Kranj) 11,2, 2. Ivan Bezek (Koper) 11,3, 3. Dušan Pirvecek (Kranj) 11,4.

1000 m: 1. Lojze Požarnič (Maribor) 2:31,0, 2. Andrej Gorenc (Ljubljana) 2:32,7 in 6. Božo Ostaneč (Novo mesto) 2:48,5.

Skok v daljino: 1. Peter Kovarčič (Ljubljana) 6,59 m, 2. Lojze Bole (Maribor) 6,56, 3. VIII Koradžija (Maribor) 6,36.

Krogla: 1. Jože Satler (Kranj) 15,22 m, 2. Branko Vivod (Celje) 14,97, 3. Rudi Murovič (Ljubljana) 14,85 m.

Skok v višino: 1. Miha Torkar (Koper) 180, 2. Darko Medvešek (Celje) 180, 3. Branko Vivod (Celje) 175.

Stafeta 4x100 m: 1. Ljubljana (Bartolj, Kovarčič, Piškur, Kulovec) 45,4, 2. Koper (Bezek, Grebenšek, Preklet, Planinc) 45,7, 3. Maribor (Joras, Medvešek, Kovarčič, Kosl) 45,8, 4. Novo mesto (Zaman, Bole, Perko, Pavliha) 47,5.

V neuradnem točkovanju smo dobili naslednji vrstni red: 1. Ljubljana 29 točk, 2.—3. Maribor in Celje 26, 4. Kranj 24, 5. Koper 16, 6. Novo mesto 3 in 7. Nova Gorica 2 točki.

Šentjernej za dan mladosti

V počastitev dneva mladosti je Partizan v Šentjernej organiziral množična tekmovalstva. Sodelovali so naslednje ekipe: tovarna Iskra, mizarsko podjetje Podgorje, športno društvo Polet iz osemleške, Prosveta, aktiv ZMS Šentjernej, kegljaški klub Venček in postaja LM. Tekmovali so v malem nogometu, malem rokometu, odbojki, namiznem tenisu, streljanju, kegljanju in šahu. Tekmovanje se je pričelo 18. maja in se končalo 24. maja.

Najbolje so se odrezali člani šolskega športnega društva Polet, ki so zmagali v petih disciplinah.

Vrstni red v posameznih disciplinah je bil naslednji:

Mali nogomet: 1. Iskra, 2. Polet, 3. Aktiv ZMS Šentjernej.

Atletski mnogoboj ŠSD Žužemberk: Prevole

V okviru športnega dne in praznovanja tedna mladosti je ŠSD Žužemberk organiziral atletski mnogoboj med ŠSD Žužemberk in osonovo Šolo iz Prevole. Tekmovanje je bilo na Loki v Žužemberku. Vsi tekmovalci so bili razdeljeni na starejše in mlajše pionirje in pionirke. Tekmovanje je bilo obenem tudi tekmovalje za šolski športni znak. Tekmovalci so se med seboj pomerili le v atletskih disciplinah, ker so ostale panoge za športni znak že opravili. Tekmovali so v teku na 60 m, skoku v daljino in višino ter krogli.

Med posamezniki je iz vseh štirih disciplin zbral največ točk Rafael Kastelic, sledijo Zupančič 111,5, Boldan 104,5, Straus 97, Jenkole 96,5, Buša 95,5 (vsi ŠSD).

Najboljši iz Prevole je zbral 60 točk.

Tudi ženske so prekosile svoje vrstnice iz Prevole. Med posamez-

nicami so bile najboljše Križman (97 točk), Straus (95,5), Gracar (90,5), Sadar (88,5), Novak (81) (vse ŠSD).

Vrstni red ekipno: moški — starejši pionirji: 1. ŠSD I 808 točk, 2. ŠSD II 628, 3. Prevole 490, 4. ŠSD III 407.

Mlajši pionirji: 1. 6.a — 550,5, 2. 6.b — 503,5, 3. 5.a — 473,5, 4. 5.b — 466,5, 5. 5.c — 399,5.

Starejše pionirke: 1. ŠSD I 419, 2. ŠSD III 366, 3. ŠSD II 364, 4. Prevole 328,5, 5. ŠSD IV 228,5.

Mlajše pionirke: 1. 6.a — 466,5, 2. 5.a — 400, 3. 6.b I — 360,5, 4. 6.b II — 293, 5. 5.b — 269.

M. J.

PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO!

(PONATIS KNJIZICE UNIV. ASISTENTA DR. MITJE BARTENJEVA »PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO« — IZDAL GLAVNI ODBOR RDEČEGA KRIZA SLOVENIJE)

Razen sploh ukrenemo, da jo zajezimo in preprečimo vsaj njene najhujše oblike in posledice. Preprečevanja se lahko lotimo na dva načina: kolektivno in pa individualno.

Kolektivni način je tisti, pri katerem daje zdravnik samo smernice za izvajanje. Cenen je in dostopen širokim plastem ljudstva. Pri individualnem načinu pa je že potreben zobozdravniški poseg. Ker je zobozdravnik pri nas še premalo, je razumljivo, da pri vsem zdravljenju ne more zadosti sodelovati tudi še v akciji za preprečevanje zobne piskavosti. Zato je za individualni način v danih razmerah manj možnosti, dasi je v posameznih primerih nujno potreben.

Vemo, da je zastajanje hrane v ustih eden važnih vzrokov za nastanek zobne gnilobe. Takšno zastajanje preprečimo s temeljitim rednim in pravilnim čiščenjem zob. Že samo mehanično čiščenje zob z mlačno vodo in zobno ščetko, brez zobne kreme ali praška, zmanjša piskavost zob za celih 16 do 18 odstotkov, kar je že veliko!

80 odstotkov mestne mladine si zob ne čisti redno, le 20 odstotkov si jih čisti redno dvakrat na dan. Na deželi je to seveda še mnogo slabše. Kljub temu pa so podeželski otroci vsaj do neke mere na boljšem, ker uživajo več naravnejše hrane, presnega sadja in črnega kruha, kar vse pomaga in sodeluje pri naravnem čiščenju zob.

Za čiščenje zob sta najvažnejši ZJUTRAJ IN ZVEČER

Ker je pa ne moremo docela preprečiti, se vprašajmo, kaj lahko

preprečimo? Najbolje so zobne krtačke, ki imajo ščetine od ruskega prašiča. Najlončke krtačke so pretrde in okvarijo zobno sklenino. Ščetine v krtački naj ne bodo pregoste. Najbolje so krtačke s ščetinami, raz-

porejenimi v priostrenih snopcih, ki omogočajo lepo čiščenje zob in tudi krtačke same. Ščetinasti del krtačke, torej njen funkcionalni del, naj ne bo predolg, krtačka sama pa naj bo oblikovana po zobnem loku. Po vsaki uporabi jo je treba temeljito sprati pod tekočo vodo in jo nato postaviti v kozarec s funkcionalnim delom navzgor, ker se tako najlaže in najhitreje posuši. Nikakor ne sme biti v enem kozarcu več zobnih krtačk, ker se s funkcionalnim delom dotikajo in lahko druga drugo inficirajo.

Seveda mora imeti vsak družinski član svojo krtačko in svoj kozarec, če hočemo, da bo stvar pravilno služila svojemu namenu.

Kako pravilno čistimo zobe? Zobe moramo čistiti tako, da drgnemo z dlesen na zobe in ne obratno, ker bi dlesne sicer poškodovale.

Djordje Perišić (Partizan Beograd) je plaval na tekmovalstvu v počastitev dneva mladosti 19. maja v bazenu Celuloze (Videm-Krško) 100 m prsno 1:15,4. Tekme bodo vpisali v zvezni koledar plavalnih prireditev kot uradno otvoritev tekmovalne sezone na prostem. Ostalih podatkov z otvoritvenega tekmovalja žal ne moremo sporočiti, ker nam jih plavalni klub Celuloza kljub naši prošnji ni poslal (Foto: R. Riedl)

15. junija bo začetek letošnjih delavskih športnih iger

Letošnje občinske delavske športne igre v Novem mestu se bodo začele 15. junija in bodo trajale do 15. oktobra. Od dosedanjih panog, v katerih so se pomerili delavci športniki letos, odpadejo tekmovalje v kolesarstvu, krosu, rokometu in v ocenjevalni vožnji z motornimi kolesi, na novo pa je uvedena tekmovalna disciplina orientacijski pohod v neznanu. Delavci športniki se bodo pomerili v 11 športnih panogah. Točna navodila o pogojih tekmovalj so kolektivni že prejeli od občinskega sindikalnega sveta. Zadnji rok za prijave poteče 1. junija.

Črnomaljski pionirji igrajo nogomet

Med belokranjskimi pionirji je mnogo ljubiteljev malega nogometa, zato so ustanovili že več klubov v Črnomlju, Kanižarici in v Semiču. Klubi tekmujejo med seboj in so že kar dobro izveščani.

5. maja so se srečali na igrišču za osnovno šolo nogometaši iz Kanižarice in Črnomlja ter dosegli rezultat 2:1 za Črnomelj. Povratno srečanje je bilo v Kanižarici. Ker je jutraj deževalo, je bilo igrišče razmočeno in neprimerno za tekmovalje. Sodil je neki fant, ki pravil nogometna menda sploh ne pozna. Sodil je v korist nogometašev iz Kanižarice, kljub temu pa je bil rezultat neodločen (1:1). Zanimivo je, da je občinstvo iz vrst starejših Kanižarčanov spodbujalo nasprotno ekipo, menda prav zaradi tega, ker je opazilo nepravilno sodenje.

Stane Adamič

Državno prvenstvo posameznikov v kegljanju

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo v kegljanju za posameznike. Udeležilo se ga je 100 tekmovalcev iz vse države, med njimi tudi dva tekmovalca Pionirja iz Novega mesta: Hren in Vesel. Na kegljišču Grmošičca sta dosegla zelo dobra rezultata, in sicer Hren 800 ter Vesel 868 kegljev. S tema rezultata sta se uvrstila med prvo tretjino nastopajočih, ostali tekmovalci ki so sodelovali tudi v ekipnem prvenstvu, pa so imeli precej prednosti, ker so prejeli dan nastopali za ekipo in tako dobro spomali stene. Tako je lanski prvak Grom v ekipni konkurenci dosegel 868 kegljev, naslednji dan pa 941 kegljev. Vsekakor sta ta dva rezultata naših tekmovalcev nov uspeh za Dolenjako. (—en)

krtačka in voda. Krtačka je važnejša od paste ali od zobnih praškov. Najbolje so zobne krtačke, ki imajo ščetine od ruskega prašiča. Najlončke krtačke so pretrde in okvarijo zobno sklenino. Ščetine v krtački naj ne bodo pregoste. Najbolje so krtačke s ščetinami, raz-

porejenimi v priostrenih snopcih, ki omogočajo lepo čiščenje zob in tudi krtačke same. Ščetinasti del krtačke, torej njen funkcionalni del, naj ne bo predolg, krtačka sama pa naj bo oblikovana po zobnem loku. Po vsaki uporabi jo je treba temeljito sprati pod tekočo vodo in jo nato postaviti v kozarec s funkcionalnim delom navzgor, ker se tako najlaže in najhitreje posuši. Nikakor ne sme biti v enem kozarcu več zobnih krtačk, ker se s funkcionalnim delom dotikajo in lahko druga drugo inficirajo.

Seveda mora imeti vsak družinski član svojo krtačko in svoj kozarec, če hočemo, da bo stvar pravilno služila svojemu namenu.

Kako pravilno čistimo zobe?

Zobe moramo čistiti tako, da drgnemo z dlesen na zobe in ne obratno, ker bi dlesne sicer poškodovale.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 31. maja: Angela Sobota, 1. junija: Radovan Nedelja, 2. junija: Velemir Ponedeljek, 3. junija: Miloška Torek, 4. junija: Franc Sreda, 5. junija: Ferdo Četrtek, 6. junija — Miljutin

ZAHVALE

Zahvaljujem se upravi KGPK Novo mesto za ugodnosti ob času šolanja na Grmu. Lojze Kavčič.

Ob izgubi dragega moža in očeta

FRANCA MENARTA S POTOKA
se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zanj poti, mu darovali vence in cvetje, vsemu kolektivu obrata Novoles-žaga za denarno po-

Sreča je obiskala Metko

»V časopisu 23. V. berem izid majske državne loterie. Med številkami je tudi 66233. Ne morem verjeti; saj to je vendar številka moje srečke, ki sem jo kupila pred 14 dnevi v Ljubljani! Gledam — številke migotajo pred očmi. Ko se prvi naval navdušenja poleže, berem čisto počasi 66233.«

Tako pripoveduje **METKA NOVAK**, dijakinja V. letnika učiteljske v Novem mestu, ki je v zad-

njem kolu državne loterie dobila kaj nenavaden zadetek: avtomobil Zastava 750 iz Kragujevca.

Metka je tiha, skromna deklica, odlična dijakinja in velika ljubiteljica knjig in narave. Je iz delavske družine v Mokronogu. Vsa leta šolanja se je ob skromni štipendiji morala pelikokrat odpovedati raznim stvarim, ki si jih je želela. Za diplomsko nalogo si je izbrala temo: »Koroški plebiscit v slovenskem slovstvu.« Je navdušena nad svojim poklicem in komaj čaka, da bo prišla v razred kot samostojna učiteljica.

Na vprašanje, kaj namerava storiti z avtomobilom, je odgovorila:

— Kot učiteljica na pedagoški bori potrebovala prevozno sredstvo, zato ga bom obdržala. Vesela sem, a še zmerom ne morem verjeti, da je res. Uradna razglasitev rezultatov bo šele 27. maja. Toda avto je moj, je dodala.

— Imaš kakšno željo?

— Želim, da bi vsak mlad učitelj na začetku svoje kariere imel vsaj toliko sreče kakor jaz. Vem, da je prepov velik problem, posebno iz odročnih, pasivnih krajev; zato sem tega srečnega naključja še posebej vesela.

Poslovili smo se od srečne dobitnice, ji zaželeli veliko sreče pri skorajšnji diplomi in obilo zadovoljnih uric v njenem letnem konjčku.

S. L.

moč in vence, sorodnikom, vaščanom, zdravniku in sestri Zofki iz zdravstvene postaje Straža ter osnovni šoli Vavta vas.

Zalujoči žena in otroci.

MALOGLASJE

FIAT 1100/103 B, brezhiben, prodam za 350.000 din. Misjak, Regerča vas 29, Novo mesto. ENOSOBNO STANOVANJE na lepem prostoru, primerno za upokojenca, prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista (438-63).

LEP CEBELNJAK za 18 panjev, s 6 AZ panji, 2 prašičkoma, 5 močnimi družinami in kompletnim orodjem, prodam. Lopatec, Blanca 18 pri Sevnici. PRODRAM MONTAZNO leseno garažo za Fiat 750, prikladno tudi za weekend, Tesar, Nad milini 19.

NOV LES za hišo prodam (grušt 11x9), Franc Gazvoda, Brusnice 37.

KUHINJSKO POHISTVO in spalnico prodam. Bajič, Jerebova 16, Novo mesto.

SKUPAJ ALI POSAMIC prodam mlin, hišo z gospodarskim poslopjem ter 10 ha zemlje v Gor. Lakencah 19, p. Mokronog.

PRODRAM kompletno kuhinjsko opremo, navaden štedilnik »Tobi« in plinski kuhinjski »Ignis«. Naslov v upravi lista (3123-63).

PRODRAM SKORO NOV šivalni stroj »Veritas«. Plačilo z gotovino ali s čekom. Jelka Marš, Trebnje 36.

KUHINJSKO KREDCENCO in stole prodam. Naslov v upravi lista (3123-63).

ZA MANJSO SOBO — pisarno damo ugodno predplačilo. Pismene ponudbe pošljite na poštini predal 68 ali se zglasite osebno na Novem trgu 5.

MLADA DEKLE, začetenica, ki jo veseli delo v gostilni, naj se predstavi v gostilni Marija Cerne, Brežice, Zakot 35, zaradi zaposlitve.

IŠČEM GOSPODINJSKO pomočnico. Plača po dogovoru. Jamnik, Privoz 11/b, Prule, Ljubljana.

IŠČEM postrežnico, enkrat v tednu. Vahter, Vrhovčeva 3, Novo mesto.

IŠČEM ENOSOBNO stanovanje ali vsaj sobo v Novem mestu ali najbližji okolici. Plačam vnaprej. Naslov v upravi lista (3123-63).

KOVAŠKEGA POMOČNIKA sprejemem. Hrana in stanovanje preskrbljena. Franc Hromc, kovaštvo in ključavničarstvo, Smartno ob Savi 60, Ljubljana.

VISOKOKVALIFICIRAN in kvalificiran mesar dobi takoj zaposlitev. Ponudbe pošljite Mesnici v Metliki.

KUPIM vrtno stolo in mizo. Vahter, Vrhovčeva 3, Novo mesto.

ZRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA: Zaprije je zelo zoprna nadloga, ki povzroča bolečine, hkrati tudi vrsto nevarnih bolezni. Najučinkovitejša je prirodno sredstvo »Donat« vrelce. Zahtevajte ga v trgovinah podjetja »Hmeljnik«, Novo mesto, in »Resce«, Videm-Krško.

PRODRAM knjižno omaro, dve omari za obleko in omario za čevlje. Ogled vsak dan pri Borčič, Novo mesto, Glavni trg 2.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 31. MAJA: 8.30 Naši amaterji pojo. 9.25 Patkovo koncertno dopolnilo. 10.15 Igrajo majhni zabavni ansambli. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 KN — inž. Vinko Sadar: Premena gozda v njivo. 13.30 Od tod in onod. 14.35 Glasba k Mozartovi komični operi »Gledališki ravnatelj«. 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Chopin in Liszt. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahka glasba. 21.00 Kitarist Al Caiola. 22.15 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

SOBOTA, 1. JUNIJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.40 Zborovske skladbe Antona Foersterja. 10.15 Albert Roussel: Simfonija št. 3 v g-molu. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 KN — Nada Rihtarčič: Kaj nam je pokazala analiza cene mleka v lanskem letu. 13.30 Za odhiti in razvedrilo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Na domači grudi. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Naši poslušalci na tujem. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Po domače... 21.00 Za konec tedna — pesni! 22.15 dinska radijska igra — Miroslav Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 2. JUNIJA: 8.00 Mla-Popovici: »Skrivnost skrivnostne globeliv«. 9.05 Z opernega in kon-

GOSPODINJSKO POMOČNICO za 3-člansko družino iščemo. Antonija Rupnik, Ljubljana, Drenikova 18-IV.

KINO

Brestanica: 1. in 2. junija italijanski barvni film »Anna iz Brooklynas«. 5. junija norveški film »Devet življenj«.

Brežice: 31. maja ameriški film »Enooki Jack«.

Črnomelj: 31. maja in 2. junija angleški film »Zemlja v ognju«. 4. in 5. junija jugoslovanski film »Ograjsa«.

Dolenjske Toplice: 1. in 2. junija grški film »Nikoli v nedeljo«. Kostanjevica na Krki: 2. junija italijanski barvni film »David in »Alibi ni dovolja«.

Goljate, 5. junija ameriški film »Zlata trobenta«.

Metlika: 1. in 2. junija nemški barvni film »Ešnapurski tigra«. 5. junija nemški film »Morilci so med namik«.

Mokronog: 1. in 2. junija francoski film »Dvojna obrta«.

Novo mesto — »Krka«: od 31. maja do 2. junija italijanski barvni film »Rimska suznja«.

Novo mesto — Dom JLA: od 31. maja do 2. junija angleški film »Nikoli ne popuščajte«.

Semič: 2. junija ameriški film »Cas ljubezni in čas smrti«.

Trebnje: 1. in 2. junija francoski barvni film »Lucrecija Borgias«. 5. junija jugoslovanski film »Izgubljeni svinčnik«.

Zužemberk: 2. junija češki film »Zužemberk«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD NOVO MESTO

V času od 20. do 27. maja je bilo rojenih 24 dečkov in 27 deklic.

Umrli sta: Anton Pavlič, delavec iz Gumberka, 80 let, in Alojz Gornik, upokojenec s Pristave, 61 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ljudmila Zidar iz Zabukovja — Toneta, Amalija Mihelič iz Mahovnika — Nataša, Slavka Jankovič iz Irše vasi — Liljana, Marija Godnjavec iz Gornjega Gradišča — Andrejo, Tezija Klobučar iz Verduna — Vinka, Zvonka Dravince iz Zabe vasi — Suzano, Tončka Kurent iz Brinja — Boška, Marija Hegler iz Rapljevega — Marinka, Ljudmila Krnc iz Male Hubajnice — Mira, Cvetka Klemenčič iz Semiča — Marijo, Slavka Laznik iz Smolenje vasi — Davorina, Vida Krevs iz Trebnje — Marka, Fani Vidmar iz Gabrijel — Ljuzeta, Ana Repovž iz Koluderjev — Nado, Jožefa Mesojedec iz Radne — Albino, Tončka Malovrh iz Skofje Loke — Primozha, Ana Slak iz Knežje vasi — Andreja, Alojzija Kovač iz Staroga trga — Branka, Julijana Jevšek iz Cegelnice — Martina, Ana Luzar iz Bršlina — Francija, Stanka Kodrič iz Skočjana — Vesno, Ljudmila Bočko iz Slovenskega Kužja — Anico, Marija Hraštar iz Vrha pri Pahli — Tončko, Antonija Cerkovnik iz Gornjega Vrhpolja — deklico, Alojzija Pene z Rožnega vrha — dečka, Ivanka Plut iz Straže — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ana Zurko iz Kamnice — Olgo, Ana Poljan iz Krške vasi — Ivana, Zofija Smukovič iz Postrinove — Franca, Jožeta Kolman iz Podgorja — Marjana, Milica Premužič iz Kraja Gornjega — Milenka, Olga Mandelj iz Viher — Darka, Veronika Novosel iz Ribnice — deklico, Marija Božič iz Selc — Martina, Erika Glogovšek iz Pirana — Karmen, Marija Kodela iz Vidma-Krškega — Tanjo, Ljudmila Rožman iz Mallega vrha — Franciško.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Jože Križman, sin posestnika iz Cetež, je padel z mopedom in si poškodoval obraz; Drago Brule, sin monterja iz Rumanje vasi, je padel in si poškodoval desno koleno; Branku Jakofčiču, sinu posestnika iz Gribel, je truga za pesek padla na levo nogo.

Konec »šmihelskih barak«

Dolgoletni problem in kazečo sliko stanovanjske stiske v Novem mestu so se dni rešili: podrite so »stanovanjske barake« za šmihelskih pokopališčem, ta nesrečni kamen spotike in dolgoletna »točka« dnevnih redov zborov volivcev in kritik v Novem mestu. Stanovalcem so podjetja in ObLO preskrbeli ustrezna stanovanja.

OBVESTILA

Obvestilo potrošnikom kruha

Obveščamo potrošnike kruha in peciva, da bo pekarinja v Kandiji predvidoma zaprta od 1. do 15. junija 1963 zaradi prenovitve in čiščenja prostorov. Prosimo potrošnike, da v tem času kupujejo kruh in pecivo na Glavnem trgu in da z razumevanjem upoštevajo to obvestilo.

Razpis javne dražbe

Kmetijska zadruga Bizelsko razpisuje javno dražbo za nedeljo, 2. junija 1963, za motorno kolo Tomos »Puch« 175 ccm. Pričetek dražbe bo za družbeni sektor ob 9. uri. Če ne bo zainteresentov iz družbenega sektorja, bo iste dne ob 10. uri dražba za zasebnike. Motor je v voznom stanju.

nostil 12.05 KN — inž. Jože Korošec: Pridobivanje semena trav in detelj. 13.30 Umberto Giordano: III. dejanje opere »Fedora«. 14.35 Pri skladatelju Lipovsku. 15.30 V torku na svidenje. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Narodni v svojih pesmih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb. Dalmatinski motivi in pejsaži. 21.35 Naš nočni kaledoskop.

SREDA, 5. JUNIJA: 8.55 Pisan svet pravljic iz zgodb. 9.25 Popevke v sredo dopoldne. 10.30 Petnajst minut z Vaškim kvintetom. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 KN — Jože Kregar: Napake pri zalivanju in dognjevanju. 13.30 Pol ure pred štirinajsto. 14.35 Sprehod po Ljubljani. 15.15 Zabavna glasba na šestih strunah. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Popoldne z meličkim nacionalnim orkestrom. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Ludwig van Beethoven: Fidelio.

ČETRTEK, 6. JUNIJA: 8.05 Francoske pesmi in zbori. 9.25 Četrtek dopoldanski operni spored z deli jugoslovanskih avtorjev. 10.15 Pet minut za novo pesmico. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 KN — inž. Franc Gram: Krmiljenje krav z zeleno kloro. 13.30 Schumannova Pomladna simfonija. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Glasbena krizanka št. XVII. 18.45 Kulturna kronika. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana, Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer — Iz sodobne nemške lirike.

Ob nepričakovani in tragični izgubi našega dragega

PAVLA ŠKODE

s Kamne gore

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Posebna zahvala velja kolektivu IMV Novo mesto, AMD Trebnje, LT Trebnje, vsem političnim organizacijam, govornikom za ganljive poslovilne besede, godbi, pevcem, vsem njegovim prijateljem, vaščanom, darovalcem cvetja in prav vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Se enkrat prisrčna hvala vsem!

Zalujoči: žena s hčerko, mama, oče, sestra, brat in ostali sorodniki.

Kamna gora, 28. maja 1963.

OBVESTILO

Invalidski upravičenci ObLO Novo mesto, zaščiteni po Zakonu o vojaških vojnih invalidih, naj dvignejo invalidske prejemke vključno za mesec junij najkasneje do 5. junija, nato pa naj izplačilno knjižico in invalidsko zdravstveno knjižico oddajo odborniku osnovne organizacije ZVVI na svojem terenu. Ta bo zbrane knjižice oddal pristojnemu krajevemu uradu najkasneje do 8. junija 1963.

Po izvršenem popravku bo ObLO Novo mesto — Odsek za invalidske zadeve pravočasno vrnil izplačilne knjižice osebnih invalidov od I. do VII. skupine skupno z vsemi zdravstvenimi knjižicami krajevnim uradom.

Invalidski prejemki invalidov od VIII. do X. skupine in družinske invalidnine bodo s 1. julijem 1963 izplačani po nakaznici za drugo polletje 1963.

ObLO NOVO MESTO
Odsek za invalidske zadeve

NESREČE

Smrt pri Koroški vasi in Kronovem

Prejšnji teden je smrt kar dvakrat pretregala nit človeškega življenja v avtomobilskih nesrečah. V razmahu dveh dni sta hudim telesnim poškodbam podlegla Pavle Škoda iz IMV v Novem mestu in Anton Pavlič iz Gor. Kronovega.

Prva nesreča se je pripetila 21. maja ob 17.30 uri blizu Koroške vasi. S poskusne voznje s kombijem so se proti Novemu mestu vračali: Pavle Škoda kot voznik, Ivan Podražaj in Branko Svajger, vsi iz IMV. Vozil so precej hitro, zato se na nekem nepreglednem ovinku niso mogli ogniti vojaškemu vozilu, ki jim je pripeljal naproti. Vozili sta se zalekli, pri čemer je kombi vrgel s ceste. Pri nesreči je bil Pavle Škoda takoj mrtev, težko poškodovanega Podražaja in Svajgerja pa so hipoma prepeljali v novomeško bolnišnico. Obe vozili sta utrpeli skupne škode za 1,5 milijona dinarjev.

Dva dni kasneje, 23. maja ob 11. uri, pa je prometna nesreča terjala novo smrtno žrtev na avtomobilski cesti pri Gor. Kronovem. Avstrijski voznik Walter Plotzinger iz Salzburga se je z osebnim avtomobilom peljal proti Ljubljani. Pri Gor. Kronovem je z desne strani na cesto pritekel Anton Pavlič in hotel prečkati avtomobilsko cesto. V tem hipu je pridrvel Walter Plotzinger, ki seveda ni imel več časa, da bi vozilo ustavil, in Pavlica podrl, da je bil na mestu mrtev. Na vozilu avstrijskega državljanja je za okrog 50.000 dinarjev škoda.

Nevarno v Karteljevem

26. maja ob 7. uri zjutraj se je zgodila prometna nesreča pri Karteljevem. Po avtomobilski cesti proti Zagrebu sta eden za drugim vozila za nekimi osebnim vozilom Feliks Ceglar iz Ljubljane in Gastone Dongilli iz Milana. Ko sta hotela vozilo pred seboj prehiteti, je iz nasprotne smeri pridrvel osebni avtomobil. Ceglar je takoj zmanjšal hitrost in se umaknil na desno Dongilli, ki je peljal

tik za njim, pa ni mogel več pritisniti na zavorne naprave, zato se je zaletel v Ceglarjevo vozilo. Skupna škoda na obeh vozilih znaša 45.000 dinarjev, vendar bi bila lahko zaradi neprevidnosti italijanskega voznika še večja.

Vlečni drog se je zlomil

23. maja ob 3. uri zjutraj je povzročila večjo škodo prometna nesreča, ki se je pripetila vozniku Zivojnu Kolareviču iz Ritopeka na avtomobilski cesti pri Grmovjah. Kolarevič je proti Zagrebu peljal z rizičnim natovljenim tovornim hladilnik s prikolico. Nenadoma se je zlomil drog, na katerega je bila pritrjena prikolica. Prikolica se je skotalila po levem nasipu in prevrnjena obšla na travniku. Škoda na vozilih je za okrog milijon dinarjev. Zanimivo je, da so ostale vreče rizi v hladilniku nepoškodovane.

Nesrečni Paganelli

24. maja ob 22. uri zvečer je z avtomobilske ceste pri Catežu ob Savi nenadoma »zaplesalo« osebno vozilo Aleksandra Paganellija iz Bologne, ki je potoval proti Ljubljani. Do nesreče je prišlo v trenutku, ko je nedaleč od beninske črpalke na Catežu Paganelli hotel prehiteti tovornjak s prikolico, ki ga je šofiral Darko Erjavec iz Sel pri Straži. Ko je italijanski voznik že prehitel, je nasproti pridrvel tovornjak. Paganelli je naglo zavil v desno, pri tem pa zadel v prikolico Erjavčevega tovornjaka. Osebni avtomobil se je od prikolice močno odbil, zaklesal po cestišču in se skotalil po nasipu ter se naposled ustavil ob nekem drevesu pod cesto. Paganelli se je laže poškodoval, njegovo vozilo pa je utrpelo za blizu milijon dinarjev škode.

Obvestilo naročnikom in bralcem

Zaradi pomanjkanja prostora bomo nekatere napovedane sestavke in poslane dopise lahko objavili šele v prihodnji številki.

UREDNIŠTVO

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopčič, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštini predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani